

A. lat. a. ⁴

490

4° A. Lat. a. ~~et~~

490.

Epistola

(Phaedrus)

Auct. Lat. vet.

(Franc. Hare.)

ad Phædr.

EPISTOLA CRITICA

A D

ERUDITISSIMUM VIRUM

H. B. *(lamb)* S. E. I.

IN QUA

Omnes doctissimi BENTLEJI in PHÆDRUM
Notae atque Emendationes expen-
duntur.

LEIDAE,

Apud SAMUELEM LUCHTMANS.

M. DCC. XXVII.

EPISTOLA
CRITICA

AD

ERUDITISSIMUM VIRUM

H. B. S. E. I.

IN QUA

Omnes de
Notae

AD
S. M. U. T. E. M. L. U. C. H. T. M. A. N. S.
M. DCC. XXVII

VIRO ERUDITISSIMO ATQUE AMICISSIMO

H. B.

S. E. I.

* * *

S A L U T E M.

UM destinassem Animadversionum libellum in *Phaedrum*, post tot eximios atque omni literarum genere insignes viros a Cl. demum *Bentlejo* recensitum atque emendatum, in lucem dare; & vetus illa, quae mihi tecum, Vir Eruditissime, intercessit amicitia, & singularis tua in melioribus literis scientia, quam praeclare indies testantur tot Ingenia a Te tam feliciter exulta; facile suaserunt ut tuo potissimum nomini hoc quicquid est opusculi inscriberem. Cur tardius ad te dederim, tute pariter mecum scis: nec opus est ut pluribus narrem, quid me ad hasce naenias a Musis severioribus abduxerit. Ne dicam me semper *Phaedrum* inter optimos Latinitatis auctores, aut optimis proximum habuisse; jam quinque anni sunt, aut plus eo, quod pueruli instituendi gratia *Phaedri* versiculos in dipodias, eodem fere quo jam *Bentlejus* modo, accentibus supra positis distinxit, & non ita pridem de ejusmodi Editione in puerorum usum paranda nonnihil mecum cogitabam, cum forte ab amicorum uno atque altero acciperem, Cl. *Bentlejum* Terentio *Phaedrum* adjungere constituisse, & in eo totum esse. De quo dum ruri nuper agerem, certior factus, a proposito edendi *Phaedri* libenter destiti. levioze multo opera Animadversiones in eum conscripturus, si quem iis locum Vir doctiss. relinqueret. Quo consilio Editionem, quae mihi unica tum ad manum erat, (fuit autem illa, quam anno 1703 cum notis perpetuis Patris & emendationibus suis edidit *Jac. Gronovius*) per duos tres dies sedulo evolvi; & cum probe scirem, quocum mihi res futura esset, quae ex conjectura se legenti offerebant, ad libri marginem adscripsi, & cum amico quodam erudito, qui tum una aderat, communicavi. Cum vero *Burmanni* editione destituerer, quam in vicinia frustra quaerebam, adeoque ultra conjecturas progredi non liceret, contentus notasse loca, quae librorum supellectilem, & codicum subsidium postulare videbantur, nihil amplius de *Phaedro* cogitare decrevi, donec Editio prodiret *Bentlejana*; de qua maximam mihi expectationem feceram,

tum ex summa Viri doctissimi in his literis praestantia, tum quod Regio Puero opus destinatum esset. Cum igitur in manus tandem devenit, curiosis oculis, quod facile credes, ad eam continuo me contuli, nec librum prius de manibus deposui, quam omnia, quae annotasset, perlegissem. At qui lectionis exitus, quis fructus! *Carbonem, ut ajunt, pro thesauro*; piget dicere, quantum de spe deciderim; nec ullis satis verbis exprimi potest, quam longe infra expectationem meam opus hoc subsederit. *Tantamne rem tam negligenter!* Vehementer equidem mirabar, quicquam tam imperfectum a tantae eruditionis viro proficisci potuisse. Multa enim affecta loca & manum medicam poscentia, intacta reliquit; plura, quae sana atque integra erant, tentando insigniter corrupit; pleraque vero omnia, quae aliquam veri speciem habent, non sua ipsius sunt, sed ab aliis desumpta, nec raro tacitis eorum nominibus unde sublegerit. Inque his ipsis, multa sunt mali commatis, conjecturae leves, nequaquam certe necessariae, nec ulla codicum auctoritate suffultae; nec pauca manifesto falsa & inepta. Et quo huic Editioni labes inureretur, qua omnes aliae carent, conjecturis hisce, quales quales erant, textum ipsum Phaedri foedissimo atque hactenus inaudito more, pessimo certe exemplo contaminavit.

In Horatio suo omnes praecedentium temporum Editores Vir doctiss. textum interpolandi licentia longe post se reliquit, hic vero se ipsum etiam superavit. * *Miseram vero optimorum scriptorum sortem, si hoc modo illis praescribere, & pro capto quidvis immutare nobis licebit!* Si hanc a duobus retro seculis veterum scripta interpolandi licentiam sibi Critici indulgissent, quo jam in loco res esset literaria? Quam incerta, dubiaeque fidei, & proinde inutilia, veterum scripta, monumenta, testimonia redderentur? quibus indiciis genuina a spuris, vera scriptoris manus a falsaria internosci potuisset? quam Historiae fides omnis discederet, quam Linguis eruditus suus honos atque utilitas? cum nulla veram earum cognitionem adipiscendi, nulla earum aetates dignoscendi, nulla vocum vel seorsum sumptarum usum, vel junctarum potestatem intelligendi, certa jam via superesset. Haec insana in veterum scriptis quidlibet audendi licentia tot tantisque malis foeta est, tam certam literis veraeque eruditioni perniciem affert, ut omnes sanioris judicii Critici ab ea, tanquam capitali flagitio, abhorruerint. Viri in re literaria principes tanta cum religione ad membranarum fidem in veterum scriptis recensendis se adstrinxerunt, ut ab iis vel apicem recedere, nisi in re compertissima, & conjecturas in auctoris textum ingerere, quae non clarae, liquidae, certae, planeque necessariae essent, nefas semper duxerint.

Haec Criticis scripta Veterum tractandi ratio, haec religio fuit, donec Bentlejus, † *novum illud Britanniae nostrae lumen* exoreretur, qui quasi summum in re literaria Principatum solus atque unus obtinuisset, *jura negat sibi nata*, nec ullis se legibus coerceri patitur; nullos potentiae suae Criticae limites agnoscit; in veterum scriptis impune pro arbitrio, pro imperio grassatur; & quod libet, licet. Quis immanem hanc licentiam in Critico quantumvis magno patienter ferat, etiam iis in operi-

* Haec ingeniosissimi viri, Jani Gulielmii verba sunt, l. i. ad Herennium, c. i. quae inter multa alia hujusmodi citat Paraeus in prole-

gomenis ad P' autum

† Vide Bentr. Dissert. de Phalaridis Epistolis p. 81.

operibus, quae acerrimo cum judicio, summaque adhibita diligentia, rebus omnibus multum diuque cogitatis & expensis, & post justum temporis intervallum secundis tertiisque curis recognita ediderit? ne dum in iis toleranda est, quae temere, negligenter, praecipiti consilio & festinante calamo, parum cogitata, & fortasse ne semel quidem relecta in publicum emiserit. Sic autem cum Phaedro actum fuisse res ipsa aperte clamat; cujus venustissimos versus Vir doctiss. tot locis tam foede deturpavit, ut ad visum plane obstupescerem, & sic continuo mecum; Hiccine ille est Bentlejus, * qui *una alterave diecula* tantum potuit in Tusculanis? Hiccine est, † qui *opera extemporali* tam praeclara ingenii sui specimina dedit ad Menandri & Philemonis reliquias? *Horatium* non hic commemoro, cum ibi tam lente, tam curate Vir doctiss. singula pensitarit, ut illi edendo tantum temporis impensum fuerit, quantum expugnandae Trojae. Hiccine foetus illum habuit parentem, cui tanta ingenii vis, tam mira sagacitas, tam subactum iudicium, eruditio summa, & diligentia pene infinita? Qui in Graecis Latinisque Poëtis evolvendis, dramaticis praefertim, eorumque versibus ad digitos, ad aurem exigendis aetatem tere omnem contrivit? Qui tanto impetu in haec studia fertur, ut ea ‡ *sacra sua*, nec injuria, nuncupet; nec ab iis ullum sibi tempus aliis vel studiis vel officiis eripi, nisi aegre patiat. A tali viro nihil leve aut vulgare, nihil quod non reconditum, & ex intimis meliorum literarum medullis ductum, expectare fas erat. At in Phaedro quam se dissimilem sui Vir summus dedit! *quantum mutatus ab illo!* adeo ut meis ipse oculis diffiderem, cum elegantissimum Scriptorem conspicerem a tanto viro tam male habitum. Quae ne gratis dixisse videar, age, Notas ejus atque Emendationes figillatim mecum expendas; nec interdico, quin omni deinceps apud te fide caream, si non haec quae dixi vera esse, vel potius minora vero, certissimis probationibus evicerim.

Sed non praetereunda, quae prima se nobis offert, ad Lectorem Epistola, qua monet Vir doctiss. *post egregias plurimorum operas adhuc incurata restare non pauca ab indoctis librariis inflata vulnera, quibus ipse sibi videbatur posse medicari.* Hic vides magna & praeclara minantem; Phaedrum aegrum adhuc atque ulcerosum sua tandem ope integritati pristinae restitutum iri, quasi alter esset Aesculapius; quae tamen omnia, cum ad rem ventum est, paucissimis exceptis, in fumos abeunt. Eoque gravius Lector se delusum dolet, quo majorem ex his inanibus promissis spem animo conceperat. Subsidia, quae ad hanc Phaedri curationem vir doctiss. adhibuit, sunt *lectiones*, quae habentur in Eruditorum Commentariis Editioni Burmannianae adjunctis, ex antiquis exemplaribus desumptae, quae *duo* tantum fuerunt, si Bentlejo credimus. Atque hinc scias, qua cura lectiones has Vir doctiss. expenderit; praeter enim duo illa exemplaria, quorum altero usus est Petrus Pithocus, qui primus Phaedrum edidit anno MDXCVI: altero, quod *Remense* dicitur, Rigaltius triennio post; praeter haec, inquam, Rigaltius, nec non Gudius, ad librum pri-

a 3

mum

* Scis enim UNA ALTERAVE DIECULA hoc quicquid est mihi natum esse.] Epist. Bentleji Emendat in Tusculanas praefixa.

† Scriptae hae Emendationes OPERA EXTEMPORALI. & finitae Idibus Dec. 1709.] vid. Burm. prae-

fat. p. 6. ad quem mense demum Aprili sunt transmissae.

‡ Inque his ut ad MEA ME SACRA referam, respice oro rem Literariam.] Vid. Dedicat. ad Horatium p. penultima.

num saepe memorant codicem sive exemplar *Danielis*, qui aliis etiam nominibus Gudius venit, nunc *Schedae Regiae*, quod olim penes *Christinam* illam Suecicam fuerit, nisi me memoria fallit; (licet Schefferus a *Schedis Regiis* Danielis exemplar diversum putarit) nunc codex *Vossianus*, cum tandem ad If. Vossium devenerit, interque ejus membranas Leydae asservetur. Quod autem Heinsius duo illa exemplaria, aut eorum alterum versaverit, quod B. asserit, nequaquam constat. Quae vero aut quot exemplaria Gudius triverit, cum notae ejus post mortem demum editae fuerint, nulla iis adjuncta est Praefatio, quae hoc indicet. Saepius certe laudat MS. Wissenburgense; codicem antiquissimum, in quo pleraeque Fabulae Phaedri satis ampla paraphrasi explicantur, & ex eo veras interdum lectiones Gudius eruit, qualem unam, eamque verissimam exhibet ad *Lib. primi. Fab. 13.* ubi de hoc codice ea quae dixi habentur. Quod de his nihil B. festinationi, an negligentiae imputandum?

Dein monet Vir doctiss. *Notas suas ad Burmanni editionem exactas esse A. D. MDCCXVIII. editam, ubicunque vero ab illius textu diversus abit, Lectorem in notis admonitum, utramque sub uno conspectu editionem habiturum.* Sed hic etiam tam indiligens Vir doctiss. fuit, ut saepe non admonito lectore lectionem a Burmanno diversam reponat, interdum aliud agens tanquam Burmannianam lectionem, aliam dederit, cujus exemplum vel in prima fabula occurrit. Postremo se Phaedri exemplo brevitas laudem sectatum esse narrat, *contentus fere rationem correctionis uno verbo indicasse, nonnumquam ne uno quidem, studiosis, qui post se sua probabunt, eam provinciam relinquens.* duram sane provinciam, ut quis rationes correctionum reddere adgrediatur, quae ratione omni destitutae sunt. Illarum certe parens unus dignus est, qui tuendarum curam in se recipiat. Atque haec, quod ad Phaedrum, praefationis hujus summa est. Nihil enim dixit de aliis, quae ad editionem suam adhibuit, subsidiis, nihil de editionibus, quae Burmannianam praecessere, quasi nullas inspexerit; nihil de *Anonymo* Fabulatore, nihil de *Romulo* seu *Romulio*, *vetere Fabularum Phaedri metaphrasae*, quem rectius Phaedrum barbare glossatum dixeris, inquit Gudius p. 221, nihil de horum editore * *Nilantio*, cujus diligentiam obscuravit scriptorum, quos edidit, ignobilitas; ut his in terris liber ejus perpauca cognitus sit; ego certe, ante diem, quo haec ad te scribo, nunquam videram. Cum vero Vir doctissimus in notis frequentem horum mentionum fecerit, par erat, ut paucis saltem, qui, qualesque essent, lectorem moneret. Sed, de his cum taceat, frustra expectaveris ut de Apologorum natura, usu, antiquitate quicquam dicat; aut, quod propius Phaedrum tangit, de illius aetate, vita, fortunis, stilo, scriptis. De his tam altum silet, ut ne silentii quidem causam vel verbulo reddat. Praefationem denique tam jejunam, ficcam, aridam non vidi; qualis ad hunc scriptorem, & ab hoc homine, minime expectanda erat, cum priores Phaedri Editores praefationes utilissimas & elegantissime conscriptas ambitiose & certatim dederint.

Sed jam tempus est ut pergamus ad Notas ipsas, dignas sane quae tali praefatione com-

* Anno 1709. *Joh. Frederic. Nilant* edidit *Fabulas Antiquas* anonymi Auctoris, & *Romuli Fabulas AEsopias*. Fabulae illae antiquae sunt ex Phaedro servatis fere ejus verbis delumptae, &

soluta oratione expositae. illae Romuli, sunt nunc earundem, nunc aliarum laxa admodum, & barbara paraphrasis,

commendentur. Si prius paucis dixerō, quae ipse subsidia in his Animadversionibus conscribendis adhibuerim. Ea vero fuere, Burmanni Editio prima, Schefferi secunda, & illa quam prius memoravi, a Jacobo Gronovio edita. Sed absolutis demum, & cum jam in eo essem ut praelo subjicerem, accesserunt & alia, Hoogstratani nempe Editio tertia, Burmanni secunda, & Fabulae Nilantii. Et eodem ipso tempore Neveleti quoque inspiciendi mihi copia facta est, quam amplissima illa nobilissimi Comitis de *Sunderland* Bibliotheca perbenigne suppeditavit. Ex his subsidiis Animadversiones jam novis hic illic additamentis auctiores ad te veniunt, quas ut aequiore judicio legas, memineris hominis esse, qui a prima usque juventute, sepositis hisce studiis, quae tum plurimum amabat, severioribus se addixerit, qualia scilicet & vitae genus, & officiorum rationes postularunt, atque ut *parerga* tantum haec habuerit. Saepius quidem mirari subiit, quam prave vulgo, & quam praepostere de vera Eruditione judicetur. Cujus ut laudem aliquam consequaris, secure neglectis iis, quae scire maxime intererat, ad ea te studia conferas oportet, quae si rem rite aestimemus, & de iis, sive ex dignitate, sive ex utilitate, sive denique ex difficultate judicia feramus, postremo in loco merito habenda sunt. Atque hic sane amplissimus patet dicendi campus; sed me reprimo, & eo unde digressus sum redeo. Prima viri doctissimi nota est ad haec verba,

Quod arbores loquantur, non tantum ferae.

Reponit B. *Quod ET arbores loquantur.* Quid vero? num sic Codices? minime. num priores editores, Rigaltii, Gudii, Heinsii, Schefferi, Fabri, hic aliquid deesse suspicati sunt? nihil minus. num particulae istius ulla hic necessitas? plane nulla. Cur igitur Vir doctissimus intrusit? ideo tantum, quia *voluit*. Si quidem inverso sententiae ordine dixisset Phaedrus, *Quod non tantum ferae loquantur, sed,* — lector & vel *etiam* insequi merito expectaret; Cum vero recto & simplici verborum ordine dixerit, *Quod arbores loquantur*; plena est & integra oratio, nec quicquam est, quod lector desideret. Cur autem ad haec verba non lectorem monuit Vir doctissimus hinc liquido constare, quod quaedam fabulae ex hoc primo libello casu quodam interciderint, cum nullae jam in eo arbores loquantur? Prologum enim hunc ad primum tantum librum attinere, non ad omnes in unum conjunctos, non modo ex eo patet, quod Veteres libellos seorsum edere solerent, ut clarissime noster ostendit in praefatione ad Horatium; sed quod in Phaedro singuli suis Prologis instructi sint. adde quod, si ad omnes, cum jam in unum collecti essent, spectaret, Patroni alicujus nomen prae se ferret, ut in tertio & quinto videmus; & de quarto procul dubio idem constaret, si non quaedam excidissent. Sed ad haec Phaedri verba aliud porro monendum, cum nempe non hoc modo praefari, quasi rem novam atque inauditam fecerit; nam hic etiam AEsopum sibi praeceuntem habuit; sed quod portentosae istae narrationes, quae antiquissimorum temporum hominibus in tanto usu tantaque admiratione fuissent, Romanis sui temporis ingeniis ne in fabulis quidem placerent. Credibile sane est primos apologos hujus plurimum fuisse generis, ex duobus antiquissimis exemplis, quae nobis Historia Sacra conservavit; altero eleganti admodum de arboribus ad Regem constituendum convocatis, Jud. ix. 8. breviori altero de Carduo & Cedro. 2. Paral. xxv. 18. Prisci certe Sapientes hanc utilissimam docendi rationem existimarunt, quod ad excitandam auditorum

PROL.

6.

at-

LIB. I. attentionem egregie comparata esset, quae eo magis accenditur, quo res quaeque mirabilior: praesertim apud imperitos & rudis ingenii homines, quales antiquioribus saeculis fuisse satis constat, cum adhuc tenuis esset, & perquam exigua, rerum divinarum humanarumque cognitio. Atque huic, ni fallor, mirabilium & prodigiosarum narrationum amor, qui tantum istis temporibus invaluit, debemus τὰ μυθικά, & fobulosam illam Poëtarum historiam, a qua tempus, quod Olympias praecessit, doctissimus Romanorum Varro τὸ μυθικὸν appellavit. Hic vero ὡς δόξων amor, prout vulgus aliquantum sapere incepit, & aliquam rerum cognitionem obtinere, sensim decrevit, donec tandem penitus desierit. Quae animorum conversio, vera, opinor, causa est, quod tantum sit in paradoxis narrandis inter Homerum & Virgilium discrimen. Homerus iis ubique indulget, apud Virgilium contra sunt paucissima, & si quae ab Homero, vel aliunde ex antiquioribus poëtis assumit, mira arte & prudentia sunt emollita, ne ad haec difficiles & morosas suorum aures offendat. Homerica scilicet tempora huiusmodi portentosas narrationes non ferebant modo, sed etiam deamabant; Virgiliana contra ab amando tantum aberant, ut aegre & moleste ferrent, *Voluerunt, ut Ficta etiam proxima Veris essent.* Sed haec praeter propositum pluribus exsecutus sum; brevior ero in sequentibus.

Tunc face improba

I. 3. *Latro incitatus iurgii causam intulit.*

En hic egregium in ipso operis limine negligentiae specimen! profitetur B. se, cum a Burmanno diversus abit, lectionem ejus in notis daturum. Et tamen in prima etiam fabula sui oblitus pro Burmanniana lectione aliam dedit: Burmannus enim, non *face*, quomodo Pithoeus edidit, quem plures alii deinceps secuti sunt; sed *fauce*, quae Remensis codicis lectio est, a Guyeto, Heinsio, Gudio, Fabro, Jac. Gronovio, aliisque doctissimis Viris, illa altera melior habita. Et sic Romulus. Sed harum lectionum neutra Bentlejo placet: cum enim *incitatus*, inquit, dixeris, intelligas oportet *affectu aliquo* vel *appetitu*. Ille igitur conjecturam amplectitur Rittershusii, & reponit *Fame*; cum vero praecesserit, *siti compulsi*, cui paulo attentius haec legenti placere possit tam subita *sitis in famem* conversio? quod si *gula incitatus improba*, dicere liceat, quod nemo, opinor, negaverit, cur non & *fauce*?

5. *Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi*

Istam bibenti?

Vett. Editt. *Cur, inquit, turbulentam mihi fecisti aquam*

Istam bibenti? quomodo codices habuerint, nec Gudius, nec Rigaltius dixere. miror igitur unde B. dicat sic *libros scriptos* habuisse. Ego quidem crediderim *aquam* ab iis abfuisse. alias enim, cur recentiores omiserint, non video: sed interea certum est *istam* sine *aquam* stare non posse, cum praecesserit, *rivum*: praeterea nec vox ipsa placet; si enim lupo loquutus esset δειλιχῶς, non *istam* sed *hanc* dixisset. Sic igitur in libris fuisse suspicor, *mibi fecisti aquam bibenti.* cum vero *aquam* compendio forte scriberetur *am*, ex his literis & ultimis verbi praecedentis Librarios fecisse *istam*; veram autem loci lectionem hanc esse,

Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi

Aquam

Aquam *bibenti*? Et hanc lectionem firmant cum Anonymus, tum Romulus. B. LIB. I.

cetera se recte habere putans, *istam* mutatum vult in *obstans*: quod immane quantum scriptione ab *istam* recedit, nec sensu satis commodum videtur, cum *obstans* aliquid majus dicat, quasi agnus vi quadam & magno cum molimine se lupo opponeret. Sed huic lectioni Vir doctiss. censet Neveleti Graecum favere, Fab. 232. (l. 233.) Λύκῳ θεασάμενῳ ἄρνα ἀπὸ τινὸς ποταμοῦ πίνοντα, --- τοῖς ἀνωτέρω, ἡτιᾶσατο αὐτὸν, ὡς θολᾶνται τὸ ὕδωρ, καὶ πίνειν αὐτὸν μὴ ἐῶντα. haec postrema verba in Graeco prorsus necessaria sunt, alias enim nullus esset criminationi locus. Neque enim in iis, quae praecedunt, lupum quoque siti illuc adductum *bibere* voluisse dicitur; neque agnum *turbasse* aquam, ut lupo inde incommodum aliquod crearet. sed in Phaedro longe dispar ratio; ibi & *siti compulsi*, & *turbulentam* MIHI FECISTI AQUAM *bibenti*. Ideoque in Anonymo Neveleti, totum *quod dicitur*, est, *Rupisti potumque mihi, rivique decorem*. si haec Phaedri fabula ad Graecum hoc modo refingenda esset, plura alia mutari oporteret, ut mox videbimus.

Qui possum, quaeso, facere quod querere, lupe? Sic sane Burm. sed *querere* pro 7. typographi errato semper habui, cum omnes aliae, quas viderim editiones, *quereris*. recte. non igitur haec lectio pro sua venditanda erat a viro doctiss. qui dicit se *reponere*, ut numeri molliores incedant.

A te decurrit. Anonym. *Dum a te.* leg. forte, *Cum a te decurrat.* 8.

Repulsus ille veritatis viribus, 9.

Ante hos sex menses male, ait, dixisti mihi: Si Neveleti Graecus hic Phaedro praescribere deberet, pro *mibi* legendum esset, *patri*. sic enim ille, ὁ λύκῳ ὑποτυχὼν (leg. ἀποτυχὼν) ταύτης τῆς αἰτίας, ἔφη, ἀλλὰ πέρυσσι τὸν Πατέρα μὲ ἐλοιδορήσας. hinc patet quam parum tutum sit alterum ex altero emendare, nisi aliae probae accedant rationes.

Respondit agnus; equidem natus non eram. Lege, inquit B. ut verba hic cetera, praesenti tempore, *Respondet agnus*. At quis non videt agni innocentiam ad respondendum paratissimam, altera lectione melius exprimi? praeterea solenne Phaedro est, *respondit*. vid. I. 22. 4. II. 8. 17. III. 6. 4. V. 1. 16. 3. 6. Et sic hic Anonymus. 11.

Pater hercule tuus, inquit, maledixit mihi. Editt. vett. *Pater hercle tuus*. ut versus constet, addendum, opinor, ab initio, *At. At pater hercle tuus*. ut modo in Graeco, ἀλλὰ τὸν πατέρα, &c. Ἀλλὰ Graece, & *At* Latine, eleganter initio orationis ponuntur, cum adversatur, vel excipit. Anonym. Gudii, *Pater tuus, inquit, hercle maledixit mihi*. non male. B. *Pater hercle tum tuus, inquit, maledixit mihi*. quod nescio an aliis, mihi certe illepidum videtur. ista vero viro doctiss. emendatio nata videtur ex Heinsii conjectura ad verba proxime praecedentia, qui pro *equidem natus non eram*, legit, *ne quidem natus tum eram*. Cum vero saepius in sequentibus Heinsii mentio fiat, & multas ejus conjecturas in textum B. reponat, commodum erit hoc loco lectorem monere, quid de eis dicat Burm. qui in lucem primus dedit sic igitur ille in praefatione „ Denique per totum libellum „ sparsas breves quasdam viri illustrissimi Nicolai Heinsii Notas ex codice, quo usus „ olim fuerat, descripsimus. Et quamvis non is labor aliquibus videri possit, „ qui celeberrimo Heinsiano nomini ingens decus apponere possit, cum non dili-

LIB. I., *genter elaboratus & elucubratus, sed temere, & ut inter legendum menti ipsi occurreret*, in marginem Phaedri conjectus fuerit, non tamen ullam manibus Viri Nobilissimi injuriam me fecisse puto, quum ex paucissimis ejus viri versibus ingens lux huic scriptori saepe affundatur, & aliorum diligentia conjecturae & ex MSS. collectae lectiones illustrari poterunt. Ex his Lector facile perspiciet has Heinsii ad Phaedrum conjecturas non in eodem numero habendas esse, ac alia ejus scripta, quae ipse in lucem dedit; & quae tantam sibi apud eruditos omnes existimationem comparant. Haec semel monere visum est, ne Heinsiano nomini nimium tribuas, & inde nimis aequus accedas conjecturis, quas noster novarum semper lectionum avidus levissimis saepe de causis in textum reponit.

13. *Lacerat injusta nece.* Anonym. *Et ita correptum lacerat injuste.* *lacerat* est pro composito *dilacerat*, *nex* vero Phaedro videtur idem valere ac *caedes*, cum utrumque ab *activo* verbo ductum sit. sensus est, inquit Scheff. *lacerat* eum, ut sequeretur *nex*, seu mors, atque illa injusta; proinde haec illi sunt judiciofa verba, a praecedentibus distinguenda; cum *lacerare nece* non dicatur. Haec ille. Ego vero, si quid mutandum sit, hoc modo legendum putem,

Atque ita correptum lacerans injuste necat. Sed recepta lectio videtur ferri posse, si *nex* pro *caede* sumatur. vid. II. 8. 2. B. vero codicum lectionem, aut literarum ductum parum curans, legit, *maetat*, immolat. nempe IV. 5. 9. habemus, *mures immolatos avidis dentibus*. nonne hoc lepidum argumentum? *maetat*, qua voce Phaedrus nunquam utitur, hic reponendum, quia Phaedrus alibi dixit, *immolatos*? quid agebat Vir doctiss. cum haec scriberet?

- II. 8. *Omne insuetis.* MSS. *omnino*, & hanc reponi lectionem velit Jac. Gron. pro illa altera quae est ab Heinsio; cujus conjecturae valde favet Phaedri consuetudo, qui semper alias composita a *suesco* quadrisyllaba facit, uno loco excepto, I. 16. 5.

12. *Qui dissolutos mores vi compesceret.* Hoogstratanus versum hunc, Rigaltium secutus, posuit post V. 22. sed hanc illi sedem asserunt & Anonym. & Romulus.

14. *missum quod subito vadi*

Motu sonoque terruit pavidum genus. sic Cod. Rem. recte, opinor: *missum* est *emissum*; distinguendum vero videtur post *subito*, ut sit adverbium; qua forma *subito* Phaedro in frequenti usu est; alias enim *quod* ante *missum* poni deberet, quod metrum corrumpere. atque hanc lectionem probant Rigalt. Heins. Scheff. Gud. J. Gron. alii. B. lectionem alteram amplectitur, *vadis*. sed nusquam alias Phaedrus *vada* dixit, & ποιητικώτερον merito videri possit, nisi praecessisset, *liberis paludibus*: Anonym. aliam lectionem exhibet. *missum quod subito*, levi motu sonoque, quae forsan non contemnenda.

16. *Hoc mersum limo cum jaceret diutius*, i. e. cum *tigillum* aliquamdiu soni motusque expers jacuisset, nec quicquam metus de novo iis incuteretur, tandem una caput extulit. quo quid apertius? B. tamen locum ab eruditis omnibus hactenus intactum vitii arguit, & ad hunc modum refingit,

Immersae limo cum laterent diutius. quo non modo omnis loci elegantia tollitur, sed & ratio, quae tandem ex iis unam impulit, ut caput timore posito proferret. sed ad hanc emendationem tuendam Vir doctiss. duos testes idoneos allegat, qui hanc rem eodem modo narrant. Alter est Graecus Neveleti; *Fab. 170.* *Εὐλον εἰς*

τὴν λίμνην καθήκε, ἔοι βάτραχοι τὸ μὲν πρῶτον (B. omisit τὸ μὲν) καταπλαγέντες τὸν ψόφον, εἰς LIB. I.
 τὰ βάθη τῆς λίμνης ἔδυσαν. cur vero hic subsistit Vir doctiss.? in testibus requiritur, ut nihil
 reticeatur, quod ad causam attinet. audiamus igitur, quid Graecus porro dicat. Ὑσερον δ'
 ὡς ἈΚΙΝΗΤΟΝ ἦν τὸ ξύλον, ἀναδύντες εἰς τοσῶτον καταφρονήσεως ἦλθον, ὡς ἐπιβαίνοντες
 αὐτῷ ἐπικαθέζεσθαι. --- ὡς ἈΚΙΝΗΤΟΝ ἦν τὸ ξύλον, cum lignum immotum jaceret; quid
 melius cum Phaedri verbis convenire possit, aut aptius sententiam eorum reddere?
 tantum igitur abest, ut Graecus Bentleji emendationem firmet, ut contra plane
 evertat. Quod dicit Gr. *ranas in profunda paludis se abdidiſſe*, hoc Phaedrus, bre-
 vitatis mire studiosus, omittendum putavit, fatilque habuit dicere, *terrui pavidum*
genus. Alter sane testis disertius loquitur, Anonym. nempe Fabulator: Ille enim
 haec ipsa fere habet, quae Vir doctiss. reposuit, *mersae limo cum laterent*; sed Grae-
 ca forte fabula, vel sua ipsius inscitia Anonymum in errorem induxit, ut putaret
Hoc in Phaedro non ad *tignum*, sed ad *genus* referendum esse. *laterent* vero libra-
 rii forsan culpa est pro *jacerent*, cum in verborum principiis saepe l. & j. misceri
 soleant. autoritas certe ejus non tanti facienda, recentis & obscuri glossatoris, ut a
 constanti codicum lectione multa immutando recedamus, nisi sensus quoque &
 mens loci idem suadeant; quae hic, ni fallor, stant a recepta lectione. Sed obji-
 cit Vir doctiss. --- *quomodo mergi potuit lignum aqua levius? aut si semel limo mersum*
est, cur non ibi permansit? sed hae objectiunculae facillime diluentur, si ponamus
limum vel tam crassum, vel tam parum altum, ut *lignum* non penitus demersum
 vel submersum esset, sed ita *mersum*, ut saltem parte sui aliqua extaret, vel forsan
 tota superiori superficie e limo tantillum emergeret. Quis non in stagnis prope ex-
 siccat, vel aliis coenosis locis ad fluviorum ripas hoc centies vidit?

Lignumque supra turba petulans insilit. En alterum ejusdem negligentiae, nisi 20.
 id dedita opera fecerit, quam ad primam fabulam notavi, exemplum! Burmannus
 enim non *tignum* quod est ab Heinsio, sed *Lignum*, quomodo habent Codices; ad
 quod haec Scheff. *prorsus eleganter*; non *tigillum*, ut ante, vel *tignum* appellat,
 (sed) voce viliori, ut ostendat, quam contemptus fuerit rex ille a ranis. Scheffe-
 rum recoquit B. Codex, ait, uterque *Lignum*. recte. Rex ille tot modis spretus,
 contemptus, etiam vocabulo ut *Ligneus* fastiditur. *Tignum* vero majestatis quid
 habet, prae illo altero *Parvum tigillum*. Tantine vero fuit Schefferum exscribere,
 ut Burmanno falsam lectionem affingeret, quo huic annotationi locum faceret? ad-
 dit, *Graecus hic habet ξύλον*. quid vero? an lectio inde firmatur? hoc argumen-
 to, loco parvi etiam *tigilli lignum* reponi oporteret, cum ibi quoque Graecus ha-
 beat ξύλον. ξύλον εἰς τὴν λίμνην καθήκε. Ineptum igitur Graeci lectionem in hac causa
 allegare.

Alium rogantes regem misere ad Jovem. i. e. misere ex suis quae rogarent, ut IV. 22.
 17. 1. *Canes Legatos olim misere ad Jovem.* B. *rogantes* primi casus esse putans, cum
 sit quarti, quaerit, si ranae ipsae rogassent regem, quid opus erat, ut ad Jovem
 mitterent legatos? reponit igitur, *Alium* rogatum *regem misere ad Jovem*. Sed
 receptam lectionem comprobatur Anonym. *Alium rogantes*. quod primi quoque ca-
 sus esse possit.

Suoque potius habitu vitam degere. Meurs. *suo* QUIN *potius*. quem eruditorum ne- III.
 mo secutus est ante Bentlejum; qui ad lectionem hanc firmandam locum e Teren-
 tio adduxit a re prorsus alienum, b 2 ---- nun-

LIB. I.

----- nunquam tam astutus fui,

QUIN quicquid possem, mallem auferre POTIUS ia praesentia. ubi quin valet ut non. sed sic Anonym. quoque.

Suo quin potius vivere malle. sed nonne hic Librarius errare potuit? nonne auctor ipse sic Phaedri vocem immutare, quia alterius lectionis elegantiam non intelligeret? utinam Vir doctiss. locum attulisset huic nostro parem, & ubi verborum eadem est collocatio, suo quin pro quin suo, & cum verbo infinito.

5. Pennas, pavoni quae deciderant, sustulit. Anonym. Pavonum.

7. Formoso se pavonum immiscuit gregi. Codd. Immiscuit se pavonum. quod cum versus respuat, B. reponit Immiscet. sed verba praecedentia, sustulit, exornavit, postulant praeteritum. rectius, opinor, Heins. vocibus trajectis, se immiscuit. Anonym. miscuit se pavonum formoso gregi. unde suspicetur aliquis legendum,

Gregi formoso se pavonum immiscuit. cum illi auctori familiare sit ultimam versiculi vocem primo loco ponere. sed lectio Heinsiana propius ad Codices accedit.

8. Illi impudenti pennas eripiunt avi. Anonym. imprudenti.

11. A quo repulsus tristem sustinuit notam. Hic Bentlejus cum aliis filet. ego mendum subesse vehementer suspicor, & pro repulsus legendum esse repulsae. ut v. ultimo, nec hanc repulsam tua sentiret calamitas. cum nota minus recte absolute poni videatur. nota repulsae, ut apud Cic. Nota turpitudinis. Et jam ex Hoogstratano video idem sensisse Jac. Tollium ad Auson. p. 337.

IV. 4. Aliamque praedam ab alio ferri putans. Ut versus consulant, monent m in praedam non elidendam, quod saepe fit in Plauto & Terentio. sed distinguenda tempora: ejusmodi licentias non tulit Phaedri aetas. alii igitur, ut sustentent versum, vel perferri vel se ferri malunt. Burm. observat Marcilium ad Hor. Od. IV. 10. legere ferri deputans. sed ipsa sententia duce, vera ni fallor lectio est, Aliamque praedam ab alio cane ferri putans. Hanc lectionem ante complures annos amicis communicavi; atque inde forte est, quod Vir doctiss. eandem jam reponat.

7. Nec quem petebat adeo potuit adtingere. Cum versus non constet, Urfinus reponi voluit, pro adeo potuit, potuit adeo. cui accedit B. & sic sane metro satis consultum est. at quis sensus est adeo in ista collocatione? jungesne ad potuit, an ad adtingere? utrumvis facias, nihil expedies, erit insulsum & vox nihili. vitium est in ultima voce, pro qua reponendum simplex tangere.

Nec quem petebat adeo, potuit tangere: sic IV. 2. 2.

Uvam adpetebat summis saliens viribus,

Quam tangere ut non potuit.

V. 1. Nunquam est fidelis cum potente societas. Mallem potenti, ut tot brevium viteretur concursus, licet Comicis hoc non infrequens sit.

7. Ego primam tollo, nominor quia Leo. Et sic Anonym. quia nominor Leo. Versum in mendo esse omnes vident, sed medicinam nemo adhuc feliciter adhibuit. B. qui verborum similitudinem parum curat, Nomine hoc, quia sum Leo. sed nisi plurimum fallor, vera & facilis emendatio erit, si pro quia legamus quoniam. Cum quum, quia & quoniam compendio fere scribi soleant, facile invicem miscentur. en insigne hujus in Quum & Quoniam exemplum in Plauti Merc. III. IV. 13.

Spem speratam quum obtulisti hanc mihi, tibi grates ago. sed V. II. 2. hic idem versus sic habet,

Spem

Spem speratam quoniam obtulisti——ubi manifestum est pro *quoniam* reponendum LIB. I. esse *quum*. *quia* vero & *quoniam* misceri exemplum dabit Curculio. V. II. 67.

Quamobrem istuc? *quia ille ita repromisit mihi.* ubi metrum clare ostendit legendum esse *quoniam*. Vid. etiam Capt. V. II. 19. Sed ne longius quaeramus, exemplum mendii hujus, ni fallor, in propinquo est, in his ipsis fabulis. *Fab. 8. 2. Primum quoniam indignos adjuvat.* sed Anonym. *primum quia indignos.* sed quorsum exempla congeram in re eruditis omnibus notissima? Nolim vero putes legendum *quia*, quod sequatur, *Quia sum fortis, Quia plus valeo.* nam sic Phaedrus alias, ut *Fab. 2. 7. Non quia crudelis ille, sed quoniam grave.* & *8. 2. Bis peccat; primum, quoniam indignos adjuvat.*

Impune abire deinde quia jam non potest. Sed Bentlejo displicet *nominor*; „ *Neminemne sensisse, illud nominor in mendo cubare?* non co ceteris feris excellit, „ quod *nominetur*, sed quod *sit* Leo. ut ne addam, quod non ubique gentium sic „ *nominetur.* „ Piget referre tanti viri tantas ineptias. Regiumne Theologiae professorem nescire, quam frequens apud sacros Scriptores *vocare* seu *nominare* sit pro *esse*? quod ab Hebraeis in alias linguas traductum. Sed non opus est eo confugere. *nominor Leo*, i. e. is sum, cui nomen est *Leo*, & qui vel solo nomine metum omnibus incutio. sed inquit Vir doctiss. *non ubique gentium sic nominatur.* lepidum profecto, quasi non in quavis lingua eadem fabula eandem vim haberet, & Leonis nomen Graecum vel Hebraicum, istarum gentium feris non parem metum faceret. Postquam haec scripseram, video in Burm. Editione secunda Richterum mecum sentire, & *quoniam* pro *quia* legere.

Malo adficietur, si quis quartam tetigerit. *Malo adfici* frustra, opinor, quaeras, inquit B. apud bonos auctores. Repone: 10.

Male accipietur, si quis quartam tetigerit. Modestius paulo Gudius, *adfici malo vix reperias.* Sed *malo adfici* Latine dici pluribus docet ad Senecam de Ira, l. 1. c. 16. J. Fr. Gronovius. ubi inter alia hoc adducit ex l. VI. de Benef. c. 37. exemplum, quod ipse etiam observaveram; *satiis erat duos iniquo malo adfici, quam omnes publico.* Cur non Vir doctiss. Gronovium falli in his ostendit, aut si refellere nequeat, cur non a textu interpolando abstinet? Putesne eum, indignum Gronovium censuisse quem adiret, cum Notae, quas in manibus habuit; ad locum ipsum remitterent? at quem virum!

Vicini furis celebres vidit nuptias

Aesopus, & continuo narrare incipit. ad haec B. Ita quidem Librarii; sed auctor, nisi fallor, hoc modo.

Vicini ut furis celebres vidit nuptias

Aesopus, sic continuo narrare incipit: Cum semel excidisset *ut*, quod in his Fabulis saepe evenisse reperies, pro *sic* necessario substituebant *&*. Quae haec in optimis auctoribus contaminandis licentia! eodem enim quo hic modo, decem vel quindecim loca in tam parvo libello Vir doctiss. corruptit. Quis crediderit quenquam potuisse tam caeco sui amore abripi, ut non incidat suspicio, seipsum potius in sententia de locis his ferenda falli, quam Librarios toties eadem chorda oberrasse? Omnes, quas Vir doctiss. hujusmodi interpolationes dedit, sunt revera totidem corruptiones, quibus non modo Phaedri verbis vis infertur, sed & menti ejus; cum

LIB. I. venustae illi narrandi brevitati, cuius laudem tam sedulo captavit Phaedrus, immane quantum detrahant, ut quivis facile deprehendet, qui totum librum raptim & cum impetu, semel atque iterum perleget. Eodem vero auctario Vir Doctiss: jam olim maectavit Horatium Serm. I. 9. 1. *Ibam forte sacra. Ibam UT forte sacra.* Huic vero versui interpolando cum obstaret secundus versus, ne *ut* illud inficetum non ingereret, istum quoque corrumpit, & pro *Et narrare, sic narrare* legi jubet. Hunc autem locum sanum esse non modo res ipsa ostendit, sed & locus huic gemellus, III. 19. 5.

*Tum, circum eunti fuerat quod iter longius,
Effecit brevius; namque recta per forum.*

Coepit redire; & quidam e turba garrulus. sed hunc quoque locum Vir doctiss. nobis eripit, & pro *Et* reponit *hic*. Ita nihil rectum putat, nihil sibi intactum elabi patitur, quod non prima fronte, & festinanti oculo arridet.

3. *Solem velle ducere.* Rigaltius ex Codice Rem. *Sol. quum vellet ducere*, quomodo legendum sequens versus clare docet. hoc igitur reponit B. quod idem ex conjectura fecerat Meursius. Et sic ante sexaginta annos dederat Schefferus.

VII. 1. *Personam tragicam forte vulpes viderat;*

O quanta species, inquit, cerebrum non habet. Haec Bentlejo sunt *arena sine calce, scopae dissolutae. pro caemento igitur ac vinculo* ingerit hic, ut in praecedente fabula, *Ut, post forte.* altera nempe narrandi ratio Phaedro placuit, altera Bentlejo; qui Phaedrum pro arbitrio in suas partes cogit, & in librarios plagis ferendis natos culpam rejicit. in secundo versu pro *habet* reponit *habes*, in qua correctione Broukhusium & Hoogstratanum duces habuit, sed neutrum nominat. at recepta lectio mihi verior videtur, cum non *ad* larvam, sed *de* larva vulpes loqui videatur. sic certe Graec. Neveleti.

Ω οἷα κεφαλῇ, καὶ ἐγκέφαλον οὐ ἔχει.

VIII. 4. *Os devoratum fauce cum haereret lupi,*

Magno dolore victus coepit singulos. Si Bentlejo credimus, in hac lectione deest ad constructionem *is* vel *ille*; repone igitur, inquit,

Os devoratum fauce cui haerebat lupo, vel potius, Os devoratum fauce cum haereret lupo. At quorsum haec correctio? num *is* vel *ille*, requiritur, ut ambiguitas aliqua tollatur? num alius praeter lupo est, ad quem *Victus* trahi possit? nonne similis prorsus locus, V. 3. 1?

Calvi momordit musca nudatum caput:

Quem opprimere captans—En caput calvi! ut hic fauce lupi; cur non ibi quoque Vir doctiss. reposuit *calvo*?

10. *Pro quo cum pactum flagitaret praemium.* Sic Virg. Aen. III. 604.

PRO QUO si sceleris tanta est injuria nostri. Spargite me in fluctus. Anonym. *A quo cum pactum;* quod reponit B. si enim *pro* hic admittitur, utique reponendum erit *pro qua*, sc. *medicina*. Itane vero? nonne Gruis flagitabat praemium pro eo, quod medicinam lupo fecisset? rectius igitur *quo*, quam *qua*, quoniam non pro medicina simpliciter, sed pro eo quod feliciter medicinam adhibuisset, praemium deberetur. Emendatio igitur hic minime necessaria, & sic re perpenſa censuit doctissimus Burmannus.

12. — ore quae nostro caput

Im-

Impune abstuleris. Pro *ex* vel *abs* ore, inquit Scheff. praepositionem omittit ob LIB. verbum subsequens, cui vis ejus inest. Sed constructionis hujus exemplum defidero; aut legendum igitur *ori*, vel quod magis placet, *e nostro*, quod reponit B. sed quum *quae* e ingrato sono sit, malim *quum e*, quod in *quae* facile transire potuit. Anonym. Ore nostro quod caput. Rom. Caput incolume meis faucibus extulisti.

Paucis ostendamus versibus. legendum videtur, *ostendemus*; sic III. 3. 3. Note- IX. scet. III. 7. 1. proloquar. III. 10. 1. exponam. IV. 3. 12. admonebit. & IV. 24. 3. tradam memoriae.

Oppressum ab aquila, fletus edentem graves. Omissa conjunctione, pro *& fletus*, Scheff. Anonym. *& fletus*. B. reponit, *ac*, quod minus placet, cum praecedat idem fere sonus in *aquila*, & praecesserit *ab*.

Lepus semianimis mortis in solatio. Nihil ad haec B. qui hîc a Burmanno rece- 8. dit non admonito lectore; ille enim, ut & alii omnes, *semianimus*. in qua voce observat Scheff. Phaedrum imitari Ennium, qui (Cic. l. 1. de Divinat. c. 47.) dixit, *anguem semianimum*. Sed utcunque scribas, in versu primum *i* eliditur. de *mortis in solatio* utinam Vir doctiss. aliquid dixisset; cum ibi mendum latere erudit- tis plerisque, & merito, ni fallor, visum sit, qui mallent *mortis in solatium*. Sed neutrum mihi arridere fateor, cum haec verba debeant esse pars orationis, qua lepus se solatur. Gronovius ad haec verba locum adducit ex Appiani lib. 4. cujus ultima sunt haec. *εἴπε τῷ δεσπότην, ὡς ἀνιμῖον ἔχεις*. unde mihi statim suborta est suspi- cio, legendum esse *en solatium*! vel quod scriptioni propius accedit, *mortis en so- latia*! & jam video idem conjecisse Heinsium. *Solatia* pro *solatio* levissima est mutatio. Simili vero mutatione corrigendus videtur locus Virgilii, quod miror Heinsium fugisse. Aen. IV. 38.

Sed quis erit modus? aut quo nunc certamine tanto?

Quin potius pacem aeternam—leg. aut quo nunc certamina tanta?

Simili querela fata deploras tua, cum praecedat *Qui modo*, si per codices liceret, 10. libenter legerem, *nunc ploras*.

Negabat illa, se esse culpae proximam. i. e. quod Cic. dixit, *culpae affinem*. nec X. quicquam hic mutandum, B. vero reponit, *culpae huic proximam*. haec nempe alia ratio est, qua Vir doctiss. complura Phaedri loca commaculavit, articulum hunc plane contra Phaedri mentem inferendo; quod satis liquet ex iis locis, quae sic in- terpolari metrum vetat, cum articulus tamen illic etiam sit pariter & ex aequo ne- cessarius; i. e. non omnino.

Dixisse fertur Simius sententiam. B. *Dixisse hanc fertur*.

Et sic ipse ad Phaedri mei marginem adscripseram, inductus locis huic similli- 8. mis. I. 12. 12. & III. 13. 13. & idem voluit Heins. sed loco certe alieno, cum in fine versiculi *hanc* addendum putaret. Sed multum abest, ut hanc emendatio- nem necessariam censeam, & in textum reponendam. Licentiam istam Viro do- ctiss. lubens integram relinquo.

Virtutis expers, verbis jactans gloriam. Quid sodes est, inquit B. *jactare glo-* XI. *riam verbis*? an gloriosa & magnifica verba? dederat auctor,

Virtutis expers, verbis, jactans Gloria. Ut *decepta* aviditas 4. 5. *corvi* stupor 13. 12. & *servit utilitas sibi* 22. 11. Sed haec exempla a re prorsus aliena sunt: *avi-*

LIB. I. *aviditas* enim est *canis*, de quo ibi agitur, *stupor*, *corvi*: & tertium exemplum, si integrum apponatur, sic se habet, *Quorum privata servit UTILITAS sibi.*

His igitur exemplis nihil proficitur: *Gloria* enim non est animi *gloriantis* affectio, neque, si esset, hic locum habere posset, cum *Abstractis* nominibus a Phaedro nunquam adscribantur actiones, nisi praecesserit persona, ad quam referendae sint. Neque si hoc ferri potuisset, recte se haberet *jaetans* gloria, cum *virtutem* vix ex priore versus membro subintelligi possit. Ut vero sciamus quid sit *jaetare gloriam*, observandum est, *gloriam* hic poni pro rebus seu factis, quae *gloriam* afferunt, & proinde idem fere esse ac *Virtutem*. quo sensu ab ipso Phaedro usurpatur **IV. 4. 10.** *Auctoritatem similis referens gloriae*, quem locum Vir doctiss. insigniter corrupit, ut pluribus dicetur, cum eo deventum fuerit. Eodemque sensu *laudem*, vocem utique huic prorsus similem, adhibuit **Epil. 11. 12.**

Non tamen eripiet laudis conscientiam.

XII. 2. *Saepe inveniri, haec exerit narratio.* B. ex altero codice reponit, *testis haec narratio est.* sed si duorum codicum lectiones inter se conferantur, verior, opinor, totius versiculi lectio eruditis haec videbitur,

Saepe esse, testis haec erit narratio. *Erit* enim est in cod. Rem. quod in *exerit* mutavit Pithoeus; ex altero vero codice supplendum *testis*, quod Remensi deest, in quo pro *esse testis*, est *inveniri*.

5. *Ibi dum ramosa mirans laudat cornua.* Mallem *admirans*, quod facili lapsu mutatum est in *mirans*, cum scribere solerent *ammirans*, & alteram *m* lineola supra posita notare; a vero a praecedente litera absorberi in proclivi fuit. *Admirari* enim, fere de iis dicitur, quae in laude posita sunt, & quae cum gaudio audimus vel intuemur. sic **IV. 21. 21.** *absentis admirator maximus.* & **III. 18. 3.** *cunctis avibus admirabilem*; si locus sanus sit, de quo est quod dubites. at simplex *mirari*, fere significat tantum rei insolentiam, vel quod praeter expectationem acciderit. ut **IV. 17. 14.** *MIRARI sibi legatos non revertier.* Sic enim legendum videtur, non *mirati*.

14. *Ut illa mihi profuerint, quae despexeram.* B. quidem, merito, ni fallor, praefert lectionem, quam servat Danielis codex, *Utilia mihi quam fuerint.* quomodo Rem. etiam Codex legit, si parvo & frequenti errore liberetur. ibi enim *Ut illa*, pro *Utilia*: Cur vero hanc lectionem praeferat, non dixit. Ego quidem meliorem censeo, quod codex alter, qui habet *Utilla*, quam etiam habeat ante *profuerit*. Quid quod hac lectione admissa, extrema fabulae primis non re tantum, sed etiam verbo tenus respondeant, *Laudatis Utiliora.*

XIII. 2. *Serae dant poenas turpes poenitentiae.* Quomodo habet Codex Danielis, si Hein-
sio credimus; at Rigaltius ibidem se legisse dixit, *sera poenitentia*. Atque haec lectio se probavit Rigaltio, Guyeto, Gronovio, Hein-
sio, Scheffero, Gudio. Nec quicquam elegantius dici potuit. *Dant poenas turpes.* ut **25. 2.**

Et perdunt operam, & deridentur turpiter. & **V. 5. 38.**

Turpemque aperto pignore errorem probans. *Sera autem poenitentia*, idem est ac *inutilis*. unde **Liv. 1. 29.** *Celerem poenitentiam, sed seram & inutilem sequi.* ut ad locum Scheff. miror igitur cur Vir doctiss. lectionem illam alteram praetulerit.

Fere dant poenas turpi poenitentia. Recte, inquit, si quid mihi iudicii est. *Fere est*

est *plerumque*. & sic in ἐπιμύθιοis solet noster. Bis scilicet in quinque libellis. Hoc LIB. I. nostro est *solere*. Sed aliud est, quod facit, ut hanc lectionem improbem, quod *fere* nunquam alias a Phaedro usurpetur.

Dehinc sic occepit loqui. Nullus Codex habet, *occepit*. nec alias ea voce utitur 5. Phaedrus, sed semper *coepit*; nec *dehinc*, sed *dein* vel *deinde*. ad libri igitur marginem ex conjectura adscripti, *deinde sic coepit*, quomodo jam video esse & in Danielis Codice, & in Wilsenburgenfi: atque hanc lectionem reponit B.

At ille stultus, dum vult vocem ostendere. Cum *stultus* nullo codice nitatur, 9. ejiciendum. Codd. habent, *dum etiam vult*. Si inversis verbis legas, *dum vult etiam*, versus erit optimis numeris,

At ille, dum VULT ETIAM vocem ostendere. Cur B. diversum verborum ordinem elegerit, nescio. sic enim ille,

At ille DUM ETIAM VOCEM VULT ostendere. Elegantius certe est, ut verba disjungantur, & ὁμοιοτελευτών concursus vitetur; adde quod in *dum etiam* ingrata sit elisio.

Hac re probatur, quantum ingenium valet;

Virtute & semper praevalet sapientia. Hi versus, five Latinitatem, five numeros, five sententiam spectes, tam aperte spurii sunt, ut mirer eruditos non uno consensu confixisse. Ego certe dudum induxeram, & jam video idem de iis sensitse Guyetum & Heinsium, quibus accedit B. de iis tacens. nec parva est suspicio versus hos a mala manu esse, quod hoc pacto eadem Fabula duplex haberet ἐπιμύθιον contra perpetuum Phaedri morem; quod ab Heinsio etiam observatum est. 14.

Malus cum sutor inopia deperditus. Pessimum, inquit B. habemus hic Librario- rum facinus. Quis enim, cui ullus Latinitatis sensus est, ne dum Phaedrus, sic XIV. loquatur, *inopia deperditus*. Quid igitur? nullusne Latinitatis sensus fuit summis illis Viris, Gronovius, Fabris, Heinsius, quibus tantum debent Latinae literae, qui omnes haec sanissima esse putarunt? Sed ad rem, quid est quod in hac locutione reprehendat? nonne optime dicitur *amore, luxu, perditus*? Nonne Cicero dixit, *Egestate perditus*? quidni igitur *inopia perditus*? quod si *perditus*, cur non *deperditus*, cum de vim simplicis verbi solum intendat? cur, cum dicatur *amore deperditus*, non Phaedro etiam liceat composito uti, metro id poscente? quod Scheffero adeo non displicuit, ut eleganter dictum putaret. nullum igitur hic Librario- rum facinus; pura puta est Phaedri ipsius manus. Sed videamus jam, quid ejus loco Vir doctiss. suffecerit: illi utique certum est legendum esse *proterritus*. Plautus enim dixit *hinc proterritum*, & Ter. *proterruisti hinc*. Miror autem Virum doctiss. non observasse, utroque loco addi *hinc*, quod ostendit, unde sint proterriti, & *personas* etiam, *a quibus*. hinc vero apud Phaedrum nihil simile. Praeterea *proterrere* est de subito, *trepidum* & *perterritum* loco pellere; quod ab hoc loco alienum. *deperditus* igitur, nisi novas quasdam machinas Vir doctiss. adhibeat, de sede sua non proterrebitur.

Hoc bibere jussit ipsum posito praemio. Hoc abest a codicibus; laboranti autem 9. versui eruditi variis modis succurrerunt. alii enim *hoc* addunt, non male; alii *obbi- bere*, alii *tum* bibere. Richterius *ebibere*. Et hoc reposuit B. tacito Richteri nomine. Sed hoc minus placet, cum in hujusmodi narrationibus simplici *bibere* uti soleant,

LIB. I. soleant, ut ostendit Jac. Gronov. ex Justino & Livio, & sic alias Phaedrus tribus aut quatuor locis. Neque sane putandum est regem eo verbo usum fuisse, & dixisse, *ebibe*, sed *bibe*; alterum enim servulorum tantum aut congerronum, se liberiorius invitantium. Ego quidem, cum nullus frequentior librariorum error sit, quam qui ex omissione syllabae geminandae oritur, *toxicum* vero immediate praecedat, legendum esse *combibere* suspicatus sum, quod jam video Burmanno etiam placuisse, qui hanc lectionem non parum firmat his Horatii verbis 1. Od. 37. 27.

Ut atrum

Corpore combiberet venenum. ubi percommode accidit, ut ibi de *veneno* pariter, ac hîc, agatur. Sed & alia ratione & forsan veriore versus emendari potest, si *proposito* legamus *proposito*, cum posterius a priori in MSS nequaquam differat, nisi quod *p* gemino scribatur. Si haec vox restituatur, & in principio sedem habeat, versus pulcherrime incedet,

Proposito bibere jussit ipsum praemio. sic V. 5. 5.

Proposito cunctos invitavit praemio.

17. *Hoc pertinere vere ad illos dixerim.*

Quorum stultitiâ quæstus impudentiae est. In priore versu mallet *vero*, cum *vere* nihil ad sententiam conferat; quidquid enim *pertinet*, *vere pertinet*. in altero MSS *stultitiae* & *imprudencia*. Sed Eruditi, ipsa fabulae sententia eo ducente, recte reposuerunt *stultitia* & *impudentiae*. Sed alii *stultitia* primi casus esse voluerunt, alii sexti, & in iis Burm. sed nisi fallor, altera melior lectio, cum sic majorem verba emphasin habeant. pro *quæstus* vero legendum forte *quæstui*, atque huc jam video inclinasse Gronovium.

XV. 4. *Asellum in prato timidus pascebat senex.* *Timidus* & proprium senis est, & Fabulae convenit, qua male suadet asino, ut instantibus hostibus fuga sibi consulat. Frustra enim senex, aetate, asinus natura tardus, & clitellis onustus, effugere in tam praesenti periculo se posse sperant. Sic V. 2. 4. *timidus accurrit comes*. Nec sane quis ante Bentlejum (si Meursium excipias, qui *tumidus* inepte maluit) hanc lectionem improbavit. Ille pro arbitrio reponit *quidam*, quod prorsus otiosum, nec tñquam a Phaedro, nomini substantivo unam personam denotanti adjunctum est; sed vel solum ponitur, vel tantum adjectivis additur; ut *quidam petulans*, III. 5. 1. *quidam garrulus*, III. 19. 7. Si unum excipias locum, III. 10. 9. *Maritus quidam*, ubi vix abesse potuit, cum *maritus* sit τῶν πρὸς π; sed ne otiosum videatur, posterius ponitur. Sed cur obsecro *timidus*? inquit B. quasi vero *timidus* dicendus erat, qui unus & senex adversus integram cohortem stare non sustineret? nihil ad Fabulam, seu senex ille *timidus* sive *audax* fuerit: Neque epitheto χαεγκτιέζοντι ullus hic locus. Sed haec, ni fallor, supra dicta satis diluunt. quid quod si haec vera sint, cur *senex* omnino dicitur? cur non *quidam* nullo nomine adjuncto adhibetur? cur vero non *seni* epithetum χαεγκτιέζον addatur, cum ad eundem modum *patiens ovīs injuriae* dicatur. 5. 3.

6. — *Ne possent capi.* Ipse sc. cum asino. B. vero reponit *posset*, quasi senex de asini salute unice sollicitus esset, suae negligens; sed & vox *timidus*, & rei ipsius ratio clare ostendunt legendum *possent*.

XVI. 1. *Fraudator nomen quum locat sponso improbo,*

Non

Non rem expedire, sed mala videre expetit. Locus vexatissimus. Cod. alter, LIB. I. *Fraudator homines cum advocat sponse improbo.* unde, metro duce pariter ac sententia, facile reponas. --- *homines cum advocat sponsum improbos*, sed haud paulo difficilius dicere, quomodo alter versus refingendus sit. Quomodocunque legas, five *mala videre*, five cum Gronovio, *malum dare*, sensum exinde nullum commodum elicias. Quid enim est, *Fraudator non expetit rem expedire*? quis tam fatuus, ut id a *fraudatore* speret? si illa lectio retinenda sit, pro *mala videre expetit*, legendum putarem, *malum avidus expetit*. Mihi vero, re perpenſa, & quale *ἄνθρωπος* Fabula postulet, legendum videtur, non *expetit*, sed *expedit*. & sic MS. Phaedrus enim incautos monet, ut sibi caveant, ne temere se in laqueos induant, si forte homini improbo, qui quid ab iis mutuo sumere velit, sponſores quoque accedant improbi. tunc enim nequaquam *expedit* ei fidem habere, aut quid roget, mutuum dare; non debent rem quam velit, *expedire*, seu expeditam dare, sed ab eo mala (sibi) metuere. haec, opinor, Phaedri mens, eademque est Gudius sententia; adeoque ad hunc modum locus non incommode refingi possit. *Non rem expedire, sed mala metuere expedit.* Quodque magis suadet hunc versum non ad *fraudatorem* pertinere, *rem expedire* neutiquam videtur idem esse, quod *nomen expedire*, quod debitoris est, seu ejus qui hic *fraudator* dicitur. Ad hunc nodum nihil B. exſcribit tantum Burmannum, eamque in textu lectionem ponit, quam ille in notis optimam judicavit? hanc sc.

Fraudator hominem cum vocat sponsum improbum,

Non rem expedire, sed malum dare expetit.

Bidens jacentem in fovea prospexit lupum. Cod. Danielis, *Videns*, unde acutissime Heinſius, *Bidens*; *Ovis*, quod alii habent, hujus manifesto glossa est. quae vero aliis omnibus egregia emendatio visa est, Bentlejo displicet, & ipsius judicio haec lectio tanto altera deterior, quanto affectatior. Quid vero? num *Bidens* affectatum magis, quam *Laniger*, quam *Auritulus*, quam *Barbatus*? Phaedro placuit, quod Bentlejo affectatum est; judicent Quirites. Phaedro certe in partes advocandus est Virg: quem lubens imitatur: illi enim BIDENS frequens est; adhibuit etiam Horatius. Sed quid si demus, haec omnia paulo affectatiora esse, quis praestiterit ab homine peregrino affectati nihil excidiſſe, dum sermonis Romani puritatem atque elegantiam captat? Quae autem vera causa est, quod Vir doctiss. hanc lectionem tam inique ferat? quoniam illa locum suum obtinente, nequit tam commode pro more suo *Ut*, bellum illud editionis suae emblemata, huc intrudere: amoto igitur τῷ *bidens*, quaerit voculam otiosam quae cum *ut* vacuum spatium complere possit, & audacter reponit, Forte ut *jaacentem in fovea conspexit lupum*. Ita optima lectio movetur, ut pessimae locum faciat. *conspexit*, quod pro *prospexit* reposuit B. lectio est quam habent Nevelet. Faber, Scheff. & nescio an Rigaltius. sed an aliquis codex ita legerit, quod asserit Vir doctiss. non liquet ex commentariis, quos editioni suae Burm. adjecit, unde lectiones codicum se hausiſſe in Praefatione profitetur. Ut illud sit, recentiores editores *prospexit* in textum receperunt, quod vix, opinor, feciſſent, nisi & hoc codicis vel Remensis, vel Pithoeani auctoritate niteretur.

Onus naturae melius quo deponeret. Sic Codd. & ad eundem fere modum *naturae* XVII.

LIB. I. *rae* partes IV. 14. 5. Naturae partes veste quas celat pudor. Onus sc. uteri. sed Heinſius, pro naturae, maturum; quod avide arripit B. dicens se pigere Gudii, qui alterum tuetur; sed in locis ab Heinſio adductis est uteri vel ventris mentio, nec uspiam onus maturum pro foetu seorsum positum ostendit.

6. *Minime, inquit, illo posse confido loco.* Cod. Dan. *minime, inquit illa, posse confido hoc loco.* quod reponit B. & placet quidem in hac lectione illa, at hoc non item. Cum enim a lecto mulier jam abesset, isto rectius dixisset, non hoc, quod proprie locum designat, in quo tum jacebat. Priorem igitur lectionem praetulerim, cum illa non sit necessarium, sed locus ipse satis ostendat eam, non virum, haec dicere. iste Codex, qui habet hic illa, eandem vocem invito metro ingerit sequenti Fabulae v. 9.

CIX. 7. *Dum firmiores posset catulos ducere.* ad haec B. Illud ducere magnam interpretibus molestiam creat. immo nullam vel nulli proximam; sed his Vir doctiss. viam parat eruditioni ostentandae. Homerus l. P. 133. dixit de leone, νήπι' ἄγοντι. quod est verbum verbo Catulos ducenti. Idemque est σκυμναγωγῆν, ut παιδαγωγῆν. sed quid hoc ad Phaedrum? ducere absolute sumptum idem valeat ac educere, i. e. educare; non Phaedrus dixit simpliciter catulos ducere, sed firmiores catulos ducere, quod ostendit ducere hic esse pro abducere. nec quicquam hic novi vir doctiss. nos docuisset, si non errasset. Ducere enim proprie de bestiis dici, cum catulos suos aegre adhuc incedentes post se trahunt, observat ad locum Scheffer. Sed festinanti, opinor, imposuit Justinii locus, ubi haec eadem fabula paulo aliter narratur, l. XLIII. c. 4. Canem aliquando partu gravidam iterato petisse, ut sibi educare eodem in loco catulos liceret. Sed sanus est locus, inquit Vir Doctiss. Et ego, quis unquam de ejus sanitate dubitavit praeter Heinſium? qui non ideo dubitabat, quod locutio ista illi displiceret, sed quod Schedae regiae haberent deducere.

8. *flagitare validius*
Cubile coepit. Series narrationis satis docet, quatenus duarum canum esset, quae cubile flagitaret. tugurii sc. domina. B. tamen legi vult flagitari. quid autem inde lucratur? omnino nihil; subintelligendum enim, a cane domina; sed nec hac imutatione contentus, hic quoque pro more Ut post flagitari ingerit, insulse.

CX. 5. *Aquam coepere bibere.* B. codex alter. coepere ebibere. hic, ut saepe alias, fallitur Vir doctiss. cum nobis codicem alterum obtrudit pro exemplari Danielis, quod a duobus Pithoei & Remensi, ut hujus Epistolae initio dixi, diversum fuit. Sed hanc lectionem viris doctis probari noster miratur. Cum enim ebibere sit totum bibere, quem hic locum habeat coepere? certe ebibere non incipientis sed perficientis est. Quid vero? si ebibendi consilium inierant; nonne cum hoc exequi coeperunt, ebibero coeperunt? quid si puero libellus ad verbum ediscendus erat? nonne opus hoc aggressus, ediscere coepit? merito igitur haec lectio eruditis placuit. Κύνες (inquit Graecus Neveleti. 211.) συνέθεντο ἀλλήλοις (l. ἀλλήλαις) ὅπως πρῶτον τὸ ὕδωρ ἐπιπῶσι. si coepere idem valet, ac aggressi sunt, id quod constituerant efficere, haec nequaquam sunt αἰσώματα. pro coepere vero Vir doctiss. coeperunt.

CXI. 3. *Defectus annis, & desertus viribus.* De utroque versus membro, inquit B. litigant interpretes. utinam dixisset, quinam essent; ego enim a nemine litem moveri video de posteriore ejus membro, nec quemquam praeter Schoppium contendisse con-

contra lectionem prioris. ille quidem pro *defectus* legendum censuit *defessus*: sed LIB. I. alii omnes contra eum receptam lectionem strenue tuentur. nec sane quicquam est in utrovis membro, quod non optimae Linguae aetati convenit. Ex hac tamen, quam sibi somniavit, Interpretum litigatione occasionem arripit Vir doctiss. utrumque membrum, nulla aut codicum auctoritate aut rei necessitate eo ducente, immutandi. & versum sic pro arbitrio reponi jubet. *Dedit sine dubio* Phaedrus.

Confectus annis, & defectus viribus. mira profecto lectio, & opinor, absque exemplo, ut *confectus* & *defectus* in eodem versiculo conjungerentur. Anonym. *Defectus annis, & desolatus viribus.* quod receptam lectionem firmat.

Calcibus frontem extudit. sic Codex Danielis, & MS. Remense. sed Pithoei codex *exterit*. prior lectio Gudius placet, cum cetera verba sint praeteriti temporis; Rigaltio, Heinsio, aliisque fere omnibus, inque iis Burmanno, *exterit*. Licet enim in prima quoque Burmanni editione *extudit* in textu sit, tamen inter Errata ponitur, neque sententiam se mutasse in secunda dicit, atque hanc lectionem reposuit B. 9.

Quod ferre certe cogor, bis videor mori. Bentlejo non placet illud *certe*. melius utique dixisset, *Quod sustinere cogor*, vel *Quod ferre inultus cogor*. quae haec corrigendi libido? mihi quidem *certe* hoc positu parum placet, sed facilis medicina, voces transponendo. 12.

Quod ferre cogor, certe bis videor mori. quo verborum & major emphasis; & melior caesura. 29. 7. — *similem si negas.*

Tibi me esse, CERTE simile est hoc rostro tuo. & juvat, quod jam videam Nevelletum & Meursium idem sentire.

Effugere vellet: quæso, inquit, parcas mihi. Codd. *parce*, quod cum versus respiciat, Salmas. mutavit in *parcas*; sed ista correctione facile carere possumus, si *parce* transponas, vel ante vel post *quæso*; prius videtur melius, idque reposuit B. 2.

Quas sunt rosuri. legendum forte *sint*. Anonym. *Quas illi erant rosuri, totas devores.* 7.

Verum peritis inuitos tendit dolos. B. una litera mutata, *Rerum peritis*; quae sane correctio prima facie se plurimum commendat: quod si penitus inspicias, quænam ejus necessitas? quia *peritis*, inquit, absolute positum disertissimo auctori non convenit. Et verum quidem est *peritus* rarius absolute poni, quod tot fere *Peritiæ* genera sint, quot rerum; sed ubi vel ex verborum oppositione, vel locorum circumstantiis, satis elucet de quali *peritia* agatur, nihil tum vetat absolute poni & cum *peritus*, tum *imperitus* hoc modo absolute poni posse, bene multa exempla ex optimis scriptoribus docent. sic hoc in loco, cum praecesserit *stultus*, quis nescit, quid velit *peritus*? nec video, cur non pari jure absolute dicatur vir *peritus*, ac vir *experiens*. de quo nemo tamen litem moverit. Sed nec altera vox *verum* nostro arridet: Sed ideo, opinor, displicet, ut emendationi locus sit. *Verum* enim ex iis verbis est, quae absque sententiae dispendio plurimis in locis vel adesse, vel abesse possunt. Sed aliud est, quod facit, ut hanc emendationem minus probem; quid enim est canis rerum *peritus*? quod tamen Fabula postulat, ut ἐπινοῖα conveniat. 2.

An cibo possit capi. Sic quidem MSS. sed Rittersh. mutavit in *posset*, & sic omnes quas vidi editt. ut *possit* in Burm. pro typographi errore habuerim. reponit igitur B. *posset*, 4.

LIE. I. *Heus, si, inquit, linguam vis meam praecludere,*
 5. *Ne latrem pro re domini, multum falleris.* Illud *si*, inquit B. ab Heinsio additum est; abest a manuscriptis, & merito; si distinctione sententiam adjuves. Quis non putaret illud *si* occupasse omnes editiones post Heinsium, & distinctionem ab ipso profectam esse, interrogandi sc. notam post *domini*? Schefferus tamen non modo, quam noster velit, lectionem exhibet, sed & distinctionem. quae tamen distinctio nequaquam necessaria; adeoque Jac. Gronovius in editione sua poni noluit, quocum ipse sentio; falsius enim videtur canis furem irridere distinctione altera. *Heus, intelligo quid velis; vis, ut ne latrem, sed multum falleris.*

XXIV. *In prato quodam rana conspexit bovem.* Rectissime, inquit B. Heinsius, in *prato quondam*. idem ipse ad libri mei marginem adscripseram, cum Phaedrus, ut dixi ad 15. 4. non soleat *quidam* nominibus substantivis adjungere, quod sententiam nihil adjuvet.

8. *Quis major esset. illi dixerunt bovem.* Tolle hunc versiculum, inquit B. utpote spurium, & *καὶ οὐκ ὀνόματι*. *Quis major* de duobus, pro *uter* major. Bis quidem vel ter in tota Latinitate *Quis* sic accipitur, sed loca mendii suspecta sunt. Nonne haec satis pro imperio? meum quidem non est de tota Latinitate pronuntiare; hanc laudem iis relinquo, qui in studiis hisce consenuerunt. Sed ut Graece *πότερον* saepe dicitur, sic Latine *quis* pro *uter* licere dicere, abunde constat. Exemplum ex Apulejo adducit ad locum Scheffer. Et plura dat Pricaeus, ad quem remittit; sed loca ista nostro omnia mendii suspecta sunt: Sed unde hoc evenit? pone in codicibus variari, & in aliis legi *quis*, in aliis *uter*; utrum, quaeso, verisimilius, *uter* a librariis vel sciolis in *quis* mutari, aut *quis* in *uter*? posterius certissime omnes aequi harum rerum iudices existimabunt. Sed quid dicetur ad illud Virgilii, *Aen.* 12. 658?

Quos generos vocet? quod adduxit Pricaeus; ubi Servius *quos* pro *utros*. quid ad notissima illa Lucani, (quem scriptorem noster nuper in deliciis habuit, & totus deperibat, cum desubito alio affectu abreptus, excussio Lucano, in medio opere, ad Terentium omnes curas suas transtulit) quid inquam vir doctiss. reponet ad illa Lucani?

Quis justius induit arma,
Scire nefas. Caesar nempe, an Pompejus? quid denique ad haec ipsius Phaedri?
 III. 13. 14.

Apertum est, quis non possit, aut quis fecerit.. Apesne an Fuci? sed exemplum his etiam disertius, & ad locum de quo agitur, propius multo accedens, etiam Phaedrus habet, IV. 23. 1.

Formica & musca contendebant acriter,

Quae pluris esset. ovum, opinor, ovo non similius, quam *Quae pluris esset*, & *Quae major esset*. Longe certe facilius de *tota Latinitate* pronuntiare, quam idoneis argumentis pronuntiata comprobare. Quam iniquum vero est, ut quis eo usque se in veterum Scriptorum Censorem erigat, ut integros versus deleat, aut spurios pronuntiet, quia levis illum de locutionis Latinitate suspicio incefferit? Quis ad insanam hanc licentiam non exhorrescit? Cum tali censore, iudicium tam temere de veterum scriptis ferente, Viri in re Literaria Principes nunquam sentient, nec pro

pro illius arbitrio haec Phaedro abjudicabunt. Sed ut ad posteriorem versiculi hu- LIB. I.
jus partem veniam, nec illa nostro placet. pro *bovem*, inquit, alius dixisset, *Bos*.
ut Horat. Art. Poet. 328. poterat dixisse, *Triens*? Eu!

Rem poteris servare tuam. Incredibile profecto est, ut quis haec sollicitet, in
quibus nihil est, quod vel levissima suspicionis causa sit. *dixerunt bovem*, esse sc.
majorem. aequè bene dicitur, *dixerunt bovem*, vel *bos est*. Sed hac occasione li-
ceat Horatii locum emendare, quo haec ipsa fabula narratur, quem Vir doctissi-
infigenter corruptit.

Illa rogare,

Quantane? num tantum, sufflans se, magna fuisset?

Major dimidio. Num tantum? cum magis, atque

Se magis inflaret; non, si te ruperis, inquit,

Par eris. Cum Vir doctissi. ex codicibus cetera restituisset, ad haec verba, *Ma-
jor dimidio*, haec habet. „Illud quod jam dicturus sum, nescio an auctori ipsi sit
„vitio vertendum. Qua enim veri specie aut decori ratione, respondet hic ranula,
„Major DIMIDIO? An credibile hoc aut memorabile est, ranam vel prima
„sufflatione dimidio duntaxat minorem bove visam esse? — Quid fiet? an ipsum
„Flaccum hujus culpaè damnabis? an ob magnas multasque ejus Virtutes quidlibet
„potius in quemvis impinges, quam ut tantae incogitantiae reus peragatur? Equi-
„dem sic potius scripsissem,

Quantane? num tantum, sufflans se, magna fuisset?

Major PERNIMIO. — „Quod si ejusmodi est, ut Horatio non tam dari,
„quam reddi & restitui videatur, equidem ejus causa gaudebo. Sin ita est, ut
„*dimidio* nullo pacto poterit (in erratis emendatur possit) ab auctore abjudicari, id ta-
„men nostrum omnium interest, ut in veterum scriptis non omnia aequè sine cura
„discriminis probare videamur. „Quis haec sine risu legerit? quis non videre sibi
videtur *ranam se pernimio sufflantem*? dum tam sollicitus est de Horatii existimatio-
ne, ne illi labes inhaereat, quae, si ejus verba rectè intelligantur, nulla est. Ob
haec pluribus eum castigavit acutissimus & infinitae diligentiae Vir, Alex. Cunin-
gamius, in doctissimis Animadversionibus, quas dedit ad *Bentleji* in Horatium no-
tas. p. 115. Nec vero ipsi melius res hic successit; „Nunc, inquit, huic versui
„(*major dimidio*) quaerenda est medicina, quae eo difficilior repertu est, quod Re-
„gulae Criticae, quae plerisque Flacci locis parum sanis auxilium promittunt, huic
„denegant, „& locum fere insanabilem videri pronuntiat: hoc autem modo refin-
gendum putat.

Major. dein. num-tantum? Major. cum magis atque. Quae emendatio nemini;
opinor, haètenus se probavit. Sed nihil mirum, tantae eruditionis, tantique acu-
minis viros in hoc loco restituendo frustra insudasse, cum toti animum eo intende-
rent, ubi nihil erat vitii. id enim in versu praecedente latet, & levi mutatione omne
tollitur, si pro *fuisset* legamus, *fuit? tum*. Et huc ipsa constructionis ratio eos
ducere debebat, cum *num fuisset*, nisi plurimum fallor, dici nequeat, sed *num fuit?*
jam autem vide, quam rectè omnia incedant.

Illa rogare,

Quantane? num tantum, sufflans se, magna fuit? tum (cum ex pulli silentio men-
tem

LIB. I. tem ejus satis intelligeret,) se iterum vehementer sufflans, & jam *major dimidio* facta, iterum interrogat, *num tantum?* pullus etiam num tacet; quo irritatio reddita, magis adhuc magisque intumescit; quod cum toties repetitis vicibus frustra fecisset, tum demum pullus,

Non si te ruperis, inquit,

Par eris. Vides facili emendatione Horatium liberari ab infami illa macula, quam nec librariis imputari, nec ipsi condonari posse noster credidit.

10. *Rupto jacuit corpore.* *Jacuit* cum risu quodam hic usurpatur simul atque exprobratione, eleganter, inquit Scheffer. ut 27. 9. *O Canis, merito jaces.* Anonym. *rupta interiit.* Unde fortasse est reponendum, Bentlejo judice, *rupto INTERIIT corpore*; quasi scriptor iste ne verbo quidem a Phaetro recederet, aut non interdum uno verbo dicat, quod ille pluribus; quod si putemus; ut reponendum *interiit*, ita delendum *corpore*. Sed nulla non fabula istius scriptoris has nugas esse nugacissimas ostendit.

XXV. *Canes currentes bibere in Nilo flumine.* Rittersh. *e Nilo*, quod reponit B. Gronovio contra, Graevio, Scheffero, & postremo Burmanno mirifice placet *in Nilo*, quod judicium eorum miratur B. cum *Nilus* non pro *poculo*, sed pro *poculento* habendus sit, nec alveus fluvii dicatur Nilus, sed aqua in alveo; adeoque non quadrent huc exempla, quibus dicitur *in patera*, *in auro* bibere: Burm. tamen ad hunc modum refinxit duo Ovidii loca ex optimis codicibus, *in flumine & in amne bibat*, cum prius utrobique esset *e*. Sed quicquid de iis locis statuere par sit, hic certe malim *e*, cum canes non in Nilo stantes biberent, sed secundum fluminis ripam currentes aquam lamberent. Facile autem fieri potuit ut *e* absorberetur ab ultima praecedentis vocis, *in* autem nasceretur ex primis sequentis.

Anonym. *Canes currendo bibunt ex Nilo flumine,*

Ne rapiantur a Crocodilis; rapidius. Si Phaetrus ex hoc scriptore refingendus esset, eorum loco quae jam habemus, legendum esset

Canes currendo flumine ex Nilo bibunt,

A Crocodilis ne rapiantur. rapidius

Igitur quum currens. Ex his vides, quam lubricum sit hoc duce quicquam in Phaetro immutare, nisi aliae quoque accedant rationes.

5. *Igitur cum currens bibere coepisset canis.* Mallem numerorum gratia, *Cum currens igitur*, ut vitetur accentus in ultima τῇ *igitur*. Sic I. 2. 27. *Furtim igitur*, & II. 7. 10. *Spoliatis igitur.*

6. *Sic crocodilus; quamlibet lambe otio,*

Accede, pota leniter, & noli dolos,

Inquit, vereri. Rigaltius, cum secundus versus in codice veteri non parum esset impeditus & inconditus, totum omisit, & in tertio, pro *inquit* posuit, *Noli: nimis temeraria correctione*, Scheffero judice. Sed haec censura non obstitit Bentlejo, quo minus idem faceret. in priore autem versu pro *quamlibet* reponit *qualibet*. Quod autem ad secundum versum attinet; si minus placeret vulgata lectio, non erat tamen cur Vir tantus de eo restituendo desperaret; si vel Gronovii vel Hoogstratani editionem consulisset; ulteriori in his labori supersedere potuisset. Sic enim Hoogst. optime,

Pota,

Pota, atque accede Nilo temere, de dolo
Noli vereri: immo si attentius paulo Gudii notas inspexisset, hujus versiculi membra omnia facile deprehendisset ab ipso sic restituta ex libri veteris vestigiis: qui insuper pluribus probat *temere* esse *audacter*. Pro *de dolo* autem rectius fortasse inquit Gud. *sed dolos*, additque, elegans ille est usus particulae *sed*, ut apud Ciceronem, Plautum, Terent. aliosque saepius.

B quidem versiculi hujus omissionem tuetur ex eo, quod Anonym. quoque omittat. Sed quid si obscurus ille Scriptor omiserit ob eandem rationem ac Rigaltius, quod in suo sc. codice ita corruptus esset, ut nihil inde sani expedire potuerit? neque enim dubitandum quin Phaedri codices corrupti fuerint, longe antequam in auctoris istius manus venirent.

Multandum simili jure, fabella admonet. simili jure, i. e. ut recte Rittersh. *talione*. Edictum juris est, ut idem annotat, *Quod quisque juris in alterum statuerit, ut ipse eodem jure utatur*. Sed haec viro doctiss. nequaquam arrident; sunt infra Phaedri elegantiam, nec probi saporis. Ille igitur pro arbitrio reponit,

Maclandum simili vice, fabella haec admonet. quas vero probationes affert vir doctiss. quibus emendationem hanc tueatur? Stephani Thesaurum, indicesque pro more adit, & inde exemplis pluribus ostendit, recte dici, *maclare malo, damno, cruciatu, infortunio*. quid autem his exemplis probatur? Hoc unum & solum, nempe, si Phaedr. *maclandum* dixisset, adhibuisset vocem scriptoribus optimis bene cognitam; probatur licuisse Phaedro hac voce uti; non quod revera usus esset, quod tamen est το ζυγμωρον. atque hoc modo vir doctiss. perpetuo fallit & fallitur. Utinam tritum illud *Scholarum*, inter corrigendum semper meminerit, *a posse ad esse non valet*, contra quam verissimam Dialecticae regulam omnibus paginis peccat, putatque se strenue probasse, hanc vel illam lectionem ab ipsius auctoris manu fuisse, quia si voluisset, ita per Latinitatem scripsisse fas erat; quae ratiocinandi methodus quam in universum absurda sit, etiam pueri vident, & tamen perpetuo emendationes ex ea sola natas eruditae obtrudit. Sed ut ad Phaedrum redeamus, hic ipsa exempla etiam virum doctiss. destituunt, neque enim ullum adduxit, quo dicitur *maclare vice*. nullum sc. illi, emendationum hujusmodi fundus, *Stephani Thesaurus* subministravit. Quod autem ad posteriorem versus partem, particulam *haec* nequaquam necessariam esse ostendit Fab. III. 17. 13.

Nihil agere, quod non profit, fabella admonet. Praeterea in loco quem laudat, 5. 2. non est *Fabella haec*, sed *haec fabella*, quod diligenter observandum; Phaedr. enim semper *fabulae* aut *exemplo* articulum, si quem adhibet, praeponit, vid. quae dixi ad II. 2. 2.

Prior invitasse, & illi in patina (Burm. patena) liquidam

Posuisse sorbitionem. Cum nemo, quod sciam, post Lucretium primam in *liquidus* produxerit, vix putem Phaedrum a suae aetatis consuetudine recessisse, adeoque hic aliquid mendi subesse suspicor. Burm. quidem dicit Schefferum receptam lectionem edidisse ex veteri codice, sed in eo Vir doctiss. fallitur: Scheffer. nihil de veteri codice; sed contra, dicit, Veteres habuisse, & *ei liquidam in patena*, vet. sc. Editt. & in eo credibile est codices iis praeivisse. Quod si is verus verborum ordo sit, & caetera quoque sana sint, necesse est ut mendum lateat in *patena*, utpo-

LIB. I. te quae glossa fuerit, in textum e margine traducta, loco vocis rarioris & minus notae, qualis est *paropside*, qua Martialis etiam usus est. Sed si legendum est *illi*, non *ei*, alia quaerenda vox, quae dactyli vel Cretici vicem impleat, & huiusmodi prima quae cogitanti occurrebat, fuit vox Plautina *tryblio*. Stich. V. 4. 9.

Olea in tryblio, lupilli comminuto crustulo.

Sed Anonym. hic habet, *posuit illi in scutella sorbitiunculam*. qui cum Phaedri verba plerumque fervet, inde mihi alia suboritur conjectura, an non pro *patena* reponendum sit *scutula*, quod vasis genus a *scutra* dictum, id autem a *χύτρα*, *olla*. Sed huic conjecturae obstat, quod nullo exemplo constet primam in *scutula* produci posse. Martialis, qui bis ea voce usus est, utrobique corripuit, & recte, si revera sit a *χύτρα*, non a *scutum*, unde deduci putavit Ger. Vossius. B. credit Phaedrum sic dedisse,

Prior invitasse, & liquidam in patina fictili

Posuisse sorbitionem. Sed cur *fictili*? quia ter quaterque habes apud Plinium; ergone sic Phaedrus? sed *illi* inquit, prodiit ex *fictili*. unde vero hoc constat? num *illi* in medio versus ortum est ex *fictili*, in fine? praeterea, quantum liquet, codices non *illi* habuere, sed *ei*. Sed Vir doctiss. probat *illi* abesse debere, quod mox sequatur, *Intrito cibo Plenam lagenam posuit*? Scilicet *patinam* & *lagenam* ambabus simul fuisse positas, non hanc *illi*, huic *illam*: deinde ponit Anonymi lectionem, quae directe contra ipsius sententiam pugnat, cum is habeat *illi*, quod Vir doctiss. delendum censet. Epithetum hoc *fictili* viro doctiss. suggessit Gudii nota ad *Lagenam*, quam dicit fuisse vas *fictile* collo angusto; dein addit *Lagunculae*, *vasa fictilia*, in Glossis vett. Quid autem inficetius hac interpolatione? num Fabula id postulat? num nitoris quicquam narrationi inde accedit? si *patena aurea* vel *argentea* fuisset, ornatus gratia addi poterat. Sed ut *fictili* intrudatur, nihil causae fuit, cum sit & humile, & otiosum. Nec meliori jure *illi* e textu tollitur, ut huic inertis Epitheto locum faciat. Sed Bentlejo iudice ejiciendum, quod *patena* ambabus simul esset posita, ut mox *lagena*. suaviter profecto; miror non ipsam morum urbanitatem virum doctiss. ab hoc argumento deterruisse: quid enim, nonne qui amicis convivio excipit, *illi* dicitur dapes vel fercula apponere, quod & ipse quoque de iis comedat? quotidianus loquendi usus ineptum facit exempla in hac re conquirere.

8. *Plenam lagenam posuit.* Cum *lagena* sit a *Λάγυνος*, per *o* scribendum censuerunt Rig. Faber. Jac. Gron. Gudius, & sic MSS. quibus accedit Burm. sed B. non admonito lectore, *lagenam*, quo modo etiam scribi fatetur Gudius in nonnullis, quas viderat, Inscriptionibus. Sed & *Laguna* in quibusdam MSS. reperitur, unde *Laguncula*.

9. *Satiatur ipsa, torquet convivam fame.* Codd. *Satiatur ipsa, & torquet.* Sed & delevit Heinss. parum, opinor, recte; cum Phaedrus dicere voluerit duplicem ciconiam voluptatem ex hac re cepisse, quod & ipsa satiaretur, & vulpes interea graviter esuriret. pro *fame* autem malim *fames*.

Satiatur ipsa, & torquet convivam fames.

Haec res avaris esse conveniens potest,
Et qui humiles nati, dici locupletes student. Quis veterum sic locutus est; *esse* LIB. XXVI
conveniens potest, pro *convenit*? nihil certe infusius, nec *haec res* pro *haec fabula* 1.
 est ex Phaedri more. Hos igitur versus puto ab eadem esse mala manu, cui debe-
 mus duos illos infictos in fine Fab. 13. & eadem viri doctiss. est sententia, qui
 insuper addit, fabulam non iis convenire, qui *dici*, sed qui *esse* locupletes student;
 sed quam infirmum hoc argumentum putem, videbis iis quae dixi ad 5. 7.

Invenit, & violavit quia manes deos. ad haec B. Codex unus *violat*, alter, *vio-* 4.
larat. Retinendum hoc posterius, quod jure Gudio & Burmanno placebat. Quid
 vero sibi vult haec nota? nonne ipse Burm. in editione, quam ex professio noster se-
 quitur, *violarat* legit? ut inutili notae locum faceret, videtur Vir doctiss. dedita
 opera *violavit* pro *violarat* in citando Burmanni textu posuisse.

Poenas ut sanctae Religioni penderet. Sic IV. 10. 4.

Repente vocem sancta misit Religio, Sic Virgil. Aen. III. 363. 6.

Namque omnem cursum mihi prospera dixit.

Relligio.

Trivio conceptus, & educatus stercore. Et & versum impedit, & de sententiae II.
 emphasi atque elegantia nonnihil detrahit, ideoque ad libri mei marginem deleve-
 ram. omisit etiam B.

Nidoque posuit pullis, escam ut carperent. Distinguendum, opinor, non post XXVI
pullis, sed post *escam*; *carperent* vero est pro *discerperent*, simplex pro composito, 4.
 quod Phaedro frequens. Heinsius maluit, *carperet*. vide autem quid ad haec B.
 Si, ut oportet, post *posuit* subdistinguis, (quo tamen modo nemo distinguendum
 putavit,) syntaxis est vitiosa. Sic igitur ille reponit,

Nidoque posuit, pullis escam ut conderet. *Condere cibos, fructus, frumentum;*
 inquit, saepe habemus. Quae exempla pro more hausit ex Stephani Thesauro,
 unde factum est ut eodem, quo Stephanus ordine posuerit, secundum Alphabeti
 seriem, nec alia, quam quae ille, exempla attulerit. sed vide, quam parum haec
 emendatio loco conveniat. *Nido posuit*, i. e. *condidit*, ut *conderet*; lepide me-
 hercle.

Hosti dolorem damno miscens sanguinis. Haec corruptissima esse prima fronte se 10.
 produnt, inquit B. Ego vero cum doctissimis viris sana esse contendo. *miscens* est
parans, instruens, translatione sumpta a potionibus. Cic. Tusc. IV. 36. *Major mi-*
hi moles, majus miscendum malum, ex antiqua, forte Accii, Fabula. Haec vere
 & erudite Gronov. *Sanguinis* autem est *prolis*, nempe *suae*, ut recte Rigalt. *Hosti,*
Aquilae, Vulpes dolorem creare vult, id est, hostem ulcisci, damno etiam *prolis*
suae. Quod ut sensit *Aquila, incolumes natos vulpi reddidit*. Heins. codici suo ad-
 scripserat legi posse, *Hosti dolorem damno ulciscens sanguinis*. Et Ovidii locum ad-
 scripserat, *Quae proprii damno sanguinis ulta virum est*. Sed postea eam conjectu-
 ram induxit. in Ovidii autem versu, (quod observat Burm.) scribendum erat, *Quae*
Socii damno sanguinis ulta virum est. Ovid. Rem. v. 60. His addit Burm. locum
 ex Valerio Max. II. 10. 2. ubi *dolorem ulcisci* dicitur. His subsidiis adjutus Vir
 doctiss. hanc nobis emendationem excudit,

Proprii dolorem damno ulciscens sanguinis. quasi idem hic dicere Phaedrus volue-
 rit, ac III. 10. 28. d 2 Nihil

LIB. I. *Nihil respiciens, dum dolorem vindicet.* miraturque viros acutissimos, quibus haec loca ante oculos erant, hanc emendationem non perspexisse. Ego vero multo magis mirarer, si perspexissent. Vide autem, quid Heinsium interest & Bentlejum. Heins. re perpensa conjecturam suam induxit: B. suam in textum ingerit; mutato *hosti* in *proprii*, quo nihil ab hoc loco alienius, cum *hostis* mentio prorsus necessaria sit. Cum *Vulpes* de suorum salute desperaret, ne *Aquila* pulli is superessent, constituit omnes communi ruina involvere. Si cui vero *miscens* minus placet, cum de incendio agatur, is forte legendum putet, *immittens*. Jac. Gronovius conjicit, *injiciens*.

XXIX. *Et sibi nocivum concitant periculum.* B. censet *nocivum* non posse Latine dici, licet & hoc loco, & Plinii altero se tueatur. Locus Plinii est XX. 6. *Pecori praecipue nocivam.* in qua lectione consentire libros omnes etiam MSS testatur Harduinus, & hic etiam nulla est in codicibus varietas. Unde vero est, quod non plura vocis hujus exempla hodie supersint? inde opinor, quod olim Critici quidam, nostro nimium similes, vocem hanc expunxerint. Ostendit enim Heinsius ad Ovid. *Remed.* v. 45. pro *herbas nocentes* codicem Puteancum habere *nocivas*; & *Tristium* l. V. 10. *tela nociva* in veteri codice legi, eandemque vocem alio Ovidii loco restituendam putasse Scaligerum dicit. Neque vero Graevio displicuit haec vox, qui hos Phaedri versus citans ad *Offic. Cic.* p. 148. addit, *ut elegantissimus Phaedrus canit.* Sed haec Bentlejo non satis sunt; *nocivum* extrudi jubet, & loco ejus reponi *Vicissim*. quod hoc loco est plane otiosum, & nihili: nec Phaedrus eo alias utitur. Quod si vox Latina contra Criticum nostrum se sustinere nequeat, etsi iter quater occurrat, quid non ab illo bonis omnibus metuendum esset, si Hebraicae Veritati manus admoveret; ubi tot *ἀπαξ λεγόμενα* occurrunt? sed bene est, quod * multa obstant, quo minus ullum S. literis inde sit periculum.

7. *Si similem negas*

Tibi me esse, certe simile est hoc rostro tuo. MS. *similem si negas.* Quod Gudius melius merito visum est. Cur *melius sit*, inquit B. quod ille tacuit, dicam. Nempe hoc pacto utrumque, *similem* & *simile*, accentum habent in prima, quod in repetitione attendi solet. Haec B. ut scientiam in *re metrica* ostendat, in qua, se solum regnare volens, alios omnes pro coecis & talpis habet. Viri tamen doctissimi cum venia, dico illum hoc loco falli, nec eam, quam attulit, veram esse rationem, cur *similem si* sit melius, quam *si similem*. Etsi enim *simile* non repeteretur versu proximo, nihilominus haec melior fuisset lectio, ne accentus in ejus ultimam caderet.

XXX. *Rana in palude pugnam taurorum intuens.* B. *e palude*, quia ex altera lectione suspicari quis posset, pugnam taurorum *in palude* pugnata esse. Sed non tam crasso atque hebeti ingenio Lectores suos fore putavit Phaedrus. retineatur igitur *in*, in quo codices consentiunt.

7. *Est statio separata, ac diversum genus.* MS. Rem. *Est ratio separata*, inquit, *ac div.* Pithoei codex, *Est ratio saparata*, ait, unde manifestum est *ait* vel *inquit* esse

* Vid. Doctissimi Con. Middletoni Animadversiones secundas in Novi Testamenti Specimen Bentlejanum p. 53.

esse inſtitutum, quo ſublato conſtat ſibi metrum. Salm. pro *ratio* voluit *natio*, ſed Lib. I. id nec verſui, nec ſententiae ſatis convenit. optime Gud. *Statio*. i. e. *ſedes*, qua voce Phaëdrus utitur 3. 13. & 6. 8. Et proprie de aliis præter homines dici oſtendunt illa Virgilii *Æneid*. V. 128. *ſtatio gratiſſima mergis*. & Georg. IV. 8. *Principio ſedes apibus*, ſtatioque *petenda*; quae loca adduxit Gudius. Sed nihil horum Bentlejo arridet, quaſi his lectionibus vitio verteret, quod non ſatis a codicibus recedant. Ille igitur ſic locum reſingit,

Eſto, inquit, diſpar vita, ac diverſum genus. Et, ſi illi credimus, *diſpar* bene reſpondet τῶν longe ab illis degerent. Sed nemo, opinor, cum illo ſentiet. Præterea *diſpar vita*, & *diverſum genus* & male conjungi videntur, & idem utrumque dicere. Sed putavit Vir doctiſſ. *inquit* vel *ait* non poſſe abeſſe. Sed alia prorſus doctiſſimorum hominum ſententia. Si illos audiamus, *uſitatiffimae ſunt Phaëdro tales ellipſes*, quae Gudii verba ſunt. eſt quidem locus huic ſimillimus, IV. 23. 10.

Eſt glorioſus ſane conviſtus deum; quibus verbis Formica Muſcae reſpondet; ſed ne inde ſuppeticas petamus, iſtum quoque locum Vir doctiſſ. graviffime corrumpit; ut ibi pluribus dicetur.

Caput ita ad noſtrum furor illorum pertinet. Lege numeris melioribus, inquit B. *Ita caput ad noſtrum*. & ſic ipſe ad libri marginem legendum annotaram. ne ſc. ſecunda in *caput* acuatur. Sed hac lectione admiſſa, in prima *ἰαμβικῆ διποδία* primus pes erit *παρασύλλαβος*, ſeu *Proceleuſmaticus*, utraque *spondei* longa in duas breves reſoluta. *Ita caput* enim pes primus eſt. Et ſic ſemper fit, cum, duabus brevibus pro ſemipede abſciſſis, primus Ditrochaci pes eſt Tribrachys vel *Anapaëſtus*. Quod Vir doctiſſ. non videtur animadvertiſſe, cum nec hic, nec in *Schediaſmate de metris* de hoc quicquam dixerit. Exempli vero huiuſmodi pedis in prima ſede non deſunt & alia apud Phaëdrum. vid. III. 2. 4. III. 15. 12. IV. 23. 17. (apud B. 13.)

Auxilia dum requirit, exitium invenit. Nemini ante Bentlejum haec diſplicuerunt. dedit auctor *auxilium*, inquit, & elegantius eſt antitheton: quod firmat ex Anonymo, ibi enim *Auxilium*. Sed mihi contra elegantius *auxilia*. Sic enim meliores numeri, & vitatur *ὁμοιοπλευτών* concursus, & *auxilia* proprie dicitur de iis, quos populus oppreſſus ſibi in auxilium adſciſcit. XXX 2.

Columbae ſæpe cum fugiſſent Miluūm, Et celeritate pennae vitaffent necem. In ſecundo verſu Heinſius legi vellet, *evitaffent*. Quo arrepto, B. in priore quoque reponit *effugiſſent*. Utrumque male; nam in utroque verſu ſimplicia ponuntur pro Phaëdri more, ſic 19. 2. 3.

Quos ut vitemus, verſus ſubjecti monent. (vid. etiam II. 4. 22. & V. 4. 8.) & II. 8. 2.

Ut venatorum FUGERET inſtāntem necem.

Sed conceſſio legi debere *evitaffent*, abſurdum tamen eſt, ut legamus etiam *effugiſſent*. Senſus enim eſt, cum ſæpe *fugiſſent*, ne a miluo corriperentur, & *fugiendo* necem *evitaffent*, — quod ſi *effugiſſent* legamus, uno illo verbo totum, quod auctor voluit, dictum eſt, alterque verſus eo fit plane inutilis & ineptus. Recepta itaque lectio in utroque verſu retinenda eſt. quod firmat etiam Anonym. qui

LIB. I. in utroque loco verbum simplex posuit.

6. *Et genus inerme tali decipit dolo.* Anonym. Et genus *incertum*, quod facit ut legendum putem genus *inermum*, ut Virgil. *vulgus inermum* Æneid. XII. 131.
13. *De reliquis tunc una, Merito plectimur.* Codd. *Tunc de reliquis una*, ubi metrum ostendit *reliquis* esse quadrisyllabum, & scribi debere *relicuis*. quod vidit Rittersh. primus voces transposuit Rigaltius, metro vitium inesse credens; perperam sine dubio, est enim *reliquis* quadrisyllabum, ut apud Phaedrum semper. Et sic olim fuit apud Plautum & alios *frequentissime*. contracte autem erat trium syllabarum aliis in locis, ubi metrum exegit. haec Gudius. Sed audiamus jam Bentlejum. Hac, inquit, occasione alios docebo, *quod ipse nunc primum disco.* *Reliquus* apud veteres semper quatuor syllabis efferebatur. — Iis denique temporibus numquam non τετρασύλλαβον fuisse, vel id certo indicio est, quod apud Virgilium, Horatium, Tibullum, Propertium, &c. nusquam reperiatur; versu scilicet Heroico & Pentametro tale τετρασύλλαβον non admittente. — Scribendum igitur ubique in Plauto & Terentio *reliquum* — nusquam ut nunc, *Relliquum*. MSS. *Relicuum*.

Palmaria sane observatio, qua Gudii *frequentissime* mutatur in *semper*. Quas non debemus summo viro gratias, pro hac tanta humanitate, quod hoc repertum non lectoribus inviderit, sed eo ipso temporis articulo, quo ipse *didicit*, benigne lectores idem docuerit, quorum nulli de tam recondita observatione quicquam in mentem alias venisset. Verissime certe Vir doctiss. dicit, *se hoc nunc primum discere*. cum enim ad *Eunuchum* scriberet, II. 2. 9. versum istum ita dedit,

Itan parasti te, ut spes nulla relliqua in te sit tibi? & in nota dicit, **RELIQUA SEMPER** apud Terentium primam producere. Unde vero est quod Vir doctiss. hoc nunc primum ad hanc Phaedri fabulam didicerit? aut a quo? num a seipso? nihil minus. nonne enim illi ad manum erat aliqua Schefferi Editio? nonne ibi deprehendit in angulo ad extremum libri latentes pauculas acutissimi Guyeti notas? nonne ad hunc ipsum versum vir ingeniosissimus haec annotat? **RELIQUIS**, seu **RELICUIS** τετρασύλλαβως pronuntiandum, ut apud Plautum & Terentium **SEMPER**. Quid vero est, quod huic Guyeti annotationi Vir doctiss. de suo addidit? ad indices in Pœtas, quibus aetas Guyeti caruit, se recipit, quorum majorem nemo copiam habet, nemo diligentius excutit, iisque consultis, quod ne quartam quidem horae partem poscit, hanc vocem nusquam invenit apud Virgilium, Horatium, Tibullum, Propertium; unde etiam certo constat eorum quoque temporibus convenire, id, quod Guyetus de Plauto & Terentio observarat. Quod igitur vir doctiss. *nunc primum didicit*, quivis a Guyeto discere potuisset ante annos sexaginta.

Cur igitur Guyetum debita laude privat? quo jure sibi observationem hanc, ut prorsus novam, vindicat? Eodem utique, quo in Notis ad *Tusculanas* p. 53. jactat se primum deprehendisse apud Terentium versus *Creticos*, qui haecenus ibi *latarent a nemine animadversi*, cum ante ducentos fere annos idem observasset, & aperte ostendisset Erasmus, quod palam & publice testantur Terentii editiones, quas Frobenius & R. Stephanus cum Erasmi dissertatione de Metris Comicis, notisque ejus excuderunt: Eodem, quo egregiae emendationis laudem sibi arrogat in notis ad Aristophanem, quem ante quinquaginta fere annos dederat Faber ad Lucretium, idque

idque tanto cum verborum apparatu, & tam prolixè, ut illi qui semel legerit, in LIB. memoriam se altissime infigat. Quod ne temere aut maligne me dixisse putes, dabo tibi primum Fabri verba, dein Bentleji, ut iis inter se collatis ipsemet judicium feras, an non prima & praecipua emendationis laus Fabro debeatur.

Sic igitur ille, „Apud Aristophanem in Pluto anus quaedam est facietis sane & „lepidis morata moribus. Ei olim adolescens quidam fuerat, formosus sane & „strenuus, quique res ipsius ex sententia procurabat. Id quandiu factum est, „tamdiu nulla inter eos simulas, jurgium nullum, querela fuit nulla. Sed *mala* „*aetas, mala merx*, inquit Comicus; neque libenter vetulam amet, qui potiore „conditionem habeat. Itaque amasius ille bonae mulierculae, ubi primum habere „coepit unde res constabiliret suas & sibi meliuscule faceret, deserta misella animum „suum alio contulit; quae res aniculam ita perculit, ut eo dolore amens & plane „perdita coelo terraeque aerumnas narraret suas, ut in Medea Ennius & Eurip. „dixerunt. Ibi autem cum chorum adiisset, inter ceteras verborum delicias, qui- „bus ad sese usum esse olim adolescentem commemorat, se ab illo vocari solitam „esse ait *Nitarium & Batium*.

καὶ νῆ Δί', εἰ λυπημένῳ γ' αἰδοῖτό με,

Νιτάριον ἂν καὶ Βάπιον ὠπεκορίζετο.

Et per Jovem, sicubi me tristem cerneret,

Nitarion appellabat, aut Batium suum.

„Quaeritur itaque quid sit *Nitarium*, quid sit *Batium*. Alii alia fortasse con- „ferent, nos ea, Lector, quae jam jam leges. Scripsit olim Symmachus, Aristo- „phanis Interpres, ideo *Nitarium* vocatam fuisse aniculam, quod Nitarus quidam „ob mollitiem famosus fuerit. Sed contra judicium faciat, qui amiculae blandiens, „eam aut Bathylli nomine, aut Ganymedis, vocaverit; Quare ridicule Terentia- „nus ille Thraso fecit, qui coram Thaide ausus sit dicere, *Ego illum Eunuchum,* „*si sit opus, vel sobrius*. Alii autem, qui eam sententiam Symmachi probare non „possent, *Nitarium* plantae genus esse dixerunt, unde nullus esse sensus possit, nisi, „[Me quasi pro floribus habebat,] rem plane fatuam & imperito magistello dignam: „θέλει ἂν εἰπεῖν, ὅπ, ὡς ἄνδρ' εἶχέ με, inquit. Didymus autem scribit *Nitarium* „*& Batium* esse blanda dicta, quibus mulierculas delinibant, ΝΙΤΑΡΙΟΝ ΔΕ ΝΕ- „ΟΤΤΙΟΝ, οἷον εἰ κοροίσιον. Alii vere σκατοφάγοι homines ajunt βάπιον significare „ἔδραν, podicem scilicet, atque inde βάπιον vocatam illam mulierem fuisse; quod „ita ridiculum est & ineptum, nihil ut ineptius quidquam fingi queat, ut ne de tur- „pissima imagine dicam. Quin & vocem illam significare fatuum ajunt, vel mol- „lem & delicatum, uti *batus pisciculus* est (quem tamen eundem esse arbitror, qui „apud nos *Raya* dicitur, non inter pisciculos habenda.) Denique pumilas mulieres „βατύλας dictas fuisse ajunt; quod tamen Graeci sermonis ratio non patitur, di- „cendum enim fuit βατύλας, forma diminutiva à βαῖος exiguus. Et haec quidem „ab illis scripta fuere; Videamus ecquid aliquanto meliora sint, quae mihi in men- „tem. Legendum puto, non Νιτάριον, quod nihili est, sed Νησάριον, id est „*anaticulam* a νῆσας; unde ex Dorico ἀνᾶσσα Latinum *anas* prodiit. Inter ceteras „autem amatorculorum blanditias aves locum habebant; idque non apud Graecos „& Italos tantum, sed apud Hebraeos ipsos, qui interdum belli homines erant,

„ &

LIB. I. „ & columbulas & turtures in eam rem adhibebant. Sed de anaticula locus Plauti in *Asin.* suffecerit:

„ *Dic igitur me anaticulam, columbam vel catellum,*

„ *Hirundinem, monedulam, passerulum.*

„ Βάπων autem avicula etiam est, ea ipsa, opinor, quam *rubellinam* vocamus, aut alia quaevis ex earum genere quae βάποις seu rubetis aut spinetis delectantur. Hoc itaque mihi debebit Aristophanes, quod, qui locus antea a nemine intelligebatur, nunc planus erit & perspicuus. Ceterum aequitatis meae esse arbitror agnoscere Didymum, doctissimum illum & laboriosissimum grammaticorum, non aliter olim sensisse, atque nunc sentio; sed ab imperitis compilatoribus locus illius ita corruptus est, id ut hodie apparere nequeat. Nam in illis verbis νεότιον οἶονεὶ κοράσιον, mendum est. Pro νεότιον autem legendum νήτιον, quod idem est ac νησάριον seu *anaticula*. „ Haec *Faber*, qui tanto ingenio fuit, Graecisque & Latinis Literis promovendis tam egregie natura comparatus, ut semper eum plurimum amarim, doleatque tantum virum tam immodice fuisse gloriosum, nec gloriosum modo, sed malignum etiam. Sic enim de eo Nic. Heinsius, vir noti candoris, ad *Artem Amator.* L. II. v. 660. „ Quae cum ita sint, miror extitisse nuper admodum Tanaquillum Fabrum, virum caetera eruditum & ingeniosum, sed prae nimio sui amore caligantem haud raro; quod ferendum utcunque esset, si haec φιλαυτία, & immoderata sui ostentatio cum malignitate & contemptu alieno non conjungeretur; „ quae illius vitia vir doctiss. ibi pluribus persequitur, sed haec de *Tanaquillo* fatis sint.

Videamus jam, quid ad eundem Aristophanis locum dederit Bentlejus „ Νιτάριον ἂν καὶ βάπων ὑπεκορίζετο] *Nitarion* appellabat aut *Batium* suum. Nempe si credimus Symmacho, Grammatico passim a Scholiaste laudato, *Nitarus* quidam & *Batus* erant mollitiae infames. Ergo ὑπὸ Νιτάρου, Νιτάρειον. ὑπὸ Βάτους, Βάπων. Atqui (ut condonemus ei cinaedos suos Νιτάρου & Βάτων, quos nemo alius memorat, quique a Symmacho conficti videntur, ne nihil dicendo ignorantiam suam fateretur) quid, sodes, fieri potest, ut nominum virilium diminutiva tribuantur mulieri? Σωκρατίδιον est diminutivum Socratis, at nullius alterius: sic Νιτάρειον solius *Nitari* fuerit; βάπων, solius *Bati*. Sed cum haec interpretatio plane sit absurda, aliam infit: καὶ τὰς μικρὰς ὃ θηλείας, βατύλῃς ἔλεγον. Quae primo corrigenda erunt, deinde expendenda. Suidas habet μικρὰς καὶ θηλείας: unde sic lego, καὶ τὰς μικρὰς καὶ θηλείας, βατάλῃς ἔλεγον. *Viros pumilos & effeminatos Batalos vocabant.* Vide βάταλ@ apud Hesychium, Harpocrationem, Suidam, Etymologum, Plutarchum in *Vita Demosth.* cui ob mollitiem cognomen *Batalus* adhaesit. Certa est haec emendatio, & fortassis insuper legendum est, τὰς μαλακὰς, pro μικρὰς: etsi & hoc tolerari potest. Jam vero quid βάταλ@ facit ad βάπων? quibus fidiculis extorquebunt, ut ex *Batalo*, *Bation* diminutivum prodeat? A βάταλ@ certe βατάλιον fuerit, non βάπων. Tamen & alter Scholiastes significare ait, βάταλον τὴν ἑδραν. παρ' ὃ καὶ βάτιον. *Batalum* sc. esse *sedem* (i. e. *podicem*) a qua voce βάπων venire. Et quidem βάταλον notare πρῶτον testantur Plutarchus, Etymologus, Harpocration: sed in βάτιον deducere ineptum est. Ergo alius, sed nihilo sapientior, νιτάρειον & βάπων ait esse „ plan-

plantarum nomina, & interpretatur, ὑπεκορίζετο νητάριον ἐ βάρπον; quasi dixerit LIB.
 ὡς ἄνθη με εἶχεν, *florum loco me habuit*. Bellorum mehercule florum! cum βάρ-
 τος, non rosam, non lilium, sed *sentem*, *spinam*, significet. νητάριον autem de
 flore vel planta dici sit inauditum & falsum. At tandem, opinor, ad rem ipsam
 devenimus. Nam βάρτος, ait alter, est pisciculi genus; unde mollis & luxu-
 riosus, qualis iste est pisciculus, βάρπον dici potest. Βάρτος quidem piscis est,
 hoc vere; sed satius fuerit pisce mutiorem esse, quam tam lepidum ὑποκόρισμα
 nobis obtrudere. Restat adhuc Didymus, qui νητάριον exponit, νεότιον, οἶον ἐ
 κοράσιον: sed cum nemo omnium Grammaticorum hoc memoret, cras ei crede-
 mus, hodie nihil: utpote qui hoc confingere potius voluerit, quam ignorantiam
 suam candide fateri. Quid ergo? Ipsa certe tot interpretationum varietas satis
 per se ostendit, quantam ad ἀφασίαν καὶ ἀμυχανίαν redacti fuerint miselli Scho-
 liaetae. Nobis autem, si locum a multis jam seculis in mendo cubantem, & ab i-
 psis Graecis Magistris frustra tentatum, certa conjectura restituere poterimus & ex-
 tra omnem dubitationis aleam ponere; ecquid erit pretii, περὶ φιλέσσετε Kustere?
 Gratiam, sat scio, a te magnam inibimus, & ab omnibus φιλαριστοφάνεσι, qui tua
 opera id olim possunt resciscere. Faciamus igitur periculum: & primo illud per-
 commode accidit, quod apud Suidam ista nomina cum duplici τανυ efferuntur,
 νητάριον, & βάρτιον: cui scripturae astipulatur Scholiastes ille ad locum, qui βάρ-
 τανον ἦ, ait, τινὲς ἔδραν, παρ' ὃ καὶ τὸ βάρτιον· τὸ ἦ συνεσλημμένως ἀναγινώσκειν, ἀνόη-
 τον. Hoc est, *stultum est correpte verbum illud pronunciare*. Scripsit ergo iste,
 syllaba per geminam consonantem producta, βάρταλτος, & βάρτιον; ut profecto
 apud Etymologum hodie habetur, βάρταλτος, καὶ βάρταλίζειν. Jam igitur sic lo-
 cum refingo, minima mutatione.

νητάριον ἂν καὶ φάρτιον ὑπεκορίζετο.

Anaticulam & palumbulam me blande vocabat.

Non dubitaveram consueta quaedam ὑποκόρισματα amatoria sub mendosis illis
 delitescere; & proinde tentanti quiddam ejus generis ex iis extundere, statim
 successit. Α νήσας, Attice νήττα, diminutiva extant, νήτπον & νηττάριον; α φάσας,
 φάττα, est φάττιον. Onomasticum Latino-Graecum Labbaei: *Palumbes*,
 φάττα. *Palumbula*, φάτπον. Porro inter blanditias amantium, *anaticulas*,
palumbulas, five, quod idem est, *columbulas* (nam palumbes est genus colum-
 bae) vel primum locum obtinere, ex notissimo Plauti loco constat, *Asinar.*
 III. 3.

Dic igitur me anaticulam, columbulam, catellum,

Hirundinem, monedulam, putillum, passerillum.

Sic corrigenda sunt ista, nam in editis mendose habentur contra legem metri. Sed
 & illa ibidem sic scribe,

Dic igitur me passerillum, gallinam, coturnicem,

Agnellum, hoedillum me tuum dic esse, vel vitellum.

Ut mittam jam has Plauti depravationes, & quae alia in hac annotatione repre-
 hensione digna sunt, si Vir doctiss. *Fabro* tribuisset primam emendationis partem,
 nemo illi invidisset laudem, quam pro altera meruit, in qua *Fabro* melius ei suc-
 cessit. Facile tamen esse inventis addere, vetus verbum est; & cui mendum pri-

lib. I. mum suboluerat, vel qui aliunde didicerat, ad alterum emendandum ipso casu du-
 ei potuisset, si forte in haec incidisset, Pac. 1004. *Χῆνος, ΝΗΤΑΣ ΦΑΤΤΑΣ τρε-
 χίλως*. Crede jam, si quidem potes, viro doctiss. Fabri notam vel non lectam fuisse,
 vel lectam memoriae ejus, cum haec scriberet, excidisse. Prius ne ipse qui-
 dem diffitebitur, cui Lucretius tam familiaris est; de altero aliorum sit judicium.
 Mirum profecto est tantae eruditionis virum, & cui tam instructum penu est, ab
 hujusmodi furtis non posse abstinere, idque cum toties deprensus fuerit. Jam mul-
 ti anni sunt, quod duo hujus generis furta maxime insignia cum fecisse, alterum de
 Vizzanio, de Neveleto alterum, evidentissimis indiciis & copiose demonstrarunt il-
 li, quibuscum ei controversia intercessit de Phalaridis Epistolis.

Nec magis manifestum ego hominem unquam ullum teneri vidi. Idem in plurimis
 Horatii locis, ut alios taceam, sole clarius ostendit diligentissimus Cuningamius.
 Sed nec ille omnia.

Eundem vero morem Vir doctiss. in Terentio etiam servat, nec ibi a *furtis* ab-
 tinet. In ipso fere limine, in secunda Emendatione ad primam Scenam, pro
immemoris beneficii, tanquam de suo legendum dicit *immemori*, cum haec etiam sit
 Guyeti emendatio, quam non memorat modo, sed & prolixè tuetur Boeclerus. Et
 ne haec in abdito latere putes, nec facile adiri posse, habentur etiam in Editione,
 quae *Variorum* vulgo dicitur, edita anno MDCLXXXVI. Sed ut nullum hic furtum
 suspiceris, in nota proxime praecedente ingenue confitetur Vir doctiss. per quem
 profecerit, & cum pro *baud muto factum*. so. gaudeo, reponat, *baud muto. so. fa-
 ctum gaudeo. hoc* dicit, *olim monuisse Palmerium, nemine tamen ei auscultante.* Nec
 quisquam, opinor, posthac auscultabit, ut id obiter dicam; est enim ineptissima
 emendatio, & prorsus absurda, cum sequentem versum reddat omnino inutilem &
 inficetum. Ad hunc modum Vir doctiss. pergit furta facere; hae celandi artes, sic
 lectoribus fucum facit; nec unquam certius in propinquo fraus est, quam cum in-
 genue & aperte agere videtur. Quod si e libris notissimis, quique in omnium sunt
 manibus, Vir doctiss. aliorum Emendationes atque Observationes sublegere, earum-
 que laudem sibi intervertere non veretur, non est quod miremur eum hic in Guye-
 tum tam iniquum esse, cum notae ejus in Phaedrum sint & brevissimae, & in ob-
 scuro lateant: neque enim omnes in editione Burmanniana proferuntur. Turpe
 certe, & erudito homine indignum, ne in his etiam rebus *suum cuique tribuere*, &
 debita quemque laude impertire.

Sed tempus est, ut ad istum Phaedri locum redeam, qui jam est sub manibus,
 qui necdum mittendus est: Nec enim uno tantum ille virum doctiss. errore libera-
 vit: non tantum hinc *didicit* RELIQUUM semper esse *quadrissyllabum prima brevi*;
 quod ille ad Terentium affirmaverat esse *trissyllabum prima semper longa*; loci hujus
 auxilio alius quoque ipsi error exemptus est, quod frustra premit & dissimulat, non
 sustinens utique generalem observationem, quam ad Terentium cum insigni fastu de-
 derat, palam retrectare. Observatio est haec: *Quadrissyllaba brevia SEMPER apud
 antiquos primam acuere, Mulieres, Propemodum, Perierint, Inopiam, Itinere.* id
 est, in hujusmodi verbis quadrissyllabis, quorum tres primae breves sunt, primam
 syllabam nunquam a ceteris divelli, ut secunda Trochaici pedis sit prima. *Hoc in-
 quit, apud Comicos perpetuum est; & certe operae pretium est id SAECULO huic*
 in-

indicasse, ut quomodo ROMANI pronuntiaverint sciamus. Not. ad Heaut. II. 3. LIB. 30. Hanc egregiam, novamque prorsus, & huic nostro demum Saeculo erudiendo natam Observationem hic unus Phaedri locus evertit, & ut Vir doctiss. de Comicis etiam temere pronuntiatam sentiret, occasionem percommode dedit. Dum enim hoc exemplo monitus redit in vestigia sua, & loca recolit; quibus Terentius RELIQUUM adhibuit, primus, ad quem Index remittit, locus, est Eun. V. 5. 26. qui sic se habet. *RELIQUOM? tantum est. cesso huc introrumpere?* ubi manifestum est primam in *Reliquom* a ceteris disjungi, & accentum cadere in secundam. falsum igitur est quadrisyllaba haec brevia SEMPER apud antiquos *primam acuere*. Hoc ipsum autem verbum dum Vir doctiss. per loca indicata persequitur, alio etiam exemplo se falli deprendit. Hecyr. enim. IV. 1. 55. habetur hic versus.

Hoc mihi unum ex plurimis mi-seriis reliquum fuerat malum. En hic MISERIIS, alterum nempe exemplum, ubi verbi brevis quadrisyllabi secunda habet accentum. Est quidem in Phaedro, in ipso operis aditu, in ipso Prologo v. 7. exemplum ejusdem generis, licet viri doctissimi observationem videatur effugisse.

Fictis jocari nos me-minerit fabulis. Et in libris hunc sequentibus alia magno satis numero occurrunt, quae omnia tibi apponam, ut certius scias, quomodo ROMANI pronuntiarint.

- II. Prol. 9. *Sed si li-buerit aliquid interponere.*
 1. 12. *Verum est a-viditas dives, & pauper pudor.*
 3. 3. *Audierat esse quod re-medium vulneris.*
 4. 23. *Quid multa? in-edia sunt consumpti cum suis.*
 5. 6. *Caesar Ti-berius quum petens Neapolin.*
 III. 4. 2. *Inter re-licuas merces atque opsonia.*
 7. 13. *Quanto est fa-cilius mihi sub tecto vivere.*
 10. 8. *Narrabo tibi me-moria quod factum est mea.*
 IV. 1. 15. *Alter si-militer periit, deinde & tertius.*
 5. 5. *Duces eorum qui ca-pitibus cornua.*
 24. 2. *Dixi su-perius: quantus nunc illis honos.*
 12. *Accepit partem: quum re-licuum posceret.*
 25. 14. *Fruar di-utius, si ce-lerius coepero.*
 V. 4. 12. *Paucis te-meritas est bono, multis malo.*

Ecce in hoc uno libello doctiss. viri observationem exemplis septemdecim everti, quibus ipse aliud addidit. ad IV. 4. 32.

Interpretari non po-tuerint Attici; Haec exempla fecere, ut in Erratis ad Terent. moneat ad hunc locum, pro SEMPER legendum esse *plerumque*, & pro PERPETUUM, *paene perpetuum*. Ita in fumos abijt recondita haec observatio, unde saeculum hoc nostrum *rem magnam*, se nunc primum certo didicisse, sponse tanto fretum credidisset. Sed ad haec e Phaedro exempla regeret Vir doctiss. se hoc de Comicis dixisse. Id vero pernego, de Antiquis generatim loquitur, & hic nobis indicat, quomodo Romani pronuntiarint. Comicorum quidem tantum meminit, quia hujusmodi verba quadrisyllaba nullum in Heroico vel Pentametro versu locum

LIB. I. habent. Sed ne pergat contendere, se de iis tantum hoc dixisse, & uno atque altero excepto observationem in ceteris apud Comicos obtinere; Ecce exempla quaedam e Terentio, quae levi opera congeffi, quae observationem hanc falsam & temere factam planissime ostendunt.

And. Prol. 15. *Id isti vi-tuperant factum, atque in eo disputant.*

I. 1. 44. *Inopia & cognatorum negligencia.*

2. 32. *Ubi vis facilius passus sim, quam in hac re me deludier.*

V. 6. 5. *Mea Glycerium suos parentes repperit. factum bene. hem:*

14. *Sequere hac me intus ad Glycerium nunc est. tu Dave abi domum.*

Eun. II. 3. 24. *Si qua est habitior paulo, pugilem esse ajunt: deducunt cibum:*

IV. 4. 4. *Quid huc tibi reditio est? quid vestis mutatio?*

V. 5. 26. *Relicuum? tantum est. cesso huc introrumpere?*

Heaut. II. 3. 126. *Ut illius animum cupidum inopia incenderet.*

IV. 1. 35. *Male docet te mea facilitas multa. sed istuc quicquid est,*

Adelph. III. 3. 31. *Pro fugiet aliquo militatum. o Demea,*

37. *Patris & facilitas prava. fratris me quidem*

V. 4. 13. *Duxi uxorem; quam ibi miseriam vidi? nati filii.*

Hec. IV. 1. 55. *Hoc mihi unum ex plurimis miseris reliquum fuerat malum.*

Phorm. I. 4. 33. *Satin sic est? non. quid si sic? propemodum. quid si sic? sat est.*

Phorm. III. 3. 33. *Qua via istuc facies? dicam in itinere: modo te hinc amove.*

V. 3. 19. *Non temere dico: redi mecum in memoriam. satine sanus es?*

33. *Quid istuc negoti est? jamne operuit ostium? iam. o Jupiter.*

En totidem exempla ex Terentio, quot modo dedi e Phaedro; unde videas quam periculosa sit his etiam in rebus definitio; perrarum enim est, ut subverti non possit: & quam facile tamen Vir doctiss. in universum de iis pronuntiet. In his autem exemplis duo sunt ex iis, quae ipse nominatim in contrariam partem profert, *Inopia* nempe & *propemodum*; alterum interpolavit, nullam aliam ob causam, quam quod observationis suae veritati obstaret. sc. *itinere*. vides, inquit, accentum habere in secunda. Vel eam ob causam corrigo, *itere*. Et ut hanc emendationem magis speciosam redderet, in alio etiam loco, *itinere* mutavit in *itere*, licet ibi accentus eam occuparet syllabam, quam ipse voluit, sc. primam. vid.

¶ Mirabili prorsus argumento probat Vir doctiss. pro *itinere* legendum esse utrobique *itere*, Grammatici nempe docent, apud antiquos ab *Iter*. *Iteris*, ab *Itiner* dictum esse *Itineris*. Ergo nusquam *Itineris* dixit Terentius, quia ubique dixit casu recto *Iter*. Quo quid absurdius dici poterat? Ante Terentii aetatem, ut & post, in usu erant, & *Iter*, & *Itiner*, a quibus in obliquo ca-

su *Iteris* & *Itineris*. Ita vero demum evenit, ut in recto casu brevius nomen, in obliquis longius magis placuerit: unde factum est ut *itener*, vel *itener*, & *iteris* obsolescerent, & in desuetudinem abirent. Et sic semper locutum esse Terentium ad Scriptorum Elegantissimorum normam, tum Grammatici veteres, tum Codices omnes clare ostendunt. Qua igitur ratione Vir doctiss. hic reponit *itere*, quia Teren-

vid. ad supra locum laudatum Heaut. II. 3. 30. Potuissē his exemplis aliud adde- LIB. I
re ex Eun. IV. 3. 23.

At pol ego amatores mulierum esse audieram eos maximos.

Sed cum verba haec varie in libris collocentur, & licet Faernus, hoc elegantius putet, mihi tamen altera collocatio, *audieram mulierum esse* melior videatur, & magnus sit in ea codicum optimae notae consensus, hoc exemplum urgere nolum, praesertim cum semper alias apud Terentium *mulieres* in trisyllabum contractum sit. Ad haec autem exempla non pauca quivis, opinor, addiderit, qui Terentium eo animo relegerit. Sed haec satis superque probant, quod probare institueram. Et huic Phaedri loco multum debemus, quod magnum Saeculi magistrum, quo in his errante erramus omnes, duplici sese errore extricandi feliciter occasionem dederit. Sed de his fortasse plus satis: age, jam ad doctiss. viri Notas in secundum librum tandem accedamus.

Exemplis continetur Aesopi genus.

Nec aliud quicquam per fabellas quaeritur,

Quam corrigatur error ut mortalium. In horum versuum primo nihil, opinor, sollicitandum, cum *Exemplis Aesopi* significantur *Fabellae*, & locus ipse utrisque idem Phaedrum voluisse dicere ostendat. In hoc tamen loco vitii aliquid latere mihi quidem compertissimum est, cum *genus* pro *humano genere* poni nemo persuaserit. praeterea, ni fallor, aliud etiam vitii indicium manifestum est, quod haec, prout nunc se habent, nimis brevia & abrupta sint. Quod auctor dicere voluit, non intra unius versiculi limites contineri potuit. Nihil igitur dubito, quin versus, qui secundus erat, casu quodam interciderit, (quod & alias apud nostrum accidisse indubium est,) cujus prima vox fuit *Humanum*; reliqua quae fuerint, quis certo dixerit? sed ad hanc fere sententiam factum fuisse facile, opinor, concesseris.

Humanum, ne quid peccet imprudentia.

Et B. quidem sensit necessario reponendum esse *Humanum*, cui ut locum faciat, *Aesopi* ejicit; quod frustra explicare conantur; inquit ille, facinus est Librariorum aliud agentium. Dedit auctor,

Exemplis continetur humanum genus. Hoc est, *exemplis* potius continentur homines, reguntur, flectuntur, gubernantur, quam legibus aut praeceptis. Qua explicatione, tota via, Vir doctiss. a mente Phaedri aberrat, cui non in animo fuit generalem de *Exemplis* sententiam dicere, sed de unicis *AESOPi exemplis* loqui, ut utilissimis & ad vitam moresque hominum formandos egregie comparatis. *Aesopi* igitur necessario retinendum est; nec alia ratione locus sanari potest, quam alium, ut dixi, versum post primum inferendo.

Quicumque fuerit ergo narranti jocus. Codd. *Narrandi locus.* sed *l* pro *j* verborum 5.
initiis

rentius in recto casu dixit *Iter*, eadem in omnibus quae supersunt veterum scriptis, ratione, in obliquis casibus idem facere liceret; cum omnes in recto casu *iter* dixerint, si excipias Plautum & Lucre-

tium, qui & *iter* habent & *itiner*, & paucula Fragmenta ex Accio, Pacuvio, Ennio, Varro- ne, quae Grammatici nobis conservarunt.

IB. II. initiis familiaris librariorum error, ut dixi ad l. 2. 16. Et facili quidem lapsu *narranti* mutatum est in *narrandi*. Burmanniana igitur haud dubie vera lectio est, quae debetur Rittershusio & Freinshemio. Et sic doctiss. Graevius, fere puer, legendum vidit, nisi quod ille, *narrantis* pro *narranti*: quae posterior lectio melior videtur & constructionis ratione, & ut vitetur *sibilus*, cum sequatur *jocus*. vide ipsum ad Cic. Famil. xvi. 21. ad quem remittit Burm. Sed haec Bentlejo neutiquam placent, ille reponit *narrandus*, quod tanquam e suo promit; sed hoc etiam a Guyeto, tacito ejus nomine, sublegit. Versu autem sequente pro *commendatur* ex Heinsio reponit, *commendetur*: sed nemini non praeter Heins. alterum recte se habere visum est. Voluit nempe auctor dicere, jocos laudari solere, non quod hujus aut illius fuerint, sed quod *lepidi*, *faceti*, *urbani*; nec enim *frigidi* summorum virorum joci probantur, quod Ciceronem expertum esse nemo paulo humanior ignorat; quae Graevii verba sunt.

10. *Dictorum sensus ut delectet varietas*. Ne ab hoc quidem loco quamvis sanissimo, interpolando temperare potuit Vir doctiss. Repone, inquit, *DIVERSUM*, *sensus*——quid quaeso est, *aliquid interponere*, nisi addideris *diversum*? Ego contra contendo id satis innui ipsis hisce verbis *aliquid interponere*, & *diversum* frustra addi; & elegantius distingui post *interponere*, ut Prol. secundo, V. 1. post *interposuero*. sed ecce aliam a viro doctiss. allatam emendandi rationem! Quae constructionis ratio sit, in ambiguo est; an *varietas dictorum delectet sensus*, an *varietas sensus dictorum delectet*, an *varietas delectet sensus dictorum*? Quid vero? an obtusa adeo nobis esse pectora vir doctiss. censet, ut vel leviter dubitemus, quatenam ex his constructio eligenda sit? aperte dicam, secundam tertiamque esse absurdissimas, adeoque primam tantum veram esse posse. Quod vero impedire debebat virum doctiss. ne locum hunc tam foede interpolaret, *Varietas* a Phaedro nunquam absolute dicitur, sed in regimine, ut loquuntur Grammatici.

Distinguit quem multarum rerum varietas. IV. 25. 3. & V. 5. 40.

Et copiosa abundat rerum varietas. ad quem modum hic dicitur *dictorum varietas*.

11. *Bonas in partes, Lector, accipias, velim*.

Ita sic rependet illi brevitatis gratiam,

Cujus verbosa nescit commendatio. Illi in secundo versu plane ostendit, in primo legendum esse *accipiat*, ut ad libri marginem annotaveram. Quod ad secundum, Codd. *Ita sic rependit*. Cum vero *Ita sic* manifeste mendosum sit, Heins. mutavit in *Ita, si*, cui accedit B. nisi quod *rependit* retineat, pro quo alii mallent *rependet*. Jac. Gronov. *Paci rependet*: quod nemini, opinor, arrisit. Scheff. *Sic ista tibi rependet*. Perizon. *Sic istam*. Gudius *Studio*. mihi vero, quod & Burmanno visum est, ne sic quidem locus integer videtur. Unde *sic* pedem huc intulerit, nescio; sed illo sublato, pro *ita* legendum putem *meritam*, quod compendio scriptum *mita* facile in *ita* deflexerit, prima litera ab ultima vocis praecedentis absorpta; *er* enim apice supra posito notare solebant, & *m*, finale praesertim, lineola appicta. hinc autem pulchra exfurgit oratio. Bonas in partes haec accipere Lector non fastidiat, pro qua ejus benignitate gratiam debitam, seu quam meruit, *brevitate* mea rependam. *Brevitate* se non exiguum a lectoribus iniisse gratiam plus semel noster dixit. Sic IV. 25. 8.

Bre-

Brevitatis nostrae praemium ut reddas peto, & V. 5. 45.

Si non ingenium, certe brevitatem approba. In tertio versu pro *nescit, ne sit*, eruditi dudum reposuerunt, & hunc cum sequenti conjunxerunt. Ut in his nihil Bentlejo proprium sit.

Super Juvenum stabat dejectum Leo. Haec etiam B. interpolavit interponendo I. ut post *juvenum*.

Verum est aviditas dives, & pauper pudor. Pulcherrima sane sententia, & omni- 12. bus numeris absoluta. Sed aut fallor, inquit B. aut dedit auctor, *Verum hodie aviditas dives EST, pauper pudor.* Quis non reclamet? *fallitur.*

Ament, amentur, nempe exemplis discimus. Ne tam gravis in feminas censura II. 2. ab uno exemplo inclementius ducta videatur, *exemplis* dixit Phaedrus, non *exemplo*. sic Codd. sed invitis iis B. reponit *exemplo hoc*, a qua interpolatione, opinor, abstinuisset, si animadvertisset in hac ipsa fabula exempla duo contineri, ne dicam Phaedri perpetuum esse morem, ut articulum nomini praeponat. *Hoc exemplum, hoc exemplo, haec fabella, haec fabula. hoc argumentum.* vid. I. 1. 14: 3. 3: II. 7. 14: 8. 27: III. 6. 10: 13. 16: IV. 2. 6: 3. 12: IV. 10. 14: 15. 7: V. 3. 11. quid quod vim suam amittere videtur *nempe*, si uni exemplo astringatur.

Cum scierint esse tale culpa praemium. Lege, inquit B. numeris mollioribus, III. 6. *Cum TALE SCIERINT ESSE culpa praemium.* Si quidem de Iamb. Graeco ageretur, Emendatio haec merito admittenda esset; sed Latini non tam de metro solliciti, ac de recta verborum collocatione. In eorum igitur scriptis ordo verborum non temere mutandus, nedum hic, ubi metrum se satis bene habet. Sed hoc videtur esse Viri doctiss. *πεῖθον ψεύδῃ* in hujus generis scriptis recensendis, ut dum ad elaborata Graecorum exempla Romanorum versus refingendos censet, quidvis sibi licere putet: & si ex versibus asperis & incomptis venustulos comptulosque facit, egregie se defunctum arbitratur. Hinc tantus Correctionum numerus in Terentio suo, quem toties fere corrumpit, quoties emendasse sibi visus est.

Aquila in sublimi quercu nidum fecerat. sic III. 13. 1.

Apes in alta quercu fecerant favos. Quis non existimasset locos tam similes mutuo sibi subsidio satis munitos, contra interpolatoris manus? Sed ea viro doctiss. est emendandi libido, ut nec hic temperare queat, quo minus pro *sublimi* ingerat *suprema*. sic autem Graec. etiam Neveleti *Fab. I. de Aquila. ὁ μὲν ἐν ἐφ' ὑψηλῇ δένδρῳ καὶ καλὴν ἐποίησεν.*

Aprum insidiosum, quercum vult evertere. Nimis cito, inquit B. *insidiosum* vocat, causa nondum reddita. corrige, *Aprum, insidiosus quercum*: quasi non criminantium natura esset rerum tempora praevertere, & eum, quem accusant, odiosis verbis importune incessere. Praeterea Phaedrus solet in caesuris distinctionem ponere, non vero ante, nisi interroget. Duobus igitur nominibus haec emendatio non videtur admittenda.

Terrore offuso, & perturbatis sensibus. Legendum forte, *Terrore offuso* huic (sc. I. I. aquilae) & *turbatis sensibus.* ut v. 15. Hunc quoque terrore postquam complevit locum. Heins. delet &, ut sit *terrore sensibus offuso.*

Dolosa tuto condidit sese cavo. Codd. *toto*, quod mihi recte se habere videtur: 17.

LIB. II. *se toto cavo condidit* idem est, sed elegantius dictum, ac *totum se cavo condidit*. Se vero *totum cavo involvere*, subito & vehementi, quem simulabat *Feles*, timori bene convenit. quid vero *tuto* velit, nescio. Heins. *noto*, atque id reposuit B. dicitque *cavernam esse qua pepererat*, cum *tutus cavus* possit alius esse quicumque. sed quomodo hoc elicitur ex *noto*? num *sibi noto*? tum *noto* idem erit ac *suo*. Sed quis *noto* hoc sensu dixit? quid autem, num *aliis noto*? quid id ad rem, utrum *aliis notus* sit necne? quidni igitur retineatur *toto*?

23. *Quid multa? inedia sunt consumpti cum suis.*

Felisque catulis largam praeberunt dapem. B. contra codices primo versu pro *sunt, sic*; in secundo pro *Felisque catulis, Feli atque catulis*. sed multo facilius rem confecisset, si primo versu intacto, pro *Feli atque* reposuisset, *Felique & catulis*. qua ratione *Feli* integre auditur, cum altera in monosyllabum cogatur, quod minus convenit, cum *Feles* sit princeps Fabulae persona.

26. *Documentum habere stulta credulitas potest.* Heins. *Documentum hoc*, quod arripit B. levissimas quasque emendandi occasiones misere captans, quasi numero, non pondere, labor ejus aestimandus esset. Sed alibi ostendi hanc particulam Phaedrum saepe omittere solere; & recte codices omissa illa se habere ex eo liquet, quod metrum ipsum respuat.

V. 3. *Gratis anhelans, multa agendo nihil agens. Multum egisti* in versu penultimo, facit, ut hic legendum putem, *multum agendo*.

4. *Sibi molesta, & aliis odiosissima.* legendum forte, *Et sibi*, quod videtur elegantius.

10. *Prospectat Siculum, & prospicit Tuscum mare.* MS. *perspicit*; Gronov. *respicit*. atque idem Heinso placuit, quomodo & ipse ex conjectura reposueram. Frons sc. villae in fretum Siculum, tergum in Etruscum mare versum fuit. sed Guyetus, *despicit* i. e. subjectum spectat, quod Bentlejo etiam arrisit. sed alterum propius ad codices accedit, & *perspicere*, & *respicere* saepe a librariis miscentur.

16. *Humum aestuantem, come officium jaetitans.* Codd. *jaetans officium come*. Hoc est, inquit B. cum a dcc annis diphthongus *ae* simplici *e* scribi solitum sit, *Comae*. Interpretes *Come* acceperunt neutrum, a *Comis*; inde verborum ordinem immutarunt. Quis haec legens non crediderit hoc esse viri doctiss. *εὐγενῆα*, alios autem interpretes nescivisse, *ae* diphthongum *e* simplici scribi solere? quod a vero tantum abest, ut omnes hoc proculdubio probe sciverint; sed cum non intelligerent, quomodo *Comae* huic loco convenire possit, adjective sumendum putarunt, quod in MSS. invenerant, & cum adjectivi quantitas metro repugnaret, verborum ordine inverso, & *jaetans* in *jaetitans* mutato, reposuerunt, *come officium jaetitans*. Hanc autem lectionem improbat B. quod nusquam alias appareat *come officium*: unde vero hoc constat? quia nempe in duobus locis, quae attulerat Scheff. non *come officium*, sed *omne* legendum contendit. Esto; num vero exinde sequitur, nusquam apud alios scriptores superesse lectionis hujus exemplum? Sed hoc quoque concessio, non hodie extare; certumne est nullas locutiones olim in usu fuisse in tanto librorum numero, qui jam diu perierunt, quia nulla earum vestigia habentur in illis, qui supersunt? Forte autem fortuna accidit, ut apud Justinum etiam extet *officii Comitatus*, l. 5. c. 2. *Cui se celeriter officii comitate, & obsequendi gratia insinavit.*

vit. id quod Ardelio noster hic voluit. Quod si *officii comitas* dicatur, quidni & *officium come*? Sed hoc modo *officium come* relegato, in locum ejus vir doctiss. suffecit verbum nequaquam literis affine, nec sententiae aptum, legitque *officium leve*. i. e. levem operam. Haec ille.

Ut jam dicam quid ipse de loco vexato sentiam, *come* quidem displicet, non tantum quod metro repugnet, & interpretes cogat a codicibus nimium recedere; sed quod officio servili non bene conveniat. *Comitas* enim videtur ea esse animi benignitas, qua pares mutuas sibi tradunt operas, vel qua, qui superiori loco constitutus est, hominibus infra se positis amicitiae vel humanitatis officia praestat. Servo vero nequaquam competit, ne dum servo, cui dominus est Caesar. Sed nec *comae* placet, cum non intelligam, quid sit *officium COMAE*, vel *officiosa coma*, quomodo Urfinus haec joco dici censet. Pro hac quidem lectione plurimum faceret quod dicitur v. 13. *cirris dependentibus*, si non de fimbriis extremis vestium assui solitis, sed de capitis cincinnis intelligendum esset. Ita quidem intellexit Pignorius de Servis. Per cirros, inquit, puerum cirratum intelligit Phaedrurus, ut loquitur Persius, qualem nobis exhibent imagines Antinoi, quem imperatoris Hadriani Atriensem fuisse testatur apud Eusebium Hegefippus. In hujus Icones non omnino convenit illud Martialis, *mollesque flagellant Colla comae*; cum sint neque promisso capillo, neque detonso, sed cirrato & leviter diffuso, quem *comae* tenorem servant omnes Antinoi imagines. Ut ex his & Phaedri carmine liceat suspicari, Atrienfes perpetuo *cirratos* fuisse, neque aluisse comam prolixam, neque attondisse eandem, sed longiusculam fuisse in usum cirrorum.

In hanc Pignorii sententiam ivit Praschius; eidem etiam accedit Burmannus. Et si haec quidem vera essent, *comae* hic de cirris intelligendum esse merito contenderent; & quod, *jaetans officium comae* esset officiose jaetans caput cirratum, dum magno studio humum dextra laevaue irrigaret. Ut 7. 5. *collo jaetans tintinnabulum*. Sed, cum praecedat *tunica ab humeris destrieta*, CIRRIS ad tunicam non ad caput spectare, ideoque non *cincinnos*, sed vestium *fimbrias* intelligi longe verisimilius; nec *dependentibus* recte dicitur, de cincinnis, nisi promissa coma dependeant, qualem non fuisse servorum comam Pignorius ipse agnoscit; nec in universum de Atriensem cirris quicquam ex unius Antinoi iconibus certo colligi potest. Praeterea, quod proxime sequitur, *Sed deridetur*, non obscure innuit *jaetans* de verborum *jaetantia* capiendum esse. Cum vero Atriensem ipsum nulla jaetatione uti, sed tacite operi, in quo occupatus erat, assiduum incumbere circumstantiae loci satis doceant, quaerenda lectio est, quae hunc sensum fundat. Ea vero obtinebitur, si legamus, *jaetat officium comes*. cujus ultima litera a prima sequentis syllabae absorpta est. *comes*, i. e. quidam, quem Atrienensis sibi comitem adsciverat, ut ineptam hanc ejus opellam inspectantibus depraedicaret. atque ita demum vexatissimi hujus loci, vera, ni fallor, lectio est restituta. Cum haec scripseram, video in Hoogstratani notis Ch. Wafium legendum putasse *jaetans officium comes*, & exponere, *in sacro comitatu prae caeteris jaetantior*, sed locum non adjecit, ut plenius sciam, quid Wafius vellet; ex iis quae dedit Hoogst. nullum opinor commodum sensum elici posse.

Id ut putavit esse nescio quid boni. *Id* abest a codicibus. quo dempto versus la- 20.
f bo-

LIB. II. borat; quem ut integrum præstemus, forte quatuor ultimae literae vocis praecedentis repetendae sunt, & legendum,

Igitur putavit esse nescio quid boni.

22. *Donationis alacer certae gaudio.* Haec in mendo esse contendit Gudius, nec aures veterum poetarum lectione tritas duram latrantis syllabae CER repetitionem ferre posse; *alacer* enim esse a Librariis, qui cum ultima in *alapae* detritis aut fugientibus literis excidisset, primam syllabam sequentis vocis male geminarunt, & pro *certae* dederunt *certe*. Haec ille, acutissime quidem, & ni fallor, cum magna veri specie. Hac autem lectione admissa, *Alapa* erit quid *Donatione* minus: certe enim est *ad minimum*, *saltem*; quod magnam ultimis hujus fabulae lucem affundit. Si enim *Alapa* non sit tantum, quantum *Donatio*, *alapae* in postremo versu non erit *manumissio*, quod omnes hactenus fuisse censuerunt. Manumitti enim, seu libertate donari, non leve praemium, aut cum pecuniolae donatione ullo modo conferendum; nec ob unam levem operam vel ab ardelione nostro facile sperari poterat. Neque vero *Alapa* pro colapho in poenam aut contumeliam inflictio hic accipi potest; huic enim sensui locus ipse aperte reclamatur, cum manifestum sit de praemio agi. Tertium autem nihil est, quod hac voce significetur, nisi ponamus *alapas* levi & amica manu ductas inter blandimenta fuisse, quibus, comi & faceto more, qui superior erat, quod alter officiose fecerat, lepideve dixerat, sibi arridere gratumque esse indicaret. Talem vero *alapam* Caesarea sibi manu illatam, non in nullo, opinor, pretio homo ineptus habuisset, etsi spes eum cetera frustrata esset. Tiberius vero, qui non modo pecuniae parcus, sed tristi etiam & moroso ingenio fuit, hanc ardelionis operam, ne *alapa* quidem, quam ille forte incessu, vultu, gestu, sperare se ostenderat, ne dum *donatione* dignam putavit. Haec loci obscurioris explicatio nullis, quod videam, premitur incommodis; cum vero prorsus nova sit, pro vera certaue nolim asseverare.

23. *Tum sic jocata est tanti majestas Ducis:*

Non multum egisti, & opera nequicquam perit.

Multo majoris alapae mecum veneunt. *Jocata est*, Excerpta Rigaltii ex codice Remensi. sed Editt. vett. *locuta est*, ex Pithoei, opinor, codice. Et sane nemo, prout hi versus nunc leguntur, *joci* aliquid subesse suspicatus esset, nisi Poeta discretis verbis ita dixisset. Quid enim hic lepide aut festive dictum est? Sed mendum, ni fallor, subest, quod totius loci sensum non obscuravit tantum, sed plane sustulit. Pro *Non multum egisti*, legendum puto, *Tu multum egisti*; quae quidem bona verba sunt, & mercedis spem non inanem faciunt: *& opera*—hactenus omnia illi credulo bene procedunt. Sed sequentia, *nequicquam perit*, hominem enecant; falso jam gaudio se duci sentit; expectabat illorum loco, *mibi gratissima est*, aut aliquid ejusmodi. Tiberii jocus partim in eo consistit, quod altera versiculi pars alteram evertat; partim in oppositione illa, quae est inter hunc & sequentem. *Tu multum: sed multo majoris mecum* *alapae* *veneunt*. Quantum vero salis haec verba, *opera nequicquam perit*, habeant, ut intelligas, adeundus Macrobius Saturnal. II. 5. cum iis allusum videatur ad percelebre Corvi dictum, cui, cum Augustum transeuntem salutasset, Augustus aride respondit, *Satis (mihi) domi saluatorum talium*; Tum vero Corvus, *opera & impensa periit*. Sed locus ipse dignus est qui consulatur;

tur; Rigaltius enim non integrum dedit. Quid ipse de ultimo versu sentiam, dixi Lib. I ad v. 22. Alii uno consensu *alapas* intelligunt de manumissione. B. vero de *colaphis* hoc modo: *Donationem*, inquit, id est, pecuniolam expectabat servulus: Tiberius contra, nondum eum ob stultam & ingratham diligentiam *colaphos* meruisse, majoris eos apud se venire, non nisi ob graviora delicta solitum irasci. Si enim, ut alii, intelligas, *Vestram fidem! quomodo sodes jocatus est Tiberius; si tam triste & aridum responsum dederit?* Sic ille, dum jocum ibi quaerit, ubi nullus est. Sed quod magis adhuc mireris, ad hanc suam explicationem firmandam adducit haec Terentii ex Adelph. II. 1. 5.

Quanquam est scelestus, non committet hodie unquam iterum ut vapulet. Haec Aeschinus minitans, ad servum de lenone tum praesente; tam male, inquit, illum mulcavi, ut vix putem ausurum quicquam facere, quo novas plagas mereatur; non est igitur ut illum metuas, — *numquam dum ego adero, hic te tanget.* Quam belle haec conveniunt Tiberii Joco? quantum *quadrata rotundis.*

Contra potentes nemo est munitus satis. Recte, inquit B. sed & satis bene alter VI. 1. Codex, *Contra potentes nemo tutus est satis.* mihi vero haec altera lectio melior, quod sic *ἄμωδιον* fabulae disertius conveniat.

Sic tuta quae naturae fuerat munere. adde quod *tutus* Phaedro familiare est, sic 7. 13. — *tuta est hominum tenuitas.* & sic alias quater aut quinques.

Nec ullo pacto laedi posset condita. B. concinnius hoc modo, *Pacto nec ullo.* 6. Phaedro autem aliter visum est, qui nec verba ista disjungi, nec *pacto* praeponi voluit.

Gravi nequicquam te lassabis pondere. MS. Gudio teste, *lassabit*, quae certe 10. melior lectio, cum Jac. Gronov. doceat, *te lassabis pondere* non ullo facile exemplo defendi posse. nec plus uno contra attulit Burm. quod non prorsus ad rem quadrat. *Neuter longo se gurgite lassat.* Lucan. V. 466. ubi non tantum non agitur de pondere, sed nec de hominibus, sed de fluviis *Genuso & Apso.*

Qua comminuta, facile vescatur cibo. B. Repone, 13. *Qua comminuta, facili vescatur cibo.* quam emendationem Vir doctiss. de suo dat, cum a Burmanno sublegerit. sic enim Burm. Puto, *facili vescatur cibo.* vid. quae notavimus ad Petron. XCHI. sed mihi *facile* verior lectio, ut V. 3. 6. *Meum facile redeo in gratiam*, non *facilem*; & sic saepe alias. praeterea, quid est *facilis* cibus, nisi cibus *parabilis*? quid autem hic loci habet, *parabili vesci cibo*? Quod si nihil aliud obstaret, locutio nimis poetica pro hoc scribendi genere videtur.

Inducta verbis aquila, monitis paruit. Gronov. pro *verbis*, *veris*, Heinsius *monito.* Utrumque arripit B. & reponit. 14.

Inducta VERIS aquila monito paruit. Sed Burm. merito dubitat, an non praestet *verbis*, & alterius immutationis necessitas plane nulla est.

Simul & magistrae large divisit dapem. Burm. *largam*, ut 4. 24. *largam prae-buerunt dapem*; cui accedit B. sed nec hujus emendationis vel minima est necessitas quid enim? nonne recte diceretur *parce dividere*? recte igitur, & *large*, i. e. liberaliter. sed hoc inquit B. *ingenio aquilae non adco convenit.* non igitur quotidie & pro more consueto Aquila fecerit. nullone vero tempore grato aquilam animo 15.

LIB. II. fuisse existimat Vir doctiss? ne tum quidem, cum tanto beneficio strictus teneretur? Ego certe de hoc avium Rege mitius censendum puto.

VII. 4. *Ille onere dives, celsa cervice eminens, Clarumque collo jaetans tintinnabulum.* Meursius hic censuit aliquid deesse, sed nemo ejus sententiae accessit ante Bentlejum, qui *it* incommode inserit inter *celsa* & *cervice*, quod ex primo versu facile subintelligi viderunt omnes. si quid mutandum, mallem *eminet*, & *jaetat*.

6. *Comes quieto sequitur & placido gradu.* B. auctor, nisi fallor, sic dedit, *Comes quietus*. quod si Phaedrus dixisset *quietus*, nullus dubito, quin noster reposuisset, ut auctoris manum, *quieto*. sic enim Seneca & alii, *quietus placidusque*.

8. *Interque caedem ferro mulum trusitant.* Dum nempe mulorum custodibus ictus ingerunt, mulus in medio positus nonnullos excipit. MSS. *trucidant*. quod cum contra & metrum & sententiam peccet, Rigaltius acute reposuit *trusitant*, quae & facilis & vera, opinor, emendatio. Vett. Edit. *tonsitant*. Meurs. *tunsitant*, vel *tuditant*, cui posteriori, ut recte Faber, metri ratio repugnat. Heins. possit legi *sauciant*, vel credo scripsisse Phaedrum, *incurstant*. B. priorem Heinsii conjecturam arripuit, & reponit *sauciant*. quae haec licentia? noli, inquit, dubitare, quin id dederit auctor. sed vides ne ipsi quidem Heinsio satis hoc arrisisse, cum & a codicum lectione nimis recedat, nec opus sit ut tum *ferro* addatur, cum *sauciant* id satis innuat.

14. *Magnae periclo sunt opes obnoxiae.* legendum opinor *magno*, ut supra, 4. 13. *Magno*, inquit, *in periclo sunt nati tui*, & 8. 18. *Magno in periclo vita vertetur tua.* *Opes* autem absque *magnae* significat opulentiam, ut IV. 11. 1. *Opes invisae merito sunt forti viro.* Quod si Phaedrus voluisset *opes* Epitheto augere, non dixisset, opinor, *magnae periclo*, sed *Periclo magnae*, neque vero Epitheta tanto solet intervallo a nominibus sejungere. Vim autem hujus sententiae aliis verbis sic extulit—V. 4. 8. *Periculosum semper vitavi lucrum.* vel, ut alii, *reputavi*.

VIII. 2. *Ut venatorum fugeret instantem necem.* *Necem venatorum*, i. e. *necem* a venatoribus inferendam. Plane ut Oppianus, *φόνον ἀγροτέρων* dixit. sic Rittersh. qui Oppianum edidit. & hanc lectionem nequaquam sollicitandam esse censet Burmannus, cum apud Livium pari fere modo *mulierum injuriae*, & *legatorum injuriae* sint injuriae iis illatae. Et sic apud Salust. *Pompeji metus*, quod *metueretur*. vid. Gel. IX. 12. Ut vero haec Phaedri illis Oppiani perfecte respondeant, *nec* idem valere censendum est ac *caedes*, ut dixi ad I. 1. 13. *Venatorum* autem habet etiam Anonym. Quid ad haec Bentlejus? *Ridiculum! necem venatorum* pro *a venatoribus*. *Excitatus* autem, a quo, vel quibus? Corrige & distingue,

A venatore, ut fugeret instantem necem. Miror hominem doctiss. non in partes advocasse illud ex l. I. 22. 1. *Mustela* ab homine *prensa*, *quum instantem necem Effugere vellet*. Quod si recepta lectio cetera sana sit, hic mallem *instantum* *necem*.

14. *gandens ferus*

Bobus quietis agere coepit gratias. i. e. *tacitis*, quod latitantem non prodidissent. Anonym. *Agebat gratias bobus quod fugientem celassent.* B. tamen reponit *quietus*, quo nihil certe invenustius. Si rythmum enim spectes, duo sic habes *ὁμοιοτέλε-*

re; si constructionem, duo Epitheta uni substantivo adjuncta; si sententiam, cum LIB. I
quietus, ipso interprete, sit *securus*, *gaudens* id omne & plus eo in se continet. Ex-
 empla vero quae huic lectioni firmandae affert, tam a re aliena sunt, ut pigeat ex-
 cutere.

Quantum est laboris? Heinſius mallet, *Quanti*: quod arripuit B. ſed nihil mu- 23.
 tandum optime oſtendit Burm. In priore autem verſu poſt *ſtramenta deſunt*, ap-
 ponit B. notam interrogandi, in eo Schefferi iudicio obſecutus. ſed Burman. quem
 ſe ſequi profitetur, alique, plenam ibi diſtinctionem ponunt, quod videtur melius
 indignanti convenire.

Aeſopo ingentem ſtatuum poſuere Attici. MS. *Aeſopi*, unde Gudius, pro *ingen-* EPI
tem, *ingenio*: ingenioſa ſane & acuta emendatio, quam amplexus etiam eſt Burm. I.
 & olim Hoogſt. ſed is poſtea ab ea recedendum putavit, & *ingentem* reſoſuit. re-
 cte; ni fallor; *ingenio* enim alicujus *ſtatuum ponere*, nullo, quod ſciam, exemplo
 dicitur. Nec in recepta lectione quicquam eſt abſurdi; cum nemo ſanus ſtatuas
 omnes eadem fuiſſe apud Atticos magnitudine putarit. *Ingentem* vero ideo magis
 placet, quod eam vocem toties adhibeat Virgilius, quem noſter lubens imitatur,
 ut nulla apud eum ſignantius aut frequentius occurrat. Sed audiamus Bentlejum.
 Cur, obſecro, *ingentem*? an Coloſſum? nugae. Reſpondeo, quia ſic Atticis vi-
 ſum eſt: *ingens* autem *ſtatua* non neceſſario *Coloſſus* eſt. Iſtud vero *Nugae*, & ad
 praecedentem fabulam *Ridiculum*, ſunt vere Bentlejana. Sed pergit. Codices, *Ae-*
ſopi, unde obvia & certa eſt Gudii emendatio. Sed non conſtat utrumque codi-
 cem *Aeſopi* habuiſſe; & ſi haberent, uter facilior lapſus, *o* in *i*, an *io* in *tem*? Gu-
 dius quidem emendationem firmat ex eo quod Prol. III. 53. dicatur, *Aeternam*
famam condere ingenio ſuo. Sed egregie falſus eſt, ſi putavit *ingenio* eſſe tertii caſus.
famam ſibi condiderunt, non *ingenio* ſuo; *ingenium* vero id erat, quo condide-
 runt.

Patere honoris ſcirent ut cunctis viam. Vet. Edit. *Cuncti*. Et ita Salm. Heinſ. 3.
 Gronov. Gud. alii, ut mirer Burmannum non *cuncti* in textu poſuiſſe, quod fecit
 Scheff. Jac. Gronov. Hoogſtr. pro *honoris* vero codices *homini*, unde Heinſ. in-
 verſo verborum ordine, *Patere ſcirent nomini ut cuncti viam*. Sed rectius, opi-
 nor, *honoris*, vel *honori* potius, cum *s* ex prima forte vocis ſequentis litera huic ad-
 haerit, male, ut ſaepe fit, geminata. B. quaſi nemo ante eum *cuncti* legendum eſ-
 ſe vidiffet, *Quinam iſti*, inquit, qui ſcirent? Codices pro *honoris* habent *homini*.
 Repone,

Patere honori ſcirent ut cuncti viam.

Quoniam occuparat alter, ne primus forem,

Ne ſolus eſſet, ſtudiui. MS. *foret*, ſed Salm. corrigit *forem*, & ſic etiam Rittersh. 5.

Quoniam occuparat alter, (id eſt, praevenit, antevertit me) *ne ego primus forem*
 (fabularum ſc. inventor) *ſtudiui*, h. e. in id incubui, quod proximum erat, ne ipſe
ſolus eſſet fabulator. haec Rittersh. ſed cum MS. *foret*, B. pro *ne primus*, reponit
ut, quod ipſi multo elegantius videtur; cui emendationi anſam dedere haec ex Pli-
 nii Paneg. 10. quae adduxit Scheff. *Occupavit, primuſque fecit, quod omnes fa-*
cluri erant. Sed altera lection, opinor, melior, & levior mutatio; cum *occupare ut*
primus ipſe ſit, insolentior videatur locutio; *occupare*, ne alter ſit, proprie dictum,

LIB. II. & significet occupando facere, ne primus sit. Sed utro modo legas parum refert. Nihil vero ad locum magis appositum, quam vetus illud elogium, quod adduxit Rittersh.

Cicero effecit, ne Demosthenes esset solus orator;

Demosthenes, ne Cicero primus foret.

10. *Si livor obtrectare curam voluerit.* Scheff. scribendum putat *sin*, ut v. 15. *Sin autem*, & sic Gudius: accedit Bentlejus.

12. *Si nostrum studium ad aures pervenit tuas.* Haec clare, ni fallor, indicant, quaedam ex hoc Epilogo intercidisse, cum in iis quae praecedunt, nemo nominetur, ad quem *tuas* referatur. Et vett. quidem Editt. lacunam prae se ferunt post v. 4.

13. *Et arte fictas animus sentit fabulas.* Sic Prol. III. 3.

Ut liber animus sentiat vim carminis.

15. *Sin autem: ac illis doctus occurrit* (Burm. *occurreret*) *labor.* MS. *ab illis.* olim forte hic versus e librariorum manibus sic exiit. *Sin autem minus, ac illis doctus occurreret labor.* Ut Prol. III. 31.

Quem si leges, letabor; sin autem minus,

Habebunt certe, quo se oblectent poster. Postea vero, qui haec metro repugnare viderunt, cum vel *autem* vel *doctus* inducendum esset, ejecerunt *minus.* *doctus* enim abesse poterat, & *labor* absolute dici, ut *curam* v. 11. Scio quidem non deesse exempla, in quibus *Sin autem* idem est, ac *sin autem minus*; tamen cum ea rariora sint, si liberum esset, malletm deleta *autem*, legere *Sin minus*: pro *ab* vero reponendum *ac*, Schioppii conjectura est, cui adfensi sunt fere alii, vel pro *ac* scribi voluerunt &, cum eorum alterum sententia necessario videatur postulare. cetera vero, ni fallor, sana sunt. B. quidem cum videret Heinsium quoque haec sollicitasse, qui inter alias conjecturas hanc libro suo adscripsit, *Sin autem doctus illis arguitur labor*, reponit,

Sin autem ab illis doctus obteritur labor. *Doctus* enim *labor*, inquit, est ipse hic libellus. Quidni igitur *occurrat*, qui publice venum exponitur? Et ego a viro doctiss. vicissim quaero, quidni *perveniat ad aures ejus*, cui dedicari voluit v. 13. *occurrit* enim idem est ac *pervenit*. Sententia Phaedri haec plane est, Si ad te tuique similes pervenerint hae Fabulae, mihi beatus videbor; sin minus, ac in illorum tantum manus devenerint, Quos——Sed quid si libellus hic non publice venum exponebatur, sed privatim in plebem spargeretur, ut solent ejusmodi scripta, cum eos tangunt, qui rerum summam praesident? quis enim nescit Tiberii ministros, imprimis vero Sejanum, in his saepe Fabulis notari, cum Phaedrus ipse id aperte dicat Prol. III. 41?

17. *Nec quicquam possunt nisi meliores carpere.* ad hunc versum nihil alii B. a mala manu insertum putat; syntaxis vitiosa, cum desideretur *Qui*. Qualis vero sententia? miserum & mirum genus hominum, qui nihil possunt nisi carpere. Numeri denique absoni sunt, nec in senario ferendi: abeat igitur; quo dignus est. Haec ille. Quidni vero putemus versum qui praecesserit, excidisse? Qui ad hunc forte modum fuit,

Qui scripta aliorum excipiunt cum fastidio. Sed hoc forte subsidio nihil opus est. neque enim syntaxis haec magis vitiosa, quam illa Virgilii Aen. 1x. v. 593.

Cui

Cui Remulo cognomen erat, Turnique minorem Germanam, nuper thalamis sociatus habebat. alter vero non video, cur non ferri possit, cum secunda ἱαμβικὴ διποδία constet ex dactylo & anapaesto. si quidem scandatur per Trochaicam διποδίαν, primus pes secundi Ditrochaei erit proceleusmaticus; sed si *nisi* inter legendum contrahatur in *ni*, vel *i* in *meliores* pronuntietur ut consonans, numeri bene procedunt. quod autem ad illud hominum genus, *nec miserum nec mirum magis*, quam eorum, *Qui, ut putentur sapere*, NIL NON vituperant. Sic enim Vir doctiss. versum illum reponi jubet. Quo jure, ad locum dicetur.

Fatale exitium corde durato feram. Cum *Exitium* nihil sit nisi interitus, vidit Gronov. id locum hic habere non posse; & *vitium* legendum putavit: sed id, opinor, non unicum hujus loci mendum est; re enim altius perpenſa, *Fatale* non magis placet quam *exitium*. *Fatale* enim est dirum, lethiferum; nullus igitur dubito quin Phaedrus dederit, 18.

Talem exitum etiam *corde durato feram*. *Exit* etiam ad *exitium* quam proxime accedit: *Talis* autem vocabulum est, quod Phaedro videtur vehementer placuisse. B. cui *Fatale* non displicet, pro *exitium*, reponit *eventum*. Restituo, inquit, suam auctori manum, *Fatale eventum corde durato feram*. Cic. de Arusp. responsis c. IV. P. ille Scipio, qui Carthaginem, quasi fatali eventu, solus evertit. Quid vero? Carthaginis fortunae huc trahendae? ad haec naenias?

Urbem, quam dicunt Romam, Meliboe putavi, Stultus ego huic nostrae similem. Sed quid faceret Vir doctiss.? Hoc unum locutionis hujus exemplum attulerat in Thesaurio suo Stephanus; quod apud Cicero- nem sic se habet, *Etenim, ut P. ille Scipio natus mihi videtur ad interitum exitium- que Carthaginis, qui illam a multis imperatoribus obsessam, oppugnatam, labefacta- tam, poene captam aliquando, quasi fatali eventu solus evertit; Sic T. Annius, &c.* Hic de maxima re agitur, & tamen Cicero non dixit *fatali eventu* absolute, sed *quasi fatali eventu*, id est, quasi ita factorum legibus statutum esset. praeterea *even- tus* & *eventum* non prorsus idem sunt, cum *eventum*, sit ipsa res quae evenit, *even- tus* autem rei, quae evenit, exitus. Vides quamparum hic Ciceronis locus ad Phae- drum faciat, & quam temere suam interpolationem pro ipsissima Phaedri manu Vir ProL doctiss. reponat. LIB. III.

Momentum ut horae pereat officii mei. Legendum esse *officiis meis*, statim vidi, & ad marginem ascripsi; & jam video idem placuisse Heinſio, cui accedit B. 5. *Legesne, quaeso, potius viles naenias?* Sic IV. 1. 3. 10. *Sed diligenter intuerere has naenias.*

Naenias alii rectius e simplici scribendum putant: est autem proprie *naenia* car- men lugubre; cum vero illa carmina plerumque inepta essent & incondita, ad fri- vola & puerilia significanda vox traducta est; & inde quoque est, quod *nugae* co- dem sensu usurpetur, cum proprie idem sit ac *naenia*; unde illud Plauti, *Asin.* IV. 1. 63.

Haec non sunt nugae; non enim mortualia. *Quamvis in ipsa natus sim poene schola.* Hanc quidem lectionem defendit Burm. 20. sed rectius, ni fallor, Heinſ. *pene sim natus schola.* quod reponit B. tacito Heinſii nomine. & sic ipse ad libri marginem annotaram. Et

IB.III. *Et laude invita in hanc vitam incubuerim.* Ad haec B. Quid sit *laude invita*, quidve
 22. item sit *incumbere in vitam*, fateor me non intelligere. Gronovius, *laude nuda*. Gud.
laude multa. Heins. *Nec laude*—vel, *Et laude invita in hanc vitam* haud incubuerim.
 quorum nihil quidem arridet. primo enim pro *invita in hanc*, legendum forte *in*
vitam hanc, adeoque *vitam* delendum. *m* enim & *in* literarum ductu nihil diffe-
 runt. Sic autem versui sua deerit quantitas. sed ipsa, ni fallor, sententia medici-
 nam ostendit, quae requirit *laudis studio*, aut aliquid ejusmodi, unde legi possit in-
 teger versus hoc modo,

Et laudis studio in vitam hanc incubuerim. quamvis enim viro doctissimo non
 immerito displiceat, *incubuerim*, quod *casum* & *Opicum* vocat, nescio tamen,
 an non in voce πεντασύνθετος licentia ista usi sint recentiores, ut tertiam a fine pro-
 ducerent, licet non scribendo *u* geminarent. Cur vero displiceat etiam ista locutio,
in vitam hanc incumbere, non intelligo, cum idem sit ac *in hoc vitae genus, in haec*
studia, in hanc curam. Incumbe *in eam curam* & *cogitationem*, quae tibi summam
dignitatem & *gloriam* afferet, dixit Cicero; & alias, *incumbere in studia*, in rem-
 publicam. Incumbe *toto animo* & *studio in eam rationem*, qua adhuc usus es. Haec
 & plura dabit familiaris ejus R. Stephanus. Sed alia etiam ratione hic versus emen-
 dari possit, quo & haec licentia evitetur, & propius ad codices accedat, hoc
 modo,

Et solam ob laudem vitam in hanc incubuerim. Ex *m*. sc. in laudem & proxi-
 me sequentibus, *vitam in hanc*, factum est facili errore *invita in hanc*. Et haec, ni-
 si plurimum fallor, vera hujus loci emendatio est. Rarum vero in nostro mode-
 stiae exemplum, ut in hisce literis fateatur quicquam esse quod non intelligat, cui
 simile in ipsius scriptis haud facile invenias, praeter unum in Notis ad Nub. Aristo-
 phanis, v. 703. ubi ad hos versiculos.

Ταχὺς δ' ὅταν εἰς ἡ ἀπορον ἐμπέσης.

Ἐπ' ἄλλο πῆδα ἢ νόημα φρενός. De priorē equidem, inquit, nihil habeo, quod di-
 cam, cum neque metri lex, neque ulla Antistrophae ratio lucem hic affundat. Sed
 de posteriore pene constat mihi sinceram esse Suidae lectionem, siquidem Scholia-
 stes quoque totum firmat, & τὸ φρενός in ipso textu Aldus exhibet. Sinas me hic
 extra limites evagari paulisper, ut exiguam aliquam a doctiss. viro gratiam ineam,
 & dicam quales sint hi versus, & quae metri lex. Sunt igitur ἀσυνάρτητοι, & con-
 stant ex Jambico Penthemimeri, sive Jambo & Bacchio, & συζυγία dochmiῶ: quae
 quidem dochmiῶ συζυγία est metrum ex Jambo & Cretico, sive Bacchio & Jam-
 bo factum; ita ut alterum membrum alterius sit inversio. In horum autem pri-
 mo posterior Jambi syllaba in duas breves resolvitur. hos autem versus esse hujus
 generis miror doctiss. virum non ex ipsa caesura animadvertisse. alterum hujusmo-
 di versiculum habemus hac ipsa in Fabula, v. 1212.

Χοὶ δημόται ζηῶντες ἡ-

Νίκ' ἂν σὺ νικᾷς λέγων τὰς δίκας, quorum prius iamβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον,
 (Schol. pro iamβικὸν male habet ιωνικὸν) alterum vero constat ἐξ iamβικῶ πενθημι-
 μερῶς, καὶ dochmiῶ συζυγίας. quae Scholiastae verba sunt. In Pluto versiculos duos
 dedit Aristophanes ex gemina dochmio συζυγία constantes, in quorum utroque Jam-
 bi longa in duas breves resoluta est, quos vir doctiss. non his magis intellexit. sunt
 vero hi, 639.

Ἀναβοᾶσθαι ἢ εὐπαιδα, καὶ

Μέγα βροτοῖσι φᾶνθ' Ἀσκληπιόν. Pro φᾶνθ', quod non alias occurrit, alii co-
dices φέγγθ'. Quod vero facit ut magis mirer, virum doctiss. haec metra non
intellexisse, v. 637. versiculus est constans ex puris δοχμαῖσι συζυγαῖσι.

Λέγεις μοι χαρὸν· λέγεις μοι βόαν. In his versibus explicandis coecutiit plane
Scholiastes. Et ut quod sentio dicam, indicia multa sunt in doctissimi Bentleji scri-
ptis, quae ostendunt ipsum etiam, at quantum virum! quamvis in re metrica tan-
tum temporis ab ipsa usque pueritia posuerit, parum tamen sapere ultra haec tria
versuum genera, Jambicum dico, Trochaicum, & Anapaesticum. In rarioribus enim
generibus & minus usitatis, quae nempe constant pedibus plusquam quatuor tempo-
rum, gravissime eum falli video, & in iis, quae adduxit ad Tusculanas, & quae no-
vissime dedit ad Terentium; neque illorum carminum leges aut licentias percepisse.
sed de his dicendi non hic locus est. redeo igitur ad Phaedrum. Des tantum ve-
niam, ut priusquam a Pluto discedam, mendum in propinquo tollam, quod doctis-
simi viri acumen fugit. ψ. 521. haec habentur.

Ἐμπορθ' ἦκων ἐκ Θεσσαλίας πῶδ' ΠΛΕΙΣΤΩΝ ἀνδραποδιστῶν. Pro πῶδ' ΠΛΕΙ-
ΣΤΩΝ, certissima emendatione reponendum παρ' ἀπίστων. ἀπίστιας nomine infames fuisse
Thessalos docet Scholiastes, quod Eruditi tamen non animadvertunt, quia non
dicitur in Scholio ad haec verba πῶδ' πλείστων, sed in eo quod proxime praecedat.

Servitus obnoxia. Nisi quaedam exciderint post v. 37. *Servitus* hic est Aesopi 34.
servitus.

Ego porro illius semita feci viam. Burm. non *semita*, sed *semitam*, quae conje- 38.
ctura est Scheff. MSS. *Ego illius πο semita.* unde Gudius, *Ego illius pro semita*
feci viam. eo sensu quo Martial. VII. 61.

Et modo quae fuerat semita, facta via est. Gudium sequitur B. Jac. vero Gro-
nov. *Ego illius post semita feci viam*, cum πο in MSS. non semper sit *porro*, sed
etiam *post*. atque hanc lectionem amplexus est Hoogstratanus.

Quod si accusator alius Sejano foret. Hoc primum loco de Sejano aperte Phae- 41.
drus loquitur; unde conjicere est hunc tertium librum scriptum esse Sejano jam da-
mnato; duos vero priores, dum ille apud Tiberium gratia floureret. Damnatus au-
tem Sejanus est Tiberii anno decimo octavo, a quo ad tertium Claudii, cum Sene-
ca putatur Consolationem ad Polybium scripsisse, anni sunt duodecim. Quo ta-
men tempore Seneca videtur Phaedri Fabulas neque vidisse, nec de iis quicquam in-
audivisse. Sic enim ille c. xxvii. *Non audeo te usque eo producere, ut fabellas quo-*
que & Aesopeos logos, intentatum ROMANIS INGENIIS opus, solita tibi venustate con-
nectas. quomodo enim haec illi excidere potuerunt, si Phaedri fabellas legisset? re-
spondetur quidem ad hoc, quod Phaedrus Threx fuerit; quid vero, nonne ille
tam *Romanus*, cum Romae & Latine scriberet, quam Polybius, quem nomen
ipsum *Graecum* fuisse satis indicat? nonne Phaedrus ipse se pro *Romano* habuit? quid
aliud sibi volunt, quae dixit Epil. II. 8? *Quod si labori faverit LATIUM meo, Plu-*
res habebit, quos opponat GRAECIAE.

Rem me professum dicet fors aliquis gravem. Codd. *forſan aliquis*. quod cum 51.
versui repugnet, Heinſ. maluit retento *forſan* legere quis. cui accedit B. quod me-
lius, ut vitetur accentus in ultima τῷ *aliquis*. quid quod nec *forſ*, nec *aliquis* alias
apud Phaedrum occurrunt.

LIB. III Si *Phryx Aesopus potuit, Anacharsis Scythae*. Hic iterum errat B. in citando
 52. Burmanni textu. ille enim, *si Anacharsis*. locus vero est vexatissimus. MS. *Frige*
fuisse Aesopum, si Anacharsae Scythae, Gudius. Neveletus vero (pro lectio-
 ne Pithocani codicis, opinor) editioni suae apposuit, *Frige fuisse Aesopus Anachar-*
sae Schythae. quas lectiones prorsus inter se convenire videbis, si pro *Aesopus* legas
Aesopu, si. excidit utique i. m vero post *Frige & Aesopu* lineola supra posita nota-
 tum fuisse credibile. Quod cum ita sit, miror doctiss. viri negligentiam, qui affir-
 mat codices habere

Phryge fuisse Aesopus potuit, Anacharsae Scythae. Cum τὸς *potuit*, nec vola,
 nec vestigium sit. unde ille tamen pro vera loci lectione temere prorsus hanc re-
 ponit,

PHRYGIBUS *si Aesopus potuit, si Anacharsis SCHYTHIS*. Si unus ex codicum
 lectione versus constituendus sit, magis ad eam accedit haec lectio,

Phrygi licuit si Aesopo, si Anacharsi Schythae. Sed altius, ni fallor, hic mendum
 latet. Cur enim Phaedrus versu praecedente dicit,

Rem me professum dicet forsitan quis gravem, ubi emphasis est in *me*? cur hoc illi
 prae aliis *grave* fuerit? praeterea, qui nexus inter hos duos versus? quomodo ab in-
 stituto suo enarrando confestim transit ad barbaros homines, *Aesopum & Ana-*
charsin? Ratio, opinor, cur hoc *grave* illi diceretur, fuit, quod ipse *barbarus* esset.
 Cui objectioni sequentibus optime respondetur. Pauca igitur verba hic excidisse
 crediderim, quae forte haec fuere. *Barbarie in media qui sum natus*. Et totum lo-
 cum sic reponendum,

Rem me professum dicet forsitan quis gravem,

BARBARIE IN MEDIA QUI SUM NATUS: AT *Phrygi*

Fuit si fas Aesopo, si Anacharsi Schythae

Aeternam famam condere ingenio suo:

Ego, literatae qui sum propior Graeciae,

Cur somno inertis — Si non ipsa Phaedri verba assēcutus sum, at a sententia
 ejus ne hilum quidem, opinor, aberravi; nec dubito, quin verissime reposuerim
 omnia a *Phrygi* ad *Scythae*. facili enim lapsu *se* pro *si* scriptum est, & *Phrygem*
 pro *Phrygi*. Exempli ubique obvia, cum sequioribus seculis, *i* & *e* eodem fere
 sono efferrent. Hac vero occasione liceat mihi utriusque erroris exemplum ex *Pa-*
trum scriptis afferre, & duo in iis nobilissima loca emendare, quorum in altero, *si*
 pro *se*, in altero vero *i* pro *em* reponendum. Prius est in Tertulliani libro contra
 Marcion. IV. c. 25. „*Omnia sibi tradita dicit a patre*. Credas, si Creatoris est
 „*Christus* cujus omnia; [*i. e.* credas omnia Christo a patre tradi, si filius est
 „*creatoris*, cujus sunt omnia] *quia non* MINORI *se tradidit omnia filio* Creator.
 Nullus ex his sensus commodus elici potest, nulla ratio, cur credatur creatorem
 omnia Christo tradidisse. Pro *minori se* certissime legendum, *non mirum si*. [Cre-
 das jam omnia a Creatore Christo tradita fuisse, si quidem ipsius *filius* sit; tum
 enim nihil est in hac traditione, quod cuiquam mirum videatur.] *Credas, si Crea-*
toris est Christus, cujus omnia; quia non mirum, *si tradidit omnia FILIO* Creator,
quae per eum condidit, per sermonem suum scilicet. alter est Novatiani locus c. 31.
 „*Quoniam aliquo pacto antecedit necesse est eum, qui habet originem (sc. Christum)*
 „*ille*

„ ille, qui originem nescit; simul ut hic (nempe Christus) minor sit, dum in illo LIB. I.
 „ esse se scit, habens originem quia nascitur, & PER PATREM quodammo-
 „ do, quamvis originem habet — dum ex eo patre, qui originem solus non habet,
 „ nascitur. „ Pro per patrem, quae manifeste corrupta sunt, legendum, Par
 patri.

Simul ut MINOR sit — habens originem, & PAR PATRI quodammodo,
 — dum ex eo patre, qui originem solus non habet, nascitur. Haec, ni fallor, ve-
 rissima loci hujus restitutio est, quam tibi non ingrati fore confido, qui Studia
 Theologica, quantum officii ratio patitur, humanioribus literis libenter admisces.
 Est quidem aliud grave mendum in hoc Novatiani loco, quod jam mitto, ne Phae-
 dri oblitus videar.

Cur somno inertī deferam patriae decus? Ex eo quod hic dicatur *deferam*, Vir
 doctiss. contendit se recte reposuisse v. 52. Si AEsopus, inquit, Phrygibus, Scy-
 this Anacharsis, uterque patriae suae barbarae famam & decus contulerunt, cur
 non & ego patriae meae idem facere possim? Sed hoc, opinor, non id est quod
 voluit Phaedrus. ille non dixit AEsopum & Anacharsin patriis suis, sed sibi, quam-
 vis barbari essent, & nemo suorum adhuc ingenio gloriam aliquam reportasset, ae-
 ternam famam condidisse: cur igitur ipse, qui non e tam barbara gente, sed ex ea,
 quam Linus & Orpheus nobilitassent, patriae decus defereret? Sed pro *deferam*
 legendum puto *deteram*, ut Horat. i. 6.

Laudes egregii Caesaris & tuas,

Culpa ingenii deteram; & sic video conjecisse Heinsium, & illi videtur accedere
 Burm.

Qui saxa cantu movit, & domuit feras. B. prae mera corrigendi libidine, *edo-*
muit. aliquanto, inquit, est concinnius, id quod ab auctore erat.

Quoniam mihi sollemnis debetur gloria. B. numeri absoni sunt; nec quid *sole-*
mnis gloria sibi velit, capere possum. Dedit, ut fateberis, auctor, *Quoniam* peren-
nis mihi debetur gloria. Notum illud Nafonis,

Carmina quam tribuent, fama perennis erit. Hoccine vero est Phaedrum emen-
 dare, loco vocis non intellectae, aliam ponere, quae nihil ad rem, quod ea usus
 sit Ovidius? non tam levi brachio locus hic expediendus. MS: *Quoniam mihi so-*
lemnis. Freinsh. putat Phaedrum scripsisse, *Quod jam — detur.* Scheffer. pro
debetur, dabitur. non enim gemit *livor deberi* gloriam, sed *dari.* Quid vero sit
solemnis, nemo facile dixerit. Ego quidem vix dubito quin pro *solemnis*, repo-
 nendum sit, *similis illis.* Et totum versum sic legendum,

Quum jam *mihi* similis illis dabitur gloria. *illis* sc. quos prius memorarat; AE-
 sopum puta & Anacharsin, vel forte Linum & Orphea.

Adbuc Falerna faece e testa nobili. Burm. *Fece.* prius legebatur & *testa.* Gudius
e testa, quae mihi nondum lecto Gudio certissima visa est emendatio. Et sic re-
 posuit Hoogst. Facillimus certe hic Librarii lapsus & pro *e* ponere, cum vox se-
 quens a *t* incipiat. Bentlejus. *Adbuc Falerna e faece & testa nobili.* sed cur ita
 corrigat, ne verbo quidem dixit, hoc *iis relinquens, qui post se sua probabunt.*

O *suavis anima, quale in te dicam bonum.* Hoc a Gudio est. vetus lectio erat,
qualem te dicam bonam; quam lectionem retinendam puto, si postrema, litera indu-

LIB. III. catur, & legatur *bona*! Quod & Fabrum velle video. Gallicus Interpres sic, *Et combien chere Cruche, dois je croire, que tu as ete excelente autrefois, puis que tes restes sont si agreables?* i. e. *Qualem te dicam mea amphora.* Rigalt. ad haec, *blande compellat Amphoram.* Burm. revera Amphoram alloquitur. His accedens B. quod anus *Amphoram alloquatur, pro bonam reponit, Amphora.*

II. 2. *Panthera imprudens olim in foveam decidit;*

Videre agrestes; alii fustes congerunt; Primo, inquit B. *repone ingerunt.* *Ictus, plagae congeruntur.* *Saxa, tela, fustes, pugni ingeruntur.* Et verum quidem est recte dici, *saxa, tela, pugnos ingeri*, quae exempla viro doctiss. ut solet, supeditavit R. Stephanus. sed & *saxa quoque congeri* dixit Seneca, Oedip. IV. 3. 871.

CONGERITE *cives SAXA in infandum caput.* quod exemplum viro doctiss. ante oculos erat a Scheff. allatum. Quidni igitur & *Fustes congerantur?* sed quid Senecam afferimus? ibi quoque, si novi hominem, *Ingerite*, legendum dicet. Sed ab hoc loco discedere noluit Vir Doctiss. antequam alio quoque modo interpolarat, ingerendo ut in primo versu post *foveam*.

III. 1. *Ufu peritus bariolo velocior.* i. e. ingenio *velocior*, quod mihi quidem durius videtur. ideoque, si per codices liceret, libenter legerem, *solertior.* ut IV. 4. 48.

Ita quod multorum fugit imprudentiam,

Unius hominis repperit solertia. Et sic legi posse visum est Heinſio.

4. *Habenti cuidam pecora pepererunt oves.* B. *Repone, alenti:* quamobrem? quia Terent. And. I. 1. dixit, *equos alere.* De quo vero dicit id Terent.? non de homine, cui opes equi erant, sed de adolescente, qui non pro aliorum more, canes aut equos sibi *ad venandum* cum cura & studio *aleret*, quod plerique tum solebant.

10. *Et insitivos significari liberos.* Significari forte e margine irrepsit, & legendum *indicari.*

13. *Hominisque curam cura maiore adgravant.* B. dedit auctor, *Hominique.* unde id constat?

IV. 1. *Pendere ad lanium quidam vidit simium.* B. pro more suo post *quidam* inserit *ut*, sed hic illi praeivit Heinſius, quem tamen non nominat.

5. *Ridicule magis hoc dictum quam vere aestimo.* MS. *Ridicule hoc dictum magis.* quae lectio si recipiatur, pro *magis* scribendum *mage*, & pro *aestimo*, *existimo.* quod reponit B. cum *aestimo* in hoc sensu inferiorum, inquit, actatum sit. sed doctiss. Munckerus in dissertatione de Hygino ostendit ex Salustio & Attio veteres etiam, licet rarius, *aestimo* hoc sensu usurpasse. Attii versus apud Festum in *Probrum* hic est.

Qui nisi probrum, omnia alia in delicta AESTIMANT. Sed & Phaedrus ipse IV. 17. 15. *Turpe aestimantes.* Cum vero simplicibus pro compositis uti amet, & in codicibus sit *magis*, non *mage*, quod frequens quidem apud Comicos, sed extra eos haud facile invenias; bis nempe occurrit in Lucretio, in Propertio ter, semel in Virgilio, in Ovidio semel, in reliquis Poëtis, quod sciam ne semel quidem. haec faciunt ut putem receptam lectionem servandam, vel legendum,

Ridicule dictum magis hoc, quam vere aestimo. B. quidem, ne Phaedrus in hac causa sibi testis advocetur, mutavit *aestimantes* in *autumantes*, & eodem modo, pro-

procul dubio, Attii & Salustii exempla deformari vellet. cum tamen illa voce nul- LIB. III
lus, quod sciam, Poëta usus sit a Plauto usque ad Senecam, nisi Horat. semel.
Serm. II. 3. 45. Sed nec in illis hac forma occurrit, neque est vis ejus prorsus
eadem. Quo teneas nodo?

Successus ad perniciem multos devocat. MS. *saepe multos.* *saepe* verissime dixit V. 1
Heins. esse variam lectionem. Sed B. pro summo suo acumine ex *saepe multos*
extudit *stultos*, quod aequo jure, si versus pateretur, reponere poterat, I. 20. 2.

Sed ad perniciem quoque mortales devocat. Sed *stultos* ait Vir doctiss. factum
esse ex *saepe multos* compendio scribendi: utinam dixisset quale id compendium
esset, ego enim tam tardus sum, ut divinare nequeam.

Aesopo quidem petulans lapidem impeggerat:

Tanto, inquit, melior. Hic quoque B. importune ut ingerit ante *quidam*. 2.

Quam tarda es? inquit. non vis citius progredi? Mira profecto sunt, quae hic B. VI. 2.
si *TARDA ES, legis, dicis mulam tardigradam, sive naturaliter incessu tardam.*

Quid vero, num ille hoc dicit, qui tantum interrogat, aut increpat? sed pergit Vir
doctiss. Cur igitur ait, *non vis?* cum *tardam* tarde incedere, non voluntatis sit,
sed necessitatis. reponit igitur. *Quam tarde is?* Et ingratum sonum efficit *is* — *vis*.

Quid vero Terentio faciemus? Heaut. IV. 5. 28. *vah quam tardus es?* At. Romulus
in hac fabula, *Quam tarde ambulas?* quid si? Anonym. quidem Phaedri verba
plurimum servat; non ita Romulus. Sed pone alteram lectionem meliorem esse,
num e suo penu reponit Vir doctiss.? Audiamus Gudium. MS. Remense *Quam*
tarde, inquit. an, quam tarde is, inquit. sed retineo potius vulgatam.

Vide, ne dolone collum compungam tibi. B. *dolone hoc*, inficete. 3.

Jugum flagello temperat lento meum, 6.

Et lora frenis continet spumantibus. In secundo versu Codd. *lora*; Praschius, *ora*
frenis, idemque vult Graevius, ad Hesiod. c. XVII. utrumque co, opinor, in-
duxit illud Horatii, Od. I. 8. *Gallica nec lupatis Temperat ora frenis.* atque hanc
lectionem reposuit Burmannus, non *lora*, quam pro *Burmanni*ana dedit B. sed,
ni fallor, *jugum* in priore versu ostendit *lora* recte se habere. Quam bene *JUGA &*
lora convenient, ostendunt illa Virgilii Aen. v. 14. 6.

Nec sic immissis aurigae undantia lora

Concussere iugis, pronique in verbera pendent.

Ora quidem *temperat*, coërcet, torquet, ligat, dici Graevius ostendit; sed *ora con-*
tinet, nemo, quod sciam, dixit. frequens vero esse, *lora tenere, corripere, re-*
mittere, loris uti, docuit Gudius. Bentlejus vero, ut hanc correctionem tueatur,
sic, inquit, utrumque versum refingo.

Tergum flagello temperat lento meum,

Et ora frenis continet spumantibus. cum dicere debuerat, sic refingendum censuit
Burmannus. Sic enim ille, *jugum*, dici, *temperare*, ut Horatio, *ora frenis*, vix
posse puto. Quare corruptum locum (puto) & considerandum do, an non forte
legendum sit.

Tergum flagello temperat lento meum. Quam pudendum hoc & ingenuo homi-
ne indignum, tam aperte furta facere, & aliorum emendationes ante omnium ocu-
los positas sibi perfrecta fronte arrogare?

LIB. III. *Namque ubi strigandum est, & ubi currendum, scio.* MS. *Nam ubi tricandum,*

9. *& ubi currendum est, scio.* hoc positu est, ut ex MS, bis citat Gudius, p. 215. & p. 283. & sic editt. vett. *Tricae*, teste Nonio, sunt impedimenta, a *triciis* autem *tricari*, quod significat λαγγεῖν, ὀκνεῖν in Gloss. Philoxeni. & *intricare* est *impedire*. Et hanc lectionem reponit B. sed movet me tot Eruditorum auctoritas, qui Gruteri emendationem amplexi legunt *strigandum*, ut saltem de eo dubitem, cum quantum video, *tricari* & *tricae* in malam tantum partem accipiantur. haec ipsa vox de *mula* usurpatur in Catalectis Virgilianis.

Et inde tot per orbitosa millia

Fugum tulisse, laeva sive dextera

Strigare mula, sive utrumque coeperat. Et Senec. Ep. 31.

Ad honesta nitentes, quanto magis incubuerint, minusque sibi vinci, ac strigare permiserint, admirabor, & clamabo, tanto melior, surge, & restriga (legit Scaliger, codd. *respira*) *& clivum ipsum uno, si potes, spiritu exsuperas.* quem locum attulit Faber. Quod ad cetera hujus versiculi, cum lectionem MS. duplici mendo laborare putarent eruditi ratione metri, pro *nam*, reposuerunt *namque*, & verborum ordine mutato, *strigandum est, &* cum multo & facilius & melior medicina fiat mutando *est* in *sit*. Sic enim secunda in *currendum* acuetur, ut in *strigandum*, quod longe venustius, quam si accentus duplex in idem verbum cadat, in primam sc. & tertiam, quod in trisyllabis sedulo vitandum, nisi media syllaba brevis sit. Hac vero emendatione admissa, altera nihil opus est: metrum enim constabit secundam in *ubi* producendo. & sic numeri, ni fallor, ad rem magis erunt accommodati; tarde nempe procedent, *ubi strigandum*, celeri autem pede, *ubi currendum*. B. quidem reponit, *Nam & ubi tricandum, & ubi currendum sit, scio.* Ut *ubi* utrobique accentum habeat in prima, sive, ut ille loqui amat, *Ictum*: (de qua voce mox videbimus.) *hoc enim in repetitione*, inquit, *venustum*, &, ad 1. 29. 7. *hoc in repetitione attendi solet.* & hujus gratia multa Terentii loca pro arbitrio immutavit, cum tamen longissime absit, ut hoc Poetae constanter fecerint. In omni Poëtarum genere in utraque lingua, nullo negotio inveneris in contrariam partem exempla. En unum ex Tibullo II. 3. 27. in *UBI*, *Delos ubi nunc Phoebe tua est? ubi Delphica Pytho?* sed non jam vacat congerere exempla. addam tantum e Graecis γνώμην unam, quam si Vir doctiss. in animo habuisset, cum ad Phaedrum scriberet, notae ejus, ut ut nunc brevissimae, adhuc tamen breviores multo fuissent.

Ἡ λέγε τὴ σιγῆς κρείττον, ἢ σιγὴν ἔχε. *ubi σιγῆς* accentum habet in prima, *σιγὴν* in secunda, vel ut cum Bentlejo loquar, *Ictum*. Horatius nempe de Trimetro Iamb. dixit, *cum senos redderet ictus*. Art. Poetic. 253. Hinc *ictus* viro doctiss. in Schediasmate de metris Ter. est accentus, quo longa Jambi syllaba tollitur, sive acuitur, qui inde „ *Ἀρσις* etiam sive *Elevatio* appellatur, quod in iisdem syllabis, quibus Tibicen pedem accommodabat, Actor vocem acuebat ac tollebat. „ In Thesi autem sunt ceterae syllabae, quae ictu destitutae minus idcirco audiuntur. Hos ictus sive *Ἀρσις*, magno discentium commodo, nos primi in hac „ Editione per accentus acutos expressimus. „ Hoc vides magnum esse hujus Editionis arcanum: in his tamen nihil non falso & absurde dictum est. *Ictus* enim, sive *Percussio*, qua voce Cicero & Quintilianus hac in re utuntur, non est *accen-*
tus,

tus, nedum Ἀρσις, sed dimensio per digiti vel pedis motum totius temporis sive intervalli, quod pedi integro pronuntiando infumitur: Ἀρσις vero & Θέσις, i. e. pedis vel digiti *sublatio* & *positio*, sunt duae percussiones partes. Hinc Diomedis *Pes* est *sublatio* ac *positio* (non vocis intentio & remissio) duarum aut plurimum syllabarum spatio comprehensa: vel poëticae dictionis duarum ampliusve syllabarum cum certa temporum observatione modus, recipiens ἄρσιν & θέσιν, id est, qui incipit a sublatione & finitur positione. Et exinde in Jamb. prior syllaba in *Arsi* seu *sublatione* esse dicitur, longa vero in *Thesi* seu *positione*. ἰαμβικός, inquit Aristides, ἐξ ἡμισείας ἄρσεως καὶ διπλασίας θέσεως. Quod si Jambicus, ut trimeter, spectetur, & proinde sex illius pedes tres tantum habeant percussiones, pedes impares in *arsi* sunt, pares in *thesi*. Haec, opinor, latius deducunt, qui doctissimi viri Schediasma sibi excutiendum sumserunt. Sed haec pauca satis ostendunt virum doctiss. de *Ictu*, *Arsi* & *Thesi* ne verbum quidem dixisse, in quo non turpiter erraverit. Usque adeo Lectores suos pro stupidis & bardis, pro ἀμύστοις & ἀναλφάβητοις habet, quibus quidvis imponere in his reconditis literis sibi licere, secure confidit.

Quam dulcis sit libertas, paucis proloquar. Anonym. etiam *dulcis*, sed B. dedit VII. i. auctor *dulce*. Hoc nempe viro doctiss. venustius videtur. cui si opponas V. 5. 41. *Sed temperatae suaves sunt argutiae*, regeret, ibi legendum *suave*. Quid hoc homine facias?

Forte occurrit. salutantes dein invicem

Ut restiterunt, unde sic, quaeso, nites? Ipsa numerorum inconcinnitas ostendit, priorem versum in mendo esse. MS. *dein salutantes invicem*. Unde facile veram hujus partis lectionem eruas. *dein salutantes se invicem*, duabus ultimis literis in *salutantes* inversis. Sed tum versui deest syllaba; facillima emendationis ratio, quae mihi succurrebat, erat, ut legamus pro *occurrit*, *occucurrit*. cum enim tot alia composita a *curro* praeterito servant augmentum, cur non & *occurro*? Sed si id se tueri exemplis nequeat, legerem *occurrebat*. Guyetus, *occurrit forte*, sed *forte* non solet post verbum collocari. B. parum sollicitus de exemplis reponit, *occucurrit*. sed mira est quam dedit, posterioris partis emendatio.

— *dein salutans, invicem*

Ut restiterunt. Ut invicem restiterunt, uterque sc. simul: ne cane progrediente, frustra lupo haec loqueretur nullo audiente. Qualis haec ratio? nonne *restiterunt* absque *invicem* clare indicat utrosque restitisse? Alterum vero, *se salutantes invicem* cuius se probaverit, qui solet *salutantes* resalutare.

Quanto est facilius mihi sub tecto vivere,

Et otiosum largo satiari cibo? B. cur quaeso, *facilius*? quod tam dura lege conceditur, ut lupo conditionem recuset. Quid autem agebat Vir doctiss. quod non animadverterit, *lupum*, cum haec diceret, conditionem istam nondum scivisse? Ille igitur reponi vult *utilius*; vel si quovis modo *facilius* retinendum sit, hoc modo, inquit, *refingas licet*.

CUR PATIAR nives? pro *nunc patior*,

Quando est facilius mihi sub tecto vivere? qua emendatione omnis loci venustas tollitur, quae a *Quanto* unice pendet. In altero versu Heinss. mallet *otiose*; cui ac-

LIB. III. accedit B. ne pro dativo accusativum ponas. Sed vanus, opinor, iste metus, cum haec constructio exemplis non destituatur. Anonym. *Otiosum satiari.*

aspicit

15. *Lupus a catena collum detritum canis.* Heins. *cani*, quod reponit etiam B. sed hoc quoque Heinsii esse dissimulat.

III. 1. *Præcepto monitus saepe te considera.* Mallet Scheff. *Præcepto hoc*, quod arripuit B. sed plura exempla apud Phaedrum ostendunt articulum recte omitti posse.

3. *Itidemque insigni & pulchra facie filium.* B. *Insignis*, si in laude est, majus quid est quam *pulchra*, & male locum priorem occupat, sententia decrescente; ideoque reponit.

Itidemque ingenua & pulchra facie filium. At manifestum est Phaedrum voluisse dicere, *faciem* insigniter *pulchram*; minima igitur mutatione rectius legas, *Insignem pulchra facie*. Sic Virgil. ix. 336. *Luserat insignis facie*, & iterum 583.

4. *Hi speculum, in cathedra matris ut positum fuit,*

Pueriliter ludentes forte inspexerant. Sic Salmas. locum hunc emendavit, cum prius legeretur. *His & suppositum* (quod etiam pro suo dedit Faber) verissime opinor. error enim utrobique ortus est ex vicinia τὸς, quod Librarii geminum pro simplici dedere. Ut *positum* fuit, videtur dici, ut apud Graecos ὡς εἶχεν, & Latine *sicut erat*. B. contra, indignum hoc, inquit, est tanto auctore; & pro *fuit* reponit *suae*, ut nempe istud *ut* pro more aliorum traheret, & cum *inspexerant* conjungeret, quod a Phaedri mente, ut saepe dixi, alienissimum.

8. *Accipiens, quid enim? cuncta in contumeliam.* *Quid enim* est *quidni* enim? ac si dixisset, *quidni enim ita acciperet?* Aliter accipere se non posse existimabat. B. agnoscit *quid enim*, apud Horatium, Virgilium, aliosque reperiri, sensu tamen, qui huic loco non convenit. quis vero sensus ille sit, non dicit; sed pro arbitrio reponit *quippe*, ut I. 28. 7. *tuta QUIPPE ipso loco.*

9. *Ergo ad patrem cucurrit laesura invicem.* MS. *decurrit*, quod cur mutaverint in *cucurrit* nescio, cum id melius conveniat cum aliis verbis, *sustinet*, *criminatur*, quibus interponitur. recte igitur B. reposuit.

12. *Amplexus utrumque ille, & carpens oscula.* MS. *Amplexus ille utrumque*, quae melior collocatio, quia est simplicior & numerosior. merito igitur revocavit B.

15. *Tu formam ne corrumpas nequitiae malis;*

Tu faciem ut istam moribus vincas bonis. Fab. IV. 5. Phaedrus dixit,

—— *formosos saepe inveni pessimos,*

Et turpi facie multos cognovi optimos. In hac autem lectione Codices consentiunt, nec eruditorum quemquam hactenus offendit, quod *Tu*, *Tu* dixerit, non *Te*, *Te*, quod reposuit B. absque ulla necessitate, ut infra ostendam. Illi etiam displicet *vincas*. *Vincere*, inquit, *faciem*, quid hic faciat, nullus video. Ejus igitur loco sufficit *penses*. quid enim? nonne Sappho dixit, *Ingenio formae damna rependo meae*. At quae haec consequentia est? *Penses* dicere potuisset hoc exemplo, igitur *vincas* dicere non potuit. Quod si vitia virtutibus *pensare* liceat dicere, licebit, opinor, & *aequare* dicere, juxta illud Hadriani Junii Epigramma quod huc attulit Hoogstratan. *Per speculum formae vitium virtutibus aequas.* Quod si *aequare*, cur non & *vincere*? Quam locutionem optime explicavit Scheff. his Curtii. *Vicit gratiam meriti sceleris atrocitas.* i. e. plus apud Alexandrum valuit atrocitas facinoris

ris quod perpetrarat Spitamenis Uxor virum obtruncando, *quam gratia, quae in se-* LIB. III.
met ingens erat, quod transfuga & proditor tantis rebus injecturus moram, interfe-
ctus esset, ideoque jussit illi denuntiari, ut castris excederet. Si ad hoc exemplum *vin-*
cas explices, sensus erit, ut filia mores suos tam sollicitè curaret, ut eorum boni-
 tas animis hominum conciliandis plus valeret, quam faciei turpitudine in contrariam
 partem; nec tantum gratiae apud eos facie amitteret, quantum moribus lucriface-
 ret. Sed quid si concedamus hoc paulo durius dici? non alia ejusmodi paucula a-
 pud Phaedrum occurrunt? ea certe acutissimorum hominum fuit sententia, ut dixi
 ad I. 17. 8. Graeci hac de re dixere, ἐπανορθῶσαι, ἰᾶσαι, καλῶς ὁπικαλίπτειν. Huc
 vero apprime facit locus Senecae Quæst. Natur. I. 17. *Inventa sunt specula, ut ho-*
mo ipse se nosceret. multa ex hoc consecuta: primo sui notitia, deinde & ad quaedam
consilium. Formosus ut vitaret infamiam; deformis ut sciret redimendum esse virtu-
 tibus quicquid corpori deesset, &c. Plura hujusmodi loca congeffit doctissimus Me-
 nagius ad Diog. Laert. L. II. S. 33. Hic vero e Seneca locus egregie, ni fallor,
 facit ad confirmandum, *Tu, Tu.* Miror vero, quid sibi velit Vir doctiss. his ver-
 bis. *Nequitiae malis.* perperam mutant. Qui enim sunt, qui mutant? erat qui-
 dem cum Schefferus legendum putaret *nequitiae malis.* Sed hanc conjecturam ipsi
 postea displicuisse pluribus dicit, cum oppositio plane postulet *malis*, ut respondeat
bonis in altero versu. *perperam* igitur observat Vir doctiss., alios hoc *perperam* mu-
 tasse.

Periculosum est credere, & non credere. B. & credere & non credere, Sententia, X. i.
 inquit, gratias agente. Sed nec est facile abesse potest, nec simile in Phaedro est
 exemplum.

Ergo exploranda est veritas multum, prius

Quam stulta prave judicet sententia. Ad haec Scheff. conjungunt vulgo, *mul-* 5.
tum prius, sed illud *multum* ad exploranda referendum; *multum* enim est *diu*, *be-*
ne. Sed alterum versum nec ille, nec alii tangunt, quod miror; cum sententia non
 postulet *quam* sed *ne*, nisi *prius* acceperint pro *potius*. *Veritas bene exploranda est*
prius quam judices, *ne* prave judices. Hoc est quod auctor voluit. Sed Bentlejo
 haec mutatio non satisfacit, nisi *prius* quoque tollas, & ejus loco reponas *diu*; nul-
 lam aliam ob causam, nisi quod *multum* & *diu* saepe conjuncta sunt. Sed *prius*,
 ni fallor, longe melius.

Sed fabulosa ne vetustate elevem,

Narrabo tibi, memoria quod factum est mea. Cum haec non satis sana eruditus 7.
 viderentur, Praschius inseruit *haec* post *ne*; sed contra codices. neque sic sententia
 recte se habet. *Elevare* est *extenuare*, *contemnere*. Sic IV. 2. 5. *Qui facere quae*
non possunt, verbis elevant. Hic autem pro *elevem*, Guyet. conjicit legendum, *e-*
leves vel *elevant*, quod posterius ad scripturam propius, sed cum *tibi* versu altero
 sequatur, malim *elevem*. Pro *vetustate* vero MS. teste Gudio, *vetustatem*, recte certe,
 cum *elevem* sit *activum*: qua lectione recepta necessario legendum *fabulosam*. nullus
 in Librariis facilior lapsus, quam additio vel omissio τῇ m, finalis praesertim, cum
 non plene scribere solerent, sed lineola supra posita notare, ut dixi plus semel. *Fa-*
bulosa etiam cum *vetustatem* conjungi nemo non videt. Sic Justin. *fabulosa est an-*
tiquitas, II. 6. & IV. 1. ut ad locum monet Gronovius. legendum igitur.

LIB. III. *Sed fabulosam ne vetustatem eleves.* quod pro suo dedit B. tacito Guyeti nomine.

11. *Seductus in secretum a liberto suo.* Cum sententiae desit *est*, Rittersh. legendum putavit *seductus est*. Cum vero hunc archaismum non tulerit Phaedri aetas, melius inserit B. post *liberto*. Sed nescio, an haec additio sit prorsus necessaria. deest certe pariter *est* IV. 16. 3. & 24. 8. Sed ista forte loca non satis sana. Addam etiam exemplum ex Horatio Carm. I. 3. 34.

EXPERTUS vacuum Daedalus aëra

Pennis non homini datis.

13. *Qui dum de puero multa mentitus foret.* Hic iterum peccat Vir doctiss. in Burmanni textu citando, cum ille, non *Qui dum*, sed *Qui cum*. frustra igitur monet, eruditos jam diu reposuisse *cum*.

20. *Subsedit; deinde noctu subito januam;* Nihil certe hic culpandum, B. tamen reponit *dein de nocte*. *Quod*, inquit, *concinnius est, ideoque & verum*. Nihil veterum scriptis corrumpendis efficacius tam paucis verbis dici potuit. Vide enim, quam absurdis principiis haec emendandi ratio nitatur. primo supponit Veteres quicquid vellent, tam bene & eleganter dixisse, ut idem melius dici non possit: quasi omnes pari essent ingenio & iudicio, & quisque sibi omnibus horis; quorum utrumque falsissimum. Dein, id maxime concinnum esse, quod editori, dormitanti forsan, vel aliud agenti, *homini* certe & proinde erroribus obnoxio ita videbitur. At aliis forte Criticis hanc emendandi rationem non praecipit, sibi que uni sequendam censet, ut Criticorum deo, cui TO BEATION semper feliciter investigatur. Sed & ipse *homo*, & vel dormire, vel festinato & negligenter, ne quid gravius dicam, saepe agere, palam testantur omnibus paginis hae in Phaedrum Notae. Sed parum est has ejus notas in testimonium adhibere; haec veterum scripta corrigendi ratio, seu potius insania, quot errores, quot hallucinationes pepererit, quam foede interpolavit, omnia viri doctiss. scripta plurimis, iisque clarissimis exemplis indicant. *Quod concinnius est, ideoque & verum*. Cum verba haec serio mecum recogito, simulque animo obversatur nuperum viri doctiss. propositum de sacro *Novi Foederis* Codice edendo, textuque ejus de novo ad suum ipsius arbitrium refingendo, non possum non plurimum bonis omnibus, Sanctaeque Religionis & Ecclesiae Christianae gratulari, quod ab instituto illo jam penitus depulsus videatur. Quid enim a Critico ita animato, & insanum hoc emendandi principium professio expectandum erat, nisi *Testamentum* vere *novum*? Qui in *Specimine* quod in publicum dedit, in uno, eoque brevi capite emendationes sexaginta ausus est facere. Qua servata correctionum ratione, in toto opere immutata fuissent minimum viginti millia locorum. Hoc illi futurum erat AUDACIAE COLUMEN. Quae igitur non debentur gratiae doctissimo & politissimi ingenii viro Con. Middletono, qui Animadversionibus suis, eruditis, nervosis, elegantibus, acutis, quibus istud *Specimen* exagitavit, sacrum Codicem tam temerariis manibus feliciter eripuit; & sibi doctorum omnium plausus meritissimo reportavit? Sed ad Phaedrum redeo.

29. *Lucerna adlata.* Heins. mallet *illata*. quia sic Ovid. Curt. Apulejus, alii. & hoc reponit B. cum tamen *lucernam afferre* sit certe Latinissimum.

Ut adjuvaret juris jurandi fidem. i. e. ut ipsorum religioni subveniret, five ipsis, qui jurati erant iudices, & interventu suo provideret, ne per imprudentiam male judicarent, atque ita violarent jusjurandum, quod dederant secundem leges se judicatu- ros. Sic Gronov. recte, sententia clara & aperta. Adeo tamen hic coecutiit B. ut pro his reponeret, nullo prorsus sensu, *Ut advocarent jurisjurandi fidem.* Cum & loci sententia, & quod sequitur, *IPSOS quod error implicuisset criminis*, plane ostendant oppositionem hic esse inter *Augustum & Iudices*, qui cum ipsi impliciti haerent, orant ut causam ad se advocaret. Quae autem viro doctiss. causa fuit tam bellae emendationis? Dixit, inquit, Phaedrus in re non dissimili? IV. 4. 20. *FIDEM ADVOCAVIT jure neglecto parens.* cum tamen ibi manifestum sit disjungi *fidem & jus*, quae hic conjuncta sunt; quid quod non ibi *jusjurandum* sit, sed *jus* i. e. putavit parens, ut recte explicat Gronov. sibi ex aequo & bono agendum, quando ad literam interpretari commode scriptum non poterat. Quia vero aliquid inter duo loca est similitudinis, ideo Bentlejo iudice alter ex altero refingen- dus; atque haec solennis illi emendandi ratio. Vel auctor ipse sc., vel alius, *ita scripsit illic; ita igitur scripsit & hic.* quasi omne simile esset *idem*, aut etiam *idem* non diversis modis efferri potuisset. foecundus hic pravarum emendationum fons, unde innumeri errores in doctiss. viri scripta Critica profluxerunt.

Quod si damnanda perscrutatus crimina

Pater familias esset, si mendacium

Subtiliter limasset, a radicibus

Non evertisset scelere funesto domum. In primo versu *damnanda*, cum praecessisset *damnandam*, ingrate & insulse repeti nemo non videt. In corrigendo autem omnes, ni fallor, frustra sunt, dum quaerunt vocabulum, quod ad *damnanda* scriptione proxime accedat. Inde alii *clam tanta*, alii *tam infanda*, alii *enodanda*, alii alia. cum enim praec. dat. *MISERANDAM* potius, quam *DAMNANDAM* existimo: non modo ejusdem vocis, sed ejusdem etiam soni repetitio, eaque trina, in- grata auribus accidat necesse est *andam and' anda*. Veram lectionem, quaecunque fue- rit, intercidiſſe opinor, & *damnanda* versui supplendo locum ejus nescio quo casu occupasse. Cum igitur non ex affinitate scripturae, sed ex sensu solo vera lectio eruenda sit, si versus hic cum sequentibus diligenter conferatur, videbitur, opi- nor, adverbium aliquod ante *perscrutatus* poni debere, ut mox *subtiliter* ante *li- masset*, legendumque, *Quod si penitus perscrutatus crimina*: sequente autem ver- su pro *mendacium* rectius forte *mendacia*, ut *crimina*; sic enim v. 13. de puero *PLURA mentitus foret*, *Et plura de flagitiis castae mulieris*. In tertio cum Rit- tersh. Fabro, Burmanno, aliis, distinctionem puto ponendam post *limasset*, ut *a radicibus* sequentibus adjungatur; cum utrumque & *subtiliter* & *a radicibus* unum verbum odiose oneraret & impediret. adde, quod notiones iis subjectae nimium quantum inter se differant. Quod autem ad *limasset*, frustra id sollicitatur, cum teste Nonio *limare* sit *exquirere*, a *lima* dictum. Investigatio sc. accurata tanquam lima, fucum omnem quo mendacium obductum est, deterit, & nudum exhi- bet. Cum Nonio vero consentiunt Glossae Vett. *limatur* (legendum, opinor, *li- mat*) *rimatur*, *intē*. Quodque magis firmat hanc lectionem, *subtilis & li- matus* arctissima quadam necessitudine saepissime conjuncta sunt. Guyetus

LIB. III. quidem *limare* ductum putat a *limus*, a quo *limo*, *collimo*, id est visum dirigo in scopum. Unde *limare*, diligentius intueri, ab iis qui limis ictum sagittae destinant. Sed rectius, opinor, Nonius a *lima*. Videamus jam, quid ad locum hunc B. Primum pro *damnanda* reponit *cunctando*; quamobrem vero ita reponit? Quia Fabius CUNCTANDO restituit rem, i. e. cessando, nihil agendo, a praeliis abstinendo. & *Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa est*. Juvenal. VI. 120. i. e. nulla mora. egregia sane argumenta, quasi Phaedrus velit *perscrutationem* debere differri, aut lente peragi. quis unquam sic locutus est? quis *cunctando investigare*, vel *scrutari* dixit? Emendationem infeliciorem non vidi: Dein versu tertio pro *limasset*, *rimatus*, & huc trahit etiam a *radicibus*, nempe, quia Plautus dixit, *Quod si exquiratur* usque ab stirpe *auctoritas*. Sed ne dicam Gronovium & Burmannum putare, *auctoritati ab stirpe* conjungendum esse, & sumendum pro primo auctore, idem Plautus Aul. II. 2. 72.

Si hercle ego te non elinguendam dederò usque ABRADICIBUS. *Rimatus* autem reponit, quia, ipso iudice, *limare mendacium* nihil aliud est, quam ita expolire & refingere, ut fidem mercatur. haec ille, omnia, opinor, male.

57. *Aut gratiae subscribit, aut odio suo*. Quod Phaedrus *odium*, Seneca *offensam* dixit, de morte Claudii, *nihil offensae vel gratiae dabitur*.

XI. 4. *En, ait, hoc unum est, cur laborem validius*. Heins. *Quin, ait*, cui accedit B.

XII. 1. *In Sterquilinio*, (Burm. Sterculinio) *pullus gallinaceus*. Salmas. *Sterquilino*, vel *Sterculino*. cum versus ratio vulgarem lectionem repudiet. sic Gudius; ex quo reponit B. *Sterculino*.

2. *Dum quaerit escam, margaritam repperit*.

Jaces indigno, quanta res, inquit, loco? Haec Behtlejo videntur laxa & hiantia, quae veram tamen Phaedri manum referunt. Ille igitur pro more *Ut* ingerit post *margaritam*.

4. *Hoc si quis pretii cupidus vidisset tui,*

Olim redisses ad splendorem maximum. Hoc, te sc. *hic jacere*. Et sic uterque Cod. Rem. & Pith. pro *maximum* vero in secundo versu, Neveletus ex Rimicio mallet *pristinum*, quod habet & Nielantii Romulus. Hoc igitur reposuit B. tacito Neveleti nomine. in priore autem versu pro *Hoc*, *Te*, quia sic Romulus. *Si aliquis cupidus invenisset TE, gaudens TE confestim rapuisset,*

6. *Ego qui te inveni, potior cui multo est cibus,*

Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam putes. Haec pro Burmannianis dat vir doctiss. At ille versum priorem sic exhibet.

Ego qui te inveni? potior cui multo est cibus? atque hoc, auctore vel Scheffero, vel Gudio, qui dicit, hanc orationem esse hominis cum admiratione interrogantis, & interrogationis notam apponendam in fine versiculi, *Qui vero esse pro quomodo*. Sed male procul dubio. vulgata lectio retinenda, nisi quod in secundo versu *tu* reponendum sit ante *mibi*: & sic ad libri marginem annotaram: quod jam video placuisse etiam Ursino, nisi quod ille *tu* post *mibi* collocet. firmant vero hanc lectionem & Anonym. & Romulus, quorum ille, *Nec tu mihi, nec ego tibi*; hic, *nec tibi ego prorsum, nec tu mihi*. Heins. pro *qui*, *quia*, vel *quod* & *potest*. utrumque quod & *potest*, arripit B. & in textum reponit, quia oratio illi soloecca est, & pro

pro *potes* requiritur *possum*. quod nollem a tanto viro dictum; Cum enim ego LIB. III. & tu hoc ordine ponuntur, verbum cum posteriore debet convenire. Ut apud Plautum,

Tu me, & ego te, qualis sis, scio. Aul. II. 2. 40. quod exemplum attulit Scheffer.

Apes in alta quercu fecerant favos. MS. teste Gudio *fecerunt*. quod reponit B. XIII. male, opinor; sed & ut inserit post *quercu*, quo insigniter versum deturpavit.

Tunc illa talem sustulit sententiam. MS. *sententia*. cum *tollere sententiam* non 13. alias dici observarent eruditi, varie hunc versum immutarunt. alii *Tunc illata rem*, vel *Tunc lata litem*. alii, *tunc illa litem — sententia*. Scheff. *Tunc illam eis tulit*. sed typograpi, opinor, vitio, pro *Tunc illa talem eis tulit*. Heins. *Tunc illa talem lis tulit sententiam*. B. lectionem quam tertio loco posui, amplectitur, *Tunc illa litem sustulit sententia*. nisi quod *hac* inferciat post *litem*. Ego cum Rittershusio & Fabro nihil hic mutandum censeo, compositum enim pro simplici adhibitum videtur *tulit* pro *sustulit*, quod malim, quam hic alludi ad ἀνεῖλεν Graecorum, de oraculorum responsis usurpari solitum, quod voluit Faber.

Si pactam fuci non recusassent fidem. *Pacta fides* Senecae, Hippol. v. 953, est 17. *promissum*; hic vero *pactum*, quod recusasse dicuntur, quia ad *Vespan* rem deferre mutuo consenserant. Bentlejus vero nec, quid sit *pactam fidem recusare*, scit, nec ullum hic pactum invenit. & verbis his ejectis in eorum locum sufficit *legem datam*. Quis insanam hanc licentiam patienter ferat? XV. 9

— *Tum victor sophus.* Sic IV. 16. 8. *Tum gubernator SOPHUS.*

Cito rumpes arcum, semper si tensum habueris. Sic Amasis apud Herod. l. II. 10. c. 69. Εἰ δὲ δὴ τὸν πάντα χρόνον ἐν τεταμμένῳ εἴη (τὰ τόξα) ἐκτραγείη αὐν. Et Apul. Miles. I. *Formido ne nervus rigoris nimietate RUMPATUR.* quae loca attulit Rigalt. *cito*, i. e. brevi spatio. *semper si tensum*, id est, nisi per intervalla relaxes. B. vero haec damnat. *Sententia*, inquit, perabsurda; *si semper tensus*, quomodo, *cito rumpetur*? egregie. reponit igitur,

Corrumpes arcum, semper tensum si habueris. quanto alterum fortius, tanto, opinor, putabis melius.

Sic ludus animo debet aliquando dari,

Ad cogitandum melior ut redeat tibi. Vett. Editt. *Lusus & debent*. Sed Rittersh. metri gratia *debet*. & pro *lusus* Guyetus *ludus*. ut Horat. *animo dare ludum*. in secundo versu, pro *tibi*, Tollius ad Cic. pro Archia *sibi*, teste Hoogstratano. Sed Heins. malebat *tibi*. B. Tollio accedit, quia *animus cujusque is est quisque*. Et si ita Phaëdrus scripsisset, nemo certe reprehendisset; sed cum Codices habeant *tibi*, nulla est idonea ratio cur ab iis discedatur. *tibi* enim est in *tuos usus*. 12.

Dein portat onus ignotum certis mensibus. *ignotum*, quia ut v. 10. dicitur, nesci- XV. 5. vit mater, *niger an albus nasceretur*. At cur *ignotum*? inquit, B, an quia in utero clausum, & nondum visum? Atqui eodem nomine & Cor, pulmones, intestina dici possunt *Ignota*. Corrige, *Dein portat onus INGRATUM*. quid enim? nonne Catullus dixit,

Ingratum tremuli tolle parentis onus. Dixit quidem, sed de re ab hac alienissima. ibi enim *parentis onus* est ipse parens, qui amoribus filiae importunus interve-

LIB. III. nit ; ut molestum igitur , auferri vult. vid. Cat. LXIX 142. nihil ineptius afferri poterat, nec ineptiore de causa: quid enim *molestus senex* ad parturientis onus, aut quid simile *foetus* est & *Intestinis*?

16. *Dulcemque sponte praestat benevolentiam.* Quae verborum collocatio magis naturalis, ἐμψαπκωτέα, & numeris melioribus, ne tot breves concurrant, quam si legas *praestat sponte*, quam tamen pro arbitrio reposuit B. non parvo, inquit, ver-
sus commodo.

XVI. 5. *Cavoque ramo capere somnum interdium.* Guyetus maluit *cavo muro*; Heins. *cavo rami*, cum *cavus* substantive accipiatur hac ipsa fabula v. 17. *egressa e cavo*. Sed recepta lectio, ni fallor, vera est; *ramus cavus* Latine dici nemo sanus negaverit. Rami vero in arboribus vetustis saepe cavi sunt ea parte qua trunco committuntur. Sed Bentlejo aliter visum est. Ramus arboris, inquit ille, non temere cavus est; dedit auctor *trunco*. Horat. — TRUNCIS

Labfa CAVIS iterare mella. quod exemplum attulit Stephanus.

6. *Rogata est, ut taceret. Multo validius.* B. Repone, quod hiulca ista connectat, *Rogata UTI taceret*, pessime.

11. *Dormire quia me non sinunt cantus tui,*
Sonare citbaram quos putes Apollinis. In secundo versu ad libri marginem adscri-
pseram *citbaram*; quod jam video Guyetum quoque & Praschium voluisse, qui-
bus accedit B. sed tacitis eorum nominibus. Heins. maluit *sonari*. Sed aliud est
quod in his versibus observari velim; in utroque nempe quartum pedem dictione
unica constare; & quinquaginta fere hujus generis in Phaedro solo exempla sunt.
Sed observandum est quartum in his pedem vocem sibi monosyllabam semper prae-
positam habere, vel quod in Trimetrīs eodem redit, duas breves. cujus ratio mox
apparebit.

- I. 1. 8. *ad meos haustus liquor.*
3. 12. *quos prius despexerat.*
16. 7. *quum dies advenerit.*
23. 4. *an cibo possit capi.*
5. *vis meam praeccludere.*
7. *me jubet benignitas.*
8. *ne mea culpa lucrum.*
27. 9. *o canis merito jaces.*
II. 1. 10. *pars tuae modestiae.*
2. 6. *dum volunt illi pares.*
4. 8. *quod vides quotidie.*
5. 5. *si tamen possum, volo.*
5. 7. *cum petens Neapolim.*
7. 14. *sunt opes obnoxiae.*
8. 6. *ad necem cucurreris.*
II. 8. 18. *centum habet, si venerit.*
III. Prol. 11. *Quam rei domesticae.*
48 *me velim nihilominus.*
57. *sit parens, musa Orphea.*
3. 17. *da tuis pastoribus.*
10. 51. *nec tamen credat statim.*

16. 11. *non sinunt cantus tui.*
12. *quos putes Apollinis.*
14. 11. *quum voles erit utilis.*
18. 14. *quod tibi non est datum.*
IV. 6. 22. *te juvant nec fabulae.*
24. *ne tibi molestiam.*
11. 7. *quia malis amicus est.*
12. 2. *est quidem sententia.*
3. *solet agi sinceritas.*
IV. 17. 36. *qui videt, culum olfacit.*
19. 26. *de tuo faciat lucrum.*
23. 3. *tu potes te laudibus.*
24. 17. & *dolens injuria.*
28. *vix pedem trichinio.*
25. 2. *ne tibi molestior.*
20. *tibi preces existimes.*
33. *quam puer sententiam.*
V. Prol. 15. *si volet malignitas.*
Id. Poet. 5. *quam bonis praesentibus.*
3. 11. *veniam ei dari decet.*
4. 12. *est bono, multis malo.*

5. 9. *se genus spectaculi.*
 23. *Et statim professus est.*
 25. *jam favor mentes tenet.*
 7. 6. *non satis memini quibus.*

7. 12. *dum venit curatio.*
 26. *haec fuit sententia.*
 32. *homo meus se in pulpito.*
 10. 7. *cui senex contra latrans.*

Hinc videas quam temere Vir doctiss. in Schediasmate de metris, de duobus mediis Trimetri pedibus verba faciens dicat, *tertium quartumve non posse recte singulis verbis claudi*, cum tot exempla ostendant *quartum* optime sic claudi posse. si animadvertisset quid Faërnus de hac re dixerit in libello de versibus comicis, intellexisset de tertio quidem pede (plerumque sane, non tamen semper) hoc verum esse; at de quarto pede idem ineptissime praecipi exempla † ubivis obvia docent. Hujus igitur pedis ratione saepissime fallit illa *Metricorum* observatio, Gellio memorata, XVIII. 15. in *Senariis* nempe *duos medios pedes haud unquam posse habere singulos integras partes orationis: sed constare eos semper ex verbis aut divisis, aut mixtis atque confusis.* Hanc autem observationem, de veritate ejus parum sollicitus, Vir doctiss. avide amplectitur, quod sententiae suae de *ictibus* in secunda Trimetri dipodia vitandis favere putet. eoque ostendit se nec praeceptum hoc *Metricorum* intra quos fines coarctandum sit, intellexisse, nec rationem ejus percepisse. Ille enim credidit hoc ideo praecipi, *ne ictus in ultimas syllabas caderent, quod in media dipodia fieri nec solet, Et vix unquam licet.* Rarissime igitur, inquit, *semel atque iterum, sed magno sententiae lucro, admisit hoc in Trimetris Terentius.* Sed si Vir doctiss. animo tranquillo, attento & a praejudicatis opinionibus libero, quae dixit Gellius expendisset, non potuit fieri, ut hic tam turpiter hallucinaretur. Apud illum enim Metrici docent hoc de *hexametris* versibus non minus quam *Senariis*. Verba sunt, *In longis versibus, qui hexametri dicuntur, item in senariis animadvertunt Metrici duos primos pedes, item extremos duos, habere posse singulos integras partes orationis, medios haud unquam posse.* Quid vero, num ictus in causa sunt, quod in hexametris etiam hoc non liceat? fac periculum, & videbis nihil a vero longius abesse.

Arma virumque ego dico, Trojae primus ab oris. num ictus hic cadit in ultimas dico & Trojae? omnis tamen modulatio versui ex eo perit, quod duo medii pedes integris verbis constant. * *quartum* quidem unica dictione constare licet, *tertium* non item, ideoque non utrosque. Quae vero hujus ratio? non ictus, quos solos noster somniat, iis enim plane nullus hic locus; ratio vera atque unica est, quod sic versus caesura legitima carebit, in qua tamen venustas ejus maxime consistit. Cujus vis quanta sit, nihil mirum est si Vir doctiss. non perceperit, cum de ea tam negligenter egerit, ut licet multum dixisse videatur, minus tamen re vera dixerit, quam quivis e trivio Grammaticus. Omnia enim huc redeunt, *eam fere caesuram Romanis placuisse, quae in priore tertii pedis syllaba fit.* Hoc est, Caesura

† In paucis Trimetris Horatii triginta sunt hujus generis exempla; in Seneca vero plus sexcenta.
 * Quartum pedem integra dictione constare posse (praecunte voce monosyllaba) tertius quar-

tusque Bucolicorum Versus pulchre ostendunt.
*Nos patriae fines & dulcia linquimus arva:
 Nos patriam fugimus: tu Tityre lentus in um-
 bra.*

B.III. ra plerumque est penthemimeris; sed saepe etiam est hepthemimeris, cujus in Phaedro solo exempla sunt, opinor, plus centum quinquaginta; de qua ille tamen nihil. Sed ut ad Hexametrum redeam: Caesura ejus pulcherrima est, vel in longa syllaba post duos pedes, id est in quinto semipede, ut in *Sylvestrem tenui*; vel in trochaeo post duos pedes ut *Formosam resonare*. tum vero septimum semipedem, si paucissima excipias, integra semper vox claudit. Et hanc ob rationem tertius pes non debet vel unica dictione constare, vel *cum ea finiri*, si monosyllabam excedat; ut, *Arma virumque canebam*, cum non minus hoc etiam pacto caesurae gratia pereat, versusque erit omni numero carens, & immodulatus. Atque eadem ratio est in *trimetris*, sive senariis; caesura enim in iis debet esse vel in quinto vel in septimo semipede; melius autem prius, ideoque ibi plerumque fit. Quod si duo medii pedes, utrique integra orationis parte constant, neutra caesura in tali versu locum habebit, immo nec tum habebit, si solus tertius in voce integra desinat, nisi vox monosyllaba sequatur. ut

Nosse omnia haec SALUS EST adolescentulis. Tertius hic pes unico verbo constat *salus*, cum vero sequatur monosyllabum *est*, hoc pacto caesura altera servatur. haec igitur ratio est, cur ne prior quidem mediorum pedum, ne dum uterque, debeat parte orationis integra constare, non ne ictus in ultimas eorum syllabas cadat: quod vera si causa hujus esset praecepti, valeret de quarto pede pariter ac tertio, cum tamen id non ita esse tantus e Phaedro solo exemplorum numerus luculenter ostendat, apud quem ne unum quidem, quod sciam, occurrit, ubi pes tertius unico verbo clauditur. in illo enim IV. 25. 2. *Primum esse ne tibi videar molestior*, mendum esse ad locum dicitur. in altero autem III. 9. 5. *E populo sic nescio quis, ut fieri solet.* *Nescio quis* pro unica voce habendum est. Idem vero quod in Phaedro tam frequens esse ostendi, in Terentio etiam pluribus exemplis facile est comprobare. Quod enim Vir doctiss. dicat *semel atque iterum* Terentium hoc admisisse, in eo quoque gravissime fallitur. In illo enim reperies exempla plus octoginta, si ex tribus primis Fabulis de ceteris judicium fieri possit, ubi quartus Trimetri pes integra dictione conclusus est, & circiter quadraginta sunt, in quibus hoc de pede etiam tertio verum est. Immo vero nec defunt apud Terentium exempla, ubi utrique medii pedes singulis verbis constant singuli. Quarti pedis quatuor sunt exempla vel in prima Eunuchi Scena.

Verf. 1. *Quid igitur faciam? non eam, ne nunc quidem.*

5. *Siquidem hercle possis, nihil prius, neque fortius:*

32. *Neque, praeterquam quas ipse amor molestias.*

33. *Habet, addas: & illas, quas habet recte feras.* quibus addam unum atque alterum exemplum de tertio pede. Et unum quidem statim se offert.

Andr. I. 1. 37. *Eorum obsequi studiis, adversus nemini.* Sed ut hunc locum nobis eriperet, modo prorsus incredibili Vir doctiss. corrumpit, delendo sc. quae proxime sequuntur—*adversus nemini,*

Nunquam praeponens se illis: quae nemini displicere possint, qui

qui non ingenio sit ab his prorsus alieno, utpote *adversus o-LIB.III.*
mnibus,

Semper praeponens se illis. sed aliud in propinquo exemplum
est, in hac ipsa Scena v. 89.

Nihil suspicans etiam mali. hem, quid est? scies.

III. 3. 8. *Perque unicam gnatam tuam & gnatum meum,*

IV. 4. 44. *Quis hic loquitur? o Chreme, per tempus advenis.* Et Eun.

III. 1. 28. *Quidni esset? di vestram fidem! hominem perditum.*

V. 2. 17. *Quid feceras? paulum quid. eho paulum impudens?* Sed nec ex-
empla defunt, ut dixi, ubi idem de utroque medio pede ve-
rum est.

Eun. I. 2. 109. *In hoc biduum Thais vale. mi Phaedria.*

Heaut. I. 1. 9. *Nam pro deum atque hominum fidem, quid vis tibi?*

IV. 5. *Et si scio hosce aliquot dies non sentiet.* Postremo, quod addit

Vir doctiss. *Notandum quoque priorem brevem esse,* (cum

Terent. tertium pedem ex unica dictione constare faciat) & *ex musicae rationibus*
ita oportere; hic quoque fallit & fallitur, ut exempla allata ostendunt. Cum ve-
ro *musicae rationes* hic & alibi crepet, quasi musicae quoque veteris arcana ipsi pe-
nitus nota & perspecta sint, hae sunt etiam ad populum phalerae, & gloriolae
captandae gratia scientiam jactat, cujus ne prima quidem elementa, quantum video,
vel summis labris degustarit. Ex his autem quae dixi, abunde constat quam pa-
rum fidendum sit summo huic rei metricae magistro, in cujus Schediasmate de me-
tris non modo nihil novum est, quod non & falsum sit, sed & tritissima quaeque
harum rerum capita, quale hoc est de mediis pedibus, tam perfunctorie & negligenter
tractat, ut ne in iis quidem tuto illi fidem adhibeas. Operae pretium putavi
de his accuratius agere, cum non minus ad Phaedrum quam ad Terentium spe-
ctent. Sed redeo jam in viam.

Minerva admirans, quare steriles sumerent,

Interrogavit. Causam dixit Jupiter. MS. teste Gudio *ammirans*, pro quo le-
gendum puto *mirans.* id est, cum mirum sibi videretur, ut IV. 17. 14. *Mirati*
sibi legatos non revertier. vid. quae diximus ad I. 12. 5. In secundo versu Scheff.
distinguendum putavit post *causam.* ut IV. 18. 5.

Hanc alia quum rogaret causam facinoris. Et IV. 11. 6. *Causam quaesivit pater.*
atque hanc distinctionem reponit B. tacito Schefferi nomine.

Honore fructum ne videamur vendere. *Honorem fructu* Rigalt. & eruditi fere o- 7.
mnes. quibus accedit B.

At mehercule narrabit, quod quis voluerit. Urfinus; *At haec mehercule narret.* 8.
B. versus claudicat, quem sic emendandum puto,

At mehercule, illa, narret, quod quis voluerit. Quis ex his verbis suspicatus es-
set, idem fere dedisse Urfinum? plures hic conjecturas fecit Heins. ego vero ni-
hil mutandum puto, nisi pro *narrabit* malis cum doctissimo Burmanno *narrarit.*
Quod ad versum enim, ultimam in *mehercule* opinor apud veteres ancipitem fuisse.
Sin aliter res sit, facilis est medicina scribendo *mehercules*, quod frequens apud Se-
necam, scriptorem Phaedro aetate fere supparem. Cum vero semper alias apud

LIB. III. Phaedrum *mehercule* versus extremum occupet, legi forte possit,

At oliva nobis propter fructum, mehercule,

Est gravior, narrabit quod quis voluerit. Sed haec levis & mera est conjectura.

XVIII. *Illum esse cunctis auribus admirabilem.* Burm. in prima editione Schefferum secutus posuit *cunctis avibus*, sed MSS. *auribus*, quod restituit Gudius, probante Heinsio, & hanc lectionem probatam tot doctis viris in secunda Burm. recipit, eam firmante Ovidio Met. IV. 271. *Dixerat, & factum mirabile ceperat aures*, nec sane culpanda haec lectio, si metri gratia pro *ammirabilem* reponatur *mirabilem*, cum dicatur *placere auribus*, & sonum *auribus gratum* vel *ingratum* accedere. multa hujusmodi afferri possint. Sed instar omnium sint haec Quinctiliani l. ix. c. 4. „ Optime autem de illa (compositione) judicant aures, quae & plena sentiunt & parum expleta desiderant, & fragoris offenduntur, & lenibus mulcentur, & contortis excitantur, & stabilia probant, clauda deprehendunt, redundantia & nimia fastidiunt. Ideoque docti rationem componendi intelligunt, indocti voluptatem. „ Quidni igitur sonus *auribus* quoque dicatur *admirabilis*? B. contra, cum Admiratio solius Animi sit, scire velim, inquit, quo pacto *Aures admirari* possint. ille igitur revocat *avibus*. Sed si haec lectio recipiatur, cum Scheffero legerem *Illum esse e cunctis*.

13. *Omnes quae propriis sunt contentae vocibus.* Heins. *dotibus*. quod reposuit Hoogst. & sic B. pro *quae* vero legendum forte *que*.

XIX. 5. *Tum circummeunti fuerat quod iter longius.* Cum *um* in *circum* elidatur, nescio an non melius separatim scriberetur, *Circum eunti*, ut Lucret. IV. 317. CIRCUM AGITUR cum venit imago.

7. *Coepit redire. Et quidam e turba garrulus.* Heins. *Hic quidam*, quod arripuit B. sed citra necessitatem, ut dixi ad I. 6. 2. *Et* melius, ni fallor, quam *Hic*, exprimit hominis garruli promptissimam in jocos linguam, & quam prono animo Aesopo illudendi occasionem captarit.

XX. 4. *Galli Cybebes circum quaestus ducere.* Heins. *circum in quaestus ducere* Gronov. *circum coetus ducere*. Sed Burm. bene observat *coetus* non dici pro oppidis & pagis, nisi quando de sociandis primo hominibus agitur. B. vero ex Babriae versibus, quos huc adduxit Neveletus, haec laudans,

Οὔτοι ὃ κύκλῳ πᾶσαν ἐξ ἔθους κώμην

Περιόντες ἔλεγον, dedit auctor, inquit, *pagos* vel *vicos*, & prius in textu reponit. Ego nescio an non *quaestu* legi possit, i. e. pro *quaestu* seu *quaestus* gratia, cum sic *mercede* saepius usurpari videatur. Ut *accersere mercede*, *mercede militare*. &c. quae dabit St. Thesaur. In Babria autem legendum ΠΑΡΙΟΝΤΕΣ.

6. *Is cum labore & plagis esset mortuus,*

Detracta pelle, sibi fecerunt tympana. B. reponit, *Huic, cum labore*. quamobrem? nempe quia sic visum est; quae haec temeritas?

9. *Quidnam fecissent, hoc locuti sunt modo.* Heins. *hoc jocati*: Et sane haec voces in MSS. sunt admodum similes. sed *locutus* toties a Phaedro usurpatur, ut cum Scheffero putem non temere vocem hanc movendam esse. Sed conjecturam Heinsianam pro more arripit B.

Foculare tibi videtur: & sane levi,
Dum nihil habemus majus, calamo ludimus. Codd. *leve*. *Levi* est a Scheffero, qui *calamo* adjunxit. Sic Ovidius *leviore lyra*, Horatius *leviore plectro*; & passim *levia studia* dicuntur minoris momenti, ut pluribus ostendit Burm. sed haec Bentlejo nequaquam satisfaciunt, quia *levis* generale *calami* Epitheton est: & probat ex eo quod Virgil. & Martial. dixerint *leves calamos*. Sed haec ratio mihi quidem parum firma videtur, cum hic singulari numero, *calamo* dicatur. Sed ut hoc fit, ille reponit pro *leve*, *rei*. REI *Dum nihil habemus*, quo nihil insulsius excogitari poterat. Ter. quidem dixit, *Tibi vero quid istic rei fuit?* nihil mihi quidem, Ad. IV. 5. & II. 1. *Quid tibi rei mecum est?* nihil. Quis vero unquam dixit, *Rei dum nihil majus habemus*, praeter unum Bentlejum? mihi quidem persuasissimum est, initio hujus libri quaedam excidisse, quibus Patronum (i. e. ut ex quinti libri prologo conjicio, Particulonem) alloquitur, sibi que conciliat, nomine compellans. Sin nihil aliud desit, at unus certe excidit versiculus, quocum ille, qui nunc primus est, jungatur; qui forte ad hunc fuit modum.

Fabellis occupari scribendis senem. In fine vero sequentis addendum est, *Foculare tibi videtur; & sane leve est*. Aut aliquid hujusmodi admittendum, aut duo primi versus transponendi sunt, quod video Meursium voluisse. Sed hoc minus placet, & tum post *Foculare* inferendum hoc.

Non semper ea sunt, quae videntur. Hic turpissime se dedit Vir doctiss. dum 5. sanissima emendare vult. Generalis plane haec est sententia, id quod ipse mox fatetur, *Res non semper sunt eae, seu tales, quales videntur*. De hoc enim & duobus, qui sequuntur versibus, sic dicit. Hi tres versus non ad Fabulas has spectant, sed *Ἰνῶμαι* sunt & generales sententiae. & tamen *ea* ad *naenias* referri, inquit, genus neutrum prohibet: nihil autem est aliud, quo referatur. Repone,

Non semper res sunt quod videntur. Haecine Bentlejus? Sed nihilo meliora, quae ad versum septimum dedit.

Quod interiore condidit cura angulo: id est, quod cum cura & sollicite in pectore, 7. & animi recessibus condunt & occultant. quo quid intellectu facilius? Burm. *curam* hic capit pro studio quo auctor sub involucris fictarum fabularum veros animi sensus tegit; quod Phaedrus certe sub generali sententia contineri voluit. B. tamen, semper correctionum appetens, pro *Quod condidit cura*, reponit, *Quod condant natura*.

Hoc ne locutus sine mercede existimer. Miror eruditos se torquere explicando 8. *mercede*, cum licet paulo affectatior sit locutio, nihil aliud intelligi videatur, quam *gratis, frustra*. quod sensit etiam Schefferus.

Adsiluit, & compressus occubuit neci. Rittersh. *comprehensus*, quod Heinio etiam 1. 5. placuit. quibus accedit B.

Alter similiter, deinde periit tertius. Codd. *periit & tertius*. unde manifestum 6. est verbis transpositis legendum esse, *periit, deinde & tertius*. quod reposuit B. quod firmari etiam ostendit verbis Romuli, qui sic dedit.

Alter similiter capitur, deinde & tertius.

Rediit ad hostem. Factis hunc telis eques. Legendum forte vocibus transposi- III. 5. tis

LIB. V. tis, *Ad hostem rediit*. V. Cod. inquit Rigalt *Rediit ad hostem laetus jactis*. Sed cum *laetor* mox sequatur v. 7. vix putem *laetus* esse a manu Phaedri. & magna illa similitudo, quae intercedit inter *laetus* & *jactis* facit, ut credam prius posterioris esse corruptionem. B. utrumque servandum putat, & ut versus capere possit, pro *rediit*, reponit *it* praesenti tempore, cum locus postulet praeteritum, & pro *ad*, *in*, quia *ad hostem it*, etiam qui in gratiam rediturus est; quasi non ex serie narrationis satis constet, quo animo ad aprum equus rediret. Ita vir doctiss. Lectores semper pro bardis & fungis habet.

IV. 15. *Quo pacto non possideant, quod fuerat datum*. Jac. Gronov. *fuerit*, ut v. 45. *Sic nulla possidebit, quod fuerit datum*. & pariter Hogstratan. quod reponit B. verbulo tantum dicens, lege, *fuerit*.

16. — *deinde quae tulerint nihil. i. e. acceperint*. B. *habuerint* ut v. 11. — *tum simul*

Habere res desierint, quas acceperint. Quis non videt mutationem. hanc ineptam esse & inutilem?

29. *AEsopus media subito in turba constitit*:

O si maneret. Hujus loci venustatem vir doctiss. corrumpit inferendo hic etiam *Ut post turba*.

32. *Interpretari non potuissent Attici*. Scheff. putat Phaedrum exemplo Plauti & Terentii scripsisse *potuissent*; male, cum isti Archaismi longe ante Phaedri aetatem desissent. nec hac emendatione opus esse quivis facile intelligat, qui meminerit, quanta sit affinitas imperfecti & plusquam perfecti temporis, quamque haec tempora invicem misceantur. Ne nihil hic B. reponit *potuerint*.

83. *Agros, vites, & pecora cum pastoribus*. Jac. Gronov.

Agros, villas, & pecora. cum vero *villa* una tantum videatur fuisse, v. 23.

Agellos, pecora, villam; melius, *agros, villam*. unde legendum puto. *At agros villam & pecora*. at enim sententia videtur desiderare. B. *Agros & villam & pecora*. sed unde primum & hauserit nescio. incommode bis ponitur, nec a Phaedro esse ostendit v. 36. *Vestem, uniones, pedisequos, & cetera*.

41. *Deformis cultum vendet, ut vinum paret,*

Agros abjiciet moecha, ut ornatum paret. *Paret* male in utroque versu poni omnes vident, sed nemo recte emendavit. Gronov. *vinum petat*, quod merito improbat Bentlejus, cum *vinum petere* sit ex taberna venale subinde petere, non domi in penu possidere. ille igitur *vinum bibat*, quod nihilo melius. Si versus hos attentius expendas, videbis in secundo *paret* opponi τῷ *abjiciet*. & pari ratione in primo quaerenda vox est, quae respondeat τῷ *vendet*; quod plane indicat reponendum esse *emat*; & pro *ut vinum emat*, legendum, vetera *ut vina emat*, ut v. 35. *Et vina vetera date lanificae rusticae*. *Vetera* autem cum scriptum esset *veta* apice appposito pro *er*, facile excidere poterat post *vendet* sequente *ut*. atque haec, ni fallor, hujus loci, qui tot eruditos exercuit, vera emendatio est.

44. *Quaecumque summa tradet luxuriae domum*. Multum sudant interpretes in hac lectione tuenda & explicanda. Bentlejus hic nihil. Ego vero nullus dubito, quin vera lectio sit, *luxuriam & domum*, quod facili errore degeneravit in *luxuriae domum*, omissa vel detrita lineola super *a*, & *e* compendio posito pro *et*. Hujusmodi

di erroris infigne exemplum est in Tertulliani libro contra Praxeam. VI. *Ut pri-* LIB. IV.
mum deus voluit ea quae cum SOPHIAE RATIONE & sermone disposuerat intra
se, in substantias & species suas edere, ipsum primum protulit sermonem, habentem
in se individuas suas RATIONEM & SOPHIAM. Ubi pro Sophiae ratione,
 certissima emendatione legendum est *Sophia & Ratione.* Haec mihi scribenti amicus
 intervenit, qui nescius quid ipse tum agerem, de simili mendo apud Horatium
 monuit, Od. III. 27. 39.

— *an vitio carentem*

Ludit imago

Vana, quae porta fugiens eburna

Somnium ducit? pro quae enim legendum esse quam. quo nihil certius; sed ad-
 dendum e, quae enim proclivi lapsu natum est ex quā e. Hanc autem Phaedri
 emendationem firmat v. 34.

Domum & ornamenta cum venustis hortulis.

Cum victi mures mustelarum exercitu,

(Historia quorum in tabernis pingitur)

Fugerent, & artos circum trepidarent cavos. In secundo versu alii aliis modis
 metro succurrere conati sunt. Heins. inseruit et post *quorum*, cui accedit B. sed
 versus hominum doctissimorum opera, si quid video, nequaquam dignus;
 nequeo enim a me impetrare, quo minus spurium putem. margini, opinor, aliquis
 adscripserat, *Quorum Historia in tabernis pingitur*, & inde in textum irrepsit primis
 verbis inversis, ut versiculi speciem prae se ferret; & juvat, quod videam Guyetum
 idem sentire, cujus haec verba sunt, *Insitivus versus videtur.* Hic autem inficetus,
 opinor, versus eruditorum oculos ad se trahendo, obstitit, quo minus vitium in
 priore latens animadverterent. Nemo enim ad illum quicquam annotavit, quo
 receptam lectionem vel culparet, vel defenderet. Haec laus Bentlejo unice debe-
 tur, qui ad haec *victi exercitu.* *Quo sodes exemplo, inquit, sic loquamur?* Et cer-
 te dicendum erat *a* vel *ab exercitu.* si a *victi* pendeat, & verbis transpositis legen-
 dum,

Cum mures victi a mustelarum exercitu. Sed, si secundus versus ejiciatur, me-
 lior est doctissimi Viri emendatio, ut legamus *exercitum*, cum minima sit mutatio,
 ne literulae quidem additio, sed tantum lineolae, qua *m* finale appingebatur.

Duces eorum. Heins. *Duces at horum.* cui accedit B. temere.

Quemcumque populum tristis eventus premit. *Quemcumque* hic videtur iners, &
 nihil ad sententiam conferre. pro eo igitur reponendum puto, *Quumcumque*, id est
quandocumque. sic Lucret II. 113.

Contemplator enim cum solis lumina cumque. Sed cum insolentior vox esset,
 Librarii mutarunt in *quemcumque.*

Tu qui nasute scripta destringis mea,

Parva libellum sustine patientia. Id est, paululum tolera libellum meum. Gro- VI. 1.
 nov. Tene, non statim abjice fastidio quodam tam minutae scriptionis. Scheff.
 Non moleste feras in manus sumere. Sed haec Bentlejo *nugae* sunt, quorum ta-
 men loco multo majores nugas ipse dat. pro *libellum* enim *labellum* legi jubet, atque
 hac

LIB. IV. hac emendatione auctoris sibi manum restituit. In fastidio scilicet, contemptu, offensa labium inferius exporrigi solet. Tu, inquit, qui fastidis hoc jocorum genus, sustine parumper labellum, omitte fastidium, & severitatem. Quomodo vero probat Veteres hoc sensu dixisse, *labellum sustinere*? quia sc. Persius de iis qui secum altius meditatores incedunt cum murmure & labiorum motitatione, dixit, III. 81.

Murmura cum secum & rabiosa silentia rodunt,

Atque exporrecto trutinantur verba labello. Hic vero nihil de fastidio aut contemptu, nec quicquam, quod ostendat, quid sit *sustinere labellum*. At Juvenalis de homine tristi atque indignante dixit,

Hoc quoque si rugam trahit, extenditque labellum. *Sustinere* igitur *labellum* est fastidium omittere. Quae vero haec Dialectica? num *SUSTINERE labellum*, & *EXTENDERE* sunt opposita? num quis veterum *sustinere labellum* dixit? Praeterea, quatenus hinc exsurgit Sententia? *Omitte paulisper fastidium & severitatem, dum fastidium tuum & severitatem placo.* sequitur enim, *Severitatem frontis dum placo tuae.* Quanto concinnius rogatur Lector, ne *libellum* statim abjiciat, sed paulisper ferat, dum paucos versiculos legat, quos sperat cum placaturos?

20. *Iustoque vindicavit exemplo impetum.* MS. *imperium*, quod versus non patitur. nec dubitandum, opinor, quin recte reponatur *impetum*. Heins. quidem legi vellet, *Iustique vindicavit exemplum imperi.* infelici prorsus conjectura. Quis enim non videt, quantum haec lectio a codicibus abeat, quam dure & sine exemplo dicatur, *vindicare imperii exemplum*? Haec tamen Bentlejo egregia emendatio, qui eam in textum reposuit. At si recepta lectio retineatur, merito aliquid sententiae deesse videtur. quem enim *impetum vindicavit*? Piratarum, opinor, adeoque excidisse versus, qui fuerit huiusmodi,

Quem fecerant infesta praedonum manus. non mihi fumo ipsa Phaedri verba dare, sed sensum me spero affectum esse. absque tali adminiculo versus hic non possit non videri praeruptus nimis, adeoque vitio aliquo laborare, cui frustra alias medicinam quaerunt.

21. *Quid ergo possum facere tibi Lector Cato! Catonem* proverbialiter de moroso dici pluribus ostendit Ritterhus. B. vero nec haec intacta abire patitur, & inserit post *Quid ego, importune.*

25. *Hoc illis dictum est, si qui stulti nauseant,*

Et ut putentur sapere, coelum vituperant. Codd. pro *stulti stultitiam*, pro quo Rittersh. *Hoc illis dictum est, qui stultitia nauseant.* rectissime, ni fallor. Qui fastidiosi sunt, non quia delicati & subtilis ingenii, sed quia stupidi, & sensum nullum habent. sic Gronov. *si* ex praecedente *st* videtur accrevisse; & inducendum esse res ipsa ostendit. Phaedrus enim nunquam ad hunc morem, *Hoc illis dictum est, si qui*, sed *illis, qui*. *Coelum* autem *vituperare*, est naturae & dei ordinem sapientissimum improbare, vel deo ipsi convitium facere & imprudentiae accusare. sic Gronov. & Scheff. sic *coelum* pro deo sumitur, 19. 24. *Coelum fatiges sordido perjurio.* Nec huic locutioni multum dissimile est id Senecae de Beata Vita. c. 27. „ Quis iste furor? quae ista inimica diis hominibusque natura est? infamare virtutes, & malignis sermonibus sancta violare? Si potestis, bonos laudate; si minus, transite. Quod si vobis exercere tetram istam licentiam placet, alter in al-

„ te-

„terum incurſitate. Nam cum *in coelum inſanitis*, non dico ſacrilegium facitis, LIB. I.
 „ſed operam perditis. „Audi jam, quid ad hos verſus B. qui neutrum eorum
 illaeſum abire vult. pro *ſtultitia* reponit *conſulto*. Quae vero haec licentia, ima
 ſummis hoc modo mutare, & *ſtultos* in *conſultos* vertere? In altero autem verſu,
 quia *coelum vituperare* non ſatis conſtat proverbio dici, quod dixerat Ritterſh. *coe-*
lum mira metamorphoſi mutat in *nil non*. Pro phraſi indignationis plena, & in-
 ſigniter animata, ſufficit id quod languet prorſus, iners & ſine nervis. Quis cre-
 diderit hoc librariorum erratum fuiſſe? quid magis contra illorum morem, quam
 pro claris & uſitatis obſcura & recondita ſubſtituere?

Haec cum tentaret, ecqua res eſſet cibi. Non placet *Haec*, inquit Schefferus, VII.
 quia proxime praeeſſit *vipera*, ſcribo, *hic. res cibi* eſt pleonaſmo Græcis familiari
cibus. Sic Ritterſh. Gronov. Faber, alii. Heinf. vero legi vellet, *ſi qua ſpes eſſet*
cibi. res quidem cibi hic minus arridet, quod non videatur adhibendus iſte pleo-
 naſmus, niſi ubi de rei copia vel praetantia, vel magnitudine agitur, aut contra,
 ſi quid elevandum ſit, non vero ſimpliciter, pro eo cui adjunctus eſt. B. quoque
 Helleniſmum fruſtra hic advocari cenſet, & ſic totum verſiculum reponit, Schef-
 feri nomine diſſimulato, quod ad primam partem; *Hic cum tentaret, ecqua res*
eſſet cibo. Si quid vero mutandum in extrema parte, propius ad ſcripturam acce-
 dit *cibis*, quam *cibo*. Hanc autem emendationem quam imbelli tibicine fulcit? di-
 xit nempe Horat. Serm. II. 6. *Hoc juvat, & melli eſt.*

Homo ſimul ac venit in magnum periculum;

Effugium reperire alterius quaerit malo. MS. Rem. hos verſus ſic exhibet.

Homo in periculum ſimul ac venit callidus,

Reperire effugium alterius quaerit malo: Et ſic repoſuerunt Jac. Gronov. &
 Hoogſtrat. ſed in ſecundo verſu metrum ipſum oſtendit inverſis verbis legendum
 eſſe *quaerit alterius*. & ſic ipſe legendum annotaram. Audiamus jam Bentlejum;
 quaſi nemo haecenus Rem. codicis lectionem dediſſet, ſed ſibi in ſolidum debere-
 tur, *Haec & metro & ſententia peccant*, Repone *Homo*, &c. Ita, teſte Gudio, co-
 dex Remenſis, niſi quod ex alterius quaerit, *mutato ordine fecerim*, quaerit alterius.
 Sed in his ſcribendis tam mire feſtinabat Vir doctiſſ. ut pro Remenſi lectione re-
 vera in primo verſu aliam dederit. Remenſis enim ſic. *Homo in periculum ſimul ac*
venit. Bentl. vero *Homo, ſimul ac venit in periculum*.

Et altiore clauderetur margine. Heinf. legit *altiori*. Et ſic repoſuit B. non
 admonito lectore.

Voluptas ut ſatiari non poſſit mea. B. lege, numero meliore,

Voluptas ut non poſſit ſatiari mea. Sic ille; alii vero, opinor, alteram colloca-
 tionem meliorem cenſebunt, qua infinitivus praeponitur.

Repente vocem ſancta miſit Religio. Sic I. 27. 6.

Poenas ut ſanctae Religioni penderet. *Religio* utrobique, ut perſona, inducitur,
 & *ſancta* ſolemne ejus epitheton.

Tamen, ſceleſte, ſpiritu culpam lues. mallet Heinf. *ſceleſto*, quod reponit B. mi-
 hi tamen *ſceleſte* melius videtur, cum aliter *Religio* nullo verbo Furem compellaret,
 quod fieri tamen oportuit.

Per quem verendos excolit pietas deos. Nullus, ſi quid video, in toto Phaedro
 ver-

IV. versus est, qui magis auctorem suum referat. *Pietas*, pii homines, perpetuo Phaedri more quo *abstracta* pro *concretis* ponit. *excolit* pro simplici *colit*. quod verbi significationem intendit; quod si paulo affectatius videatur, nonnulla apud ipsum talia deprehendi viri eruditissimi jam olim censuerunt. *Verendos* autem epitheton diis maxime proprium. cum deos *vereri* optimis autoribus perpetuum fere sit. Hein- sius tamen, quod Pithoei codex pro *verendos* habeat *colendos*, forte, inquit, *colendos extulit*. Quid vero sit *deos per ignem colendos efferre*, explicet, qui possit. Bentlejus ad Heinsii exemplum, arrepto, *colendos*, pro *excolit* reponit *censuit*, cum quid sit *excolere deos*, se nescire fateatur, neque *verendos deos* qui dixerit, memine- rit. nullum scilicet horum exemplum Stephanus in Thesauro dedit. cum vero dica- tur majestas *verenda*, patres *verendi*, cur non & *dii verendi*? quod autem ad *exco- lit*, Burm. exemplum opportunum ex Ovidio adduxit. Ex Ponto I. 7. 59.

Quaeque tua est pietas; ut te non excolat ipsum,

Ius aliquod tecum fratris amicus habet. Sed addit vir doctiss. Hoc saltem sci- re vidcor, *verendos* deos a supremo Jove non ex decoro dici. At cur non mortali- bus eos *verendos* dicat, quorum ipse primus est? Neque vero *Jupiter* haec dicit, sed *Religio*.

15. *Non explicabit alius, quam qui repperit.* Heins. mallet, *explicarit*, sed citra ne- cessitatem. id tamen reponit B.

6. *Avertit oculos. Causam quaesivit pater.*

Odi, inquit, illum. Haec B. ut solet, corrumpit ingerendo *ut* post *Causam*.

I. 1. *Utilius nihil est homini, quam recte loqui.*

Probanda cunctis est quidem sententia. Sic I. 5. 1. *Nunquam est fidelis cum po- tente societas. Testatur haec fabella*—Et IV. 25. 34. *Palam mutire plebejo piaculum est.* Bentlejus vero pro vehementi, quo tenetur emendandi pruritu, *utilius nihil esse homini, quam recte loqui.* plane contra auctoris mentem.

V. 6. *Pares dum non sint vestrae fortitudinis.* Rittersh. *Fortitudini*, cui assentitur Hein- sius MS. *fortitudine*, pro quo Gud. quoque reponendum censet *fortitudini*. atque his accedit B. Alii vero receptam lectionem tuentur exemplis Ciceronis & Lucani. Ille in Pilonem. *Illum*, cujus *paucos pares haec civitas tulit.* Hic L. V. *Quem metuis*, par hujus erat. Et sane cum praecedentis versiculi *vestri muneris*, melius videtur convenire *Fortitudinis*.

VI. 2. *Aesopus finxit consolandi gratia.* Guyet. *hoc solandi.* Bent. *consolandi hoc.* Sed magis ex Phaedri more est, si *hoc* omittas. sic III. 18. 5. *Tunc consolandi gratia dixit dea.*

3. *Vexata saevis navi tempestatibus.* MS. *Navis*, quod forte rectum, *est* subintel- lecto, ut III. 10. 11. & IV. 24. 8. cum ex pronuntiantis mora in fine versus, i. e. ex distinctione, constet sententiam non pendere, sed integram esse, & abso- lutam. Major igitur distinctio hic ponenda est ad *tempestatibus*; in fine autem sequentis versus minima vel nulla, ut cum tertio jungatur. quod si *est* in primo versu necessarium putetur, inferi possit post *vexata*. Haec autem narrationis ratio Phaedri brevitatem mire exprimit. B. vero, ut haec connectat, quae sibi hiantia videntur, hunc & tres sequentes versus in unam periodum concludit inferendo V. 3. *ut post subito*, sed in his Gudium ducem habuisse se fatetur. Heins. *Ut subito.*
Sed

Sed si quid mutandum, malim cum Rittershusio, pro *subito mutatur dies*, *muta-* LIB. IV.
to die.

Nimiaque nautas hilaritate extollere. sic Cic. Fam. II. 10. *Post comitia ista prae-* 7.
clara: quae me laetitia extulerunt. citante Gronovio. Heinſ. vero conjicit legen-
dum, *Nimia ecce nautas hilaritas extollere.* vel, *Nimiaque nautae se hilaritate ex-*
tollere. quod posterius arripuit B. sed *extollere* pro *extollebant* non est Phaedrini
moris, ideoque non temere admittendum; nec facile *coeperunt* ex priore versu re-
petas.

Canes legatos olim misere ad Jovem, XVII. 1.

Melioris vitae tempus oratum suae. Argumentum hujus Fabulae tam inveniustum
ac spurcum est, ut totam a Phaedro libenter abjudicarem, aut certe illa facile care-
rem. Ut vero ipsa est inquinatissima, sic corrupta admodum ad nos pervenit,
& a capite usque ad calcem mendis obsessa, nec levis Meursii suspicio est plures hinc
illinc versus excidisse. Secundum versum ita corrigit Urfinus, *Meliora vitae tem-*
pora oratum suae. Et sic ipse quoque ad libri marginem. nec aliter Heinſ. nisi
quod pro *suae*, mallet *sibi*, quod reponit B.

Ut sese abriperet hominum contumeliis. MS. Rem. *ariperet.* unde Gud. *eripe-* 3.
ret. sic I. 28. 11. *Aquila ut periculo mortis eriperet suos.* Hoc igitur reponit B.

Citati non respondent. Hic quaedam deesse non temere conjecit Meursius. 8.
Propulsi vero fustibus vadunt foras. Nihil hic B. Heinſ. *propulsi* ut *vero fustibus.* 12.
Sed cum *vero* praecesserit, v. 10. suspicor *vero* hic in mendo esse; quid quod *va-*
dunt segne nimis videtur, ut cum *propulsi* jungatur. sic igitur legendum pu-
tem,

Propulsi ne sint fustibus, vadunt foras.

Mirati sibi legatos non revertier, 14.

Turpe aestimantes aliquid commissum a suis. Hic etiam Meurs. quaedam exci-
disse non immerito putat; si minus, vel *mirati* est pro *mirati sunt*, vel legendum
mirari. Heinſ. *mirari hi sibi.* sed istud *hi* nequaquam videtur necessarium, cum
ex narrationis serie facile intelligatur. In secundo versu, *aestimantes* est pro com-
posito *existimantes.* ut III. 4. 5. Cum vero hanc vocem hoc sensu Phaedri actate
usurpari non satis constet, B. pro *aestimantes* reponit *autumantes.* Sed a recepta
lectione non temere discedendum, cum eadem vox, ut dixi, eodem sensu iterum
nostro adhibeatur: *autumo* vero in *participio* nusquam quod sciam, apud veteres oc-
currat.

Post aliquod tempus alios adscribi jubent. Codd. *adsciri*, quod reponit B. prae- 16.
eunte Heinſio, de quo tacet.

Rumor legatos superiores prodidit. Hic etiam Meurs. notat lacunam. *prodidit*, est 17.
aperuit, notumque fecit, quam turpiter se gessissent. Scheff. B. *Venter* legatos quia
Plautus dixit, Rud. II. 7. 31.

Itaque alvum prodi speravit nobis falsis poculis. Achilleum fane argumentum;
Alvus seu *venter* prodi dicitur, id est, *solvi*; igitur *venter* hominem *prodidit*. Quae
haec sequela? Si quid mutandum, mallem *Timor*; sed indubie *Rumor* est vera le-
ctio. ut IV. 4. 3. *Athenas Rumor implet.* Et hac voce Phaedrus alias libenter
utitur.

LIB. IV

19.

Odore canibus anum, sed multo, replent. B. legendum forte, *Sed spurco*, quae spurca certe emendatio, sed typographi, opinor, culpa accidit, praeter ipsius animi, ut haec elegans lectio in textu non reponatur. quid vero, num timuerunt, ne hi quoque legati cacando Jovis Regiam inquinarent, & ad hoc praecavendum odorem spurcum adhibent? Odor hic in bonam partem fumitur pro aromatis, ut recte Rittersh. licet hoc sensu plurali quidem numero plerumque veniat. Hic autem ita fumi liquet ex V. 25. *Odorem mixtum cum merdis cacant.* pro multo, verissima, ni fallor emendatione legendum *nimio*. in utroque par ductuum numerus, & ex eo maxima vocum in MSS similitudo.

20.

Mandata dant, legati mittuntur, statim

Adeunt. *Rogantes aditum continuo impetrant.* Codd. *Mandant, dimittuntur statim.* Rittersh. *Mandata dant, dein dimittuntur.* Sed *dein* nusquam, quod sciam, est dissyllabum. Urfinus, *Mandant eadem, dein dimittuntur statim.* Heins. *Mandata dantur, & dimittuntur statim.* Jac. Gronovius, *Mandant, maturent, ac.* Burm. *Mandata dant legatis, quos mittunt, statim Adeant.* Gud. *Mandantur antro, non dimittuntur statim*, & versum hunc ante duos ultimos collocari vult, quem sequitur Hoogstrat. Horum quod vult Gronov. maxime arridet; cum vero sequatur *Adeunt. rogantes aditum*, videtur excidisse nomen ejus quem adierunt, ideoque legendum putem,

Mandant, dein dimittuntur. MERCURIUM statim

Adeunt. Sed videamus jam quid B. ille accurate omnibus, ut solet in hoc opere, expensis. Repone, inquit,

Mandant, DENT OPERAS, ut dimittantur statim. Et tanquam clare & certa esset emendatio, ne verbum quidem addit, cum tamen omnium, quas viderim longe pessima videatur. Sed isti occasionem dedit Salmasii conjectura, *Mandant, PRIORES UT DIMITTANTUR statim.* Quid enim hic *dent operas* pro *operam*? qualis autem sententia? num hi debebant a Jove poscere, ut vel ipsi, vel *priores*, *STATIM dimittantur*, an tacite potius, & patienter expectare, donec illi dimittere visum fuerit? Infortunium priorum ortum est ex eo, quod non *celeri gradu*, sed lente *nimium* proficiscerentur, V. 6. nec *statim* recte de reditu ad suos dici videtur, unde nondum discesserant, cum res ipsa aliquam saltem moram posceret. In secundo versu pro *Adeunt*, Scheffer. *abeunt*, cum sequatur, *rogantes aditum.* *Adeunt* enim *rogantes aditum*, vix ferri posse putavit; recte quidem, si conjungas; sin post *adeunt* distinguas, emendatio nequaquam videtur necessaria. Mercurium enim *adeunt*, petentes ab eo *aditum* ad Jovem. Sed ad hujus exemplum *Abeunt* reposuit B. non admonito lectore se a Burmanniana lectione discedere.

24.

Canes, confusus subito quod fuerat fragor,

Repente odorem mixtum cum merdis cacant. *Canes confusi* scribere debuerat B. sic enim in textu Burm. *Confusus* est codicum lectio; sed omnium fere consensu prava. Gud. Heins. Scheff. alii dederunt *confusi*, quod tanquam de suo reponit Vir doctiss. Sed & Gud. & Gronov. *subitus*, quod arripuit etiam, eorum nomine tacito; pro *quod fuerat* vero, ille, de suo, *terruebat*; quae conjectura, opinor, orta est ex I. 2. 14. *missum quod subito* — *terrui pavidum genus.* Heins. *ruebat*, Gronov. *Confusos subitus fecerat fragor.* Verius forte, *Effusus subito quod fuerat*

rat fragor, quod parum abit a MSS. Quod fuerat vero toties apud Phaedrum LIB. IV occurrit, ut in eo ipsius videar manum agnoscere.

Reclamant omnes, vindicandam injuriam. Heinsf. *Exclamant*, & sic ipse ad libri marginem adscripseram. Ut in Plauti loco laudato ad III. 10. 49. *Exquiratur* eruditi reposuerunt pro *requiratur*. B. pro more, ut *clamant*. 26.

Sed hoc feretis pro judicio praemium. Gudius pro *sed*, stet *hoc* (*feretis pro judicio praemium*) *Non cito dimitti.* quem sequitur Hoogstratanus. Alii retinent *sed*, verum pro *feretis* Meurf. *ferent ii.* quod B. reponit. *sed* pro *ii*, *hi*. Miror autem cur nihil dixerit ad illa verba *pro judicio*, pro quo Gud. pro *justitia*. quorum ego neutrum intelligo. Heinsf. pro *delicto*, vel *vindicta*, sed nec ista placent, & a scriptura nimium recedunt. Vera, ni fallor, lectio, pro *immunditia*, quae vox si duplex *m* & *n* non scribantur, sed supra lineolis notentur, ad *judicio* quam proxime accedit, & rei de qua agitur, optime convenit. 30.

Non veto dimitti, verum cruciari fame. B. *volo*, quod est a Guyeto, sed tacito ejus nomine. quomodo vero hoc convenit cum eo quod dictum est V. 28. *Non est legatos regis non dimittere?* melius, ni fallor, Gudius, qui pro *veto*, *cito*, quod reposuit Jac Gronov. & Hoogstratan. 31.

Illi autem qui miserunt vos tam futiles, Gud. & Heinsf. *hos*, quibus accedit B. sed tanquam de suo dat. sed fortasse hoc dixit Jupiter, ad legatos conversus; & tum vos recte se habet. 33.

Nunquam carebunt hominis contumelia. Scheffer. legendum censet, *hominum* ut v. 34.

3. *hominum contumeliis.*
Ita nunc legatos expectant & posterius;
Novumque venire qui videt, culum olfacit. Codd. 35.

Ita nunc legatos expectantes posteros.
Novum venire cum videt, culum olfacit. Frustra haec eruditi corrigere conati sunt, cum ipsi numeri ostendant versum priorem sincerum esse; sed aliquis post eum exciderit, necesse est; qui fuit forte hujusmodi, *Naso sagaci videas in triviis canes.* In secundo vero constructio postulat ut pro *cum* legamus *qui*. Editt. Vett. utrumque versum exhibent ut Codd. Et inter recentiores, Jac. Gronov. & Hoogstrat. secundum servarunt. Ad haec B. *Reponas*, inquit, *nescio an vere, melius certe quam nunc habetur.*

Ita nunc legatos quisque expectans posterum,
Novum venire cum videt, culum olfacit. Neque hanc conjecturam, de qua ipse se nescire an vera sit fatetur, in textu ponere erubuit, addit, *Sed forte versus hinc excidit, ut alii plures in hac Fabula.* Quod si hujus postremi versus gratia totam hanc foedam fabulam confinxit Phaedrus, otium suum vix ineptius collocare potuit.

Sinuque fovit contra seipse misericors. Malim *seipsum* ad vitandum tot brevium XVIII. concursum, sic XIX. 19. *ipsum te fraudas cibo*, licet ibi quidem legendum putem ipse te. 3.

Pervenit ad draconis speluncam ultimam. id est in *ultimam* speluncae partem, ut XIX. 3. Ter. *ultima platea*, *ultimis aedibus*; sic Scheff. Hoogstratanus autem *ultimam* putat pro *prima* dici, ubi incipiebat draconis spelunca; ut *ab ultimo initio, ultimum*

LIB. IV. *in amicitia, sanguinis ultimus auctor.* Burmanno *ultima spelunca* est profunda, maxime remota a terrae superficie, ut *ultimus orbis, ultimae terrae.* Bentlejus, ut solet, nodum solvit mutando *ultimam* in *intimam*. quia sc. dicitur *intimus angulus, intimus sinus, intimus recessus*: quae quidem exempla probant *intimus* probum esse verbum, & a Phaetro adhiberi potuisse, sed praeterea nihil. Ego sane per *ultimam* nihil aliud intelligi puto, nisi quod vulpes *tandem* pervenit ad draconis speluncam, & is sensus est, quem voluit Heins. qui mallet *ultimo*. Gud. *ultimum* pro *ultimo*. sed quomodocunque explices, *ultimam*, opinor, retinendum

8. *Quem fructum capis*

Hoc ex labore, quodve tantum est praemium? Schoppius & Heins. *tanti*. sed ista mutatio nequaquam necessaria. B. *delet est*. pessime, ut mihi videtur. Sed *fructum*, inquit, & *praemium* conjungit Cicero. Esto; an vero Cicero iis in locis verbum post primum nomen ponit, quod hic factum est, an posteriori adjungit? praeterea Phaetrus non dicit, *quem fructum, quod praemium?* sed *quodve tantum praemium?*

19. *Qui thure superos, ipsum te fraudas cibo.* numeri erunt meliores, si legamus *ipse te*. & sic reposuit Hoogstrat.

26. *Libitina ne quid de tuo faciat lucrum.* Guyet. *lucri*, vel *quod lucrum*. posterius reposuit B. Rittersh. & Faber *lucri*.

XX. 1. *Quid judicare cogitet livor modo,*

Licet dissimulet, pulchre tamen intelligo. Miror doctiss. virum servare distinctionem post *modo*, cum multo rectius *modo* adjungatur sequentibus. & sic Scheff. Jac. Gronov. Hoogstrat. *judicare* vero est de scriptis ejus sententiam proferre; sed B. pro eo reponit pro arbitrio suo *praedicare*.

3. — *Dignum memoriae.* Quicquid afferant ad hanc lectionem tuendam, legendum puto *memoria*. Ut Prol. V. 19. *Dignumque longa judicatis memoria*. Optimus enim quisque sui interpretes, & Phaetrus semper alias ad hanc formam.

XXI. 8. *Erat autem natus, ut ajunt, in Ceo insula.* Non ita Burm. sed *Cea*. olim quidem omnes *Geo*. sed Gud. & Heins. *Cea*. quos secutus est Burm. sed pro *natus, ut ajunt*, numerorum gratia scribendum, *ut ajunt, natus*. ut V. 6. 6. *Carbonem, ut ajunt*. atque ita reposuit B.

9. *Quam tempestas horrida,*

Simul & vetustas medio dissolvit mari.

Hi Zonas——B. ne hiaret oratio, hic etiam *ut* inserit post *medio*, invenuste prorsus.

15. *Quia plures onere degravati perierunt.* Sic Guyet. Heins. Salmasius, penultima correpta, ut in *abierunt*, 19. 16. *praebuerunt*. II. 4. 24. & hujus sane licentiae ignorantia plura Veterum loca depravavit; sed hic *perierant* videtur constructionis etiam ratione melius; hoc igitur merito B. revocavit. *Ideo*, inquit, *pauci enantant, quia plures perierant*.

25. *Quos casu obviis*

Simonides ut vidit: Dixi, inquit, mea

Mecum esse cuncta: vos quod rapuistis, perit. In primo versu Salmasius mallet *ob-*

obvios. cui accedit B. In tertio Vir doctiss. reponit *habuistis*. Cur, inquit, quae-
 so, *rapuistis*? an res suas in subsidium vitae colligere est *rapere*? Quae vero corre-
 ctionis hujus necessitas? *rapuistis* est pro composito *eripuistis*, sc. e naufragio. Et
 hoc Simonidem decuit, qui sibi de suis nihil sumpsit; dum alii trepide concurrer-
 ent, nec tam fumerent, quam *raperent*. LIB.I

Quid horum simile tibi contingit, rustica? Magnopere vellem, ut hac saltem ab
 Fabula interpolanda & corrumpenda temperasset Vir doctiss. cum nulla sit in toto
 Phaedro elegantior, venustatisque plenior. Sed ceterarum vicem haec quoque ex-
 perta est, & hic etiam versus longe pulcherrimus, quo *musca* urbana jactationem
 suam egregie claudit, dimidia sui parte mulcatur; & pro *contingit Rustica*, Vir
 doctiss. reponit *Contra infit Rustica*: absurdissime; num enim Orationem tanta arte
 factam & tantae jactantiae plenam, desinere oportuit in verbis & pondere & sono
 & acumine carentibus? ubi tam abjecti & humiles numeri, & oratio ipsa imper-
 fecta? *Quid horum simile tibi?* Quis unquam periodum numerosam, & vehemen-
 ter animatam ita clausit? absit ut putemus hoc a Phaedri manu esse. Praeterea,
 num credibile est Phaedrum *Rusticam* pro *formica* loco nominis dixisse, quasi for-
 micae uni conveniret, ut *Auritulus* Asino, *Barbatus* hirco? quod si *muscae* id de-
 mus, nulla vox illi magis convenire potuit, aut acutius orationem ejus claudere.
 Nemini, opinor, Vir doctiss. emendationem suam probaverit, cui sit aliquis vel
 orationis, vel proprietatis, vel decori sensus. timuit scilicet, ne stupidus & insul-
 sus Lector non intelligeret quae sequuntur, *formicae* esse verba, nisi iis monitus
 quae ipse suffecit. Sed vanus ille metus, cum nemo tam sit fatuus, tam tardus, ut
 in tam plana via deliraret. vid. simile prorsus orationis initium. I. 30. 7. XXI
 9.

Sed illi, qui invitatur, non qui invisus est. B. dedit Auctor, *invitatus*, & *in-*
visus. Bis accipitur *est*. Ille nempe venustum putat, ut sint *ὁμοιοτέλετα*: ego
 contra, voluisse Phaedrum id evitare; & idem alios omnes sensisse opinor, cum ne-
 mo ante eum haec sollicitaret. Quod si ad singula *muscae* eodem ordine respondi-
 se *Formica* censenda est, hic inferendus est versus dicimus quintus; & dum haec
 scribo, eo ordine video collocatum in editione Neveleti, qui retinuit, opinor, quod
 in prioribus editionibus invenit, cum non se hic quicquam immutasse dicat. Idem
 versus sequentes hoc ordine dat. *Reges commemoras. Superba jactas. Nihil la-*
boras. Ego granum. Te Circa. Aestate. atque eundem fere ordinem reponendum
 censuit Guyetus, sed *Aras frequentas* inserit post *superba jactas*. Cui assentitur
 Gud. excepto quod *Aras frequentas* poni velit ante *Reges commemoras*. B. recepto
 ordine in aliis servato, *superba jactas* collocat post *Reges commemoras*, & hunc eum
 locum obtinuisse dicit in Editt. vett. unde putes Editt. illas in reliquorum ordine
 cum recentioribus convenire, quod vix crediderim, cum tam diversus ab eo abeat
 Neveletus. II.

Te circa murum video pasci stercore. Cum frumenta ex agris in horrea condun-
 tur, *Formicae* ad ista accedentes, ut grana copiosius congerant, ibi circa muros
muscas stercore pascentes vident. Quorsum igitur mutat Vir doctiss. *Circa mu-*
rum in *circum rura*? Sed *αὐτὸς ἔφη*, nec verbum addit, quo probet. I 4.

Superba jactas, tegere quod debet pudor. MS. *Super etiam jactas, tegere quod de-*
bes pudor. Quod miror editores mutasse, B. pro *debes* reponit *jubet*. Sed non vi-
 deo k 3 17.

B. IV. deo cur non retineatur vel *debes* vel *debet*.

XIV. *Certo condixit pretio, secretum petit.* MS. *conduxit.* brevitatem hanc, quae adeo

5. Phaedro placuit, pati nequit Vir doctiss. reponit igitur, *Certo conductus pretio*, dein, *conductus mercede*, quod nemo nescit, recte dici probat exemplis pro more ex Stephano petitis. *Conduxit* pluribus tuetur Burmannus, cum proprie dicatur de iis, qui certo pretio opus aliquod suscipiunt; ut is *locare* dicitur, qui quid faciendum certo pretio alteri mandat. Sed vix persuadet, ex juris formulis hic loqui Phaedrum, cum *Condicere* videatur optime hic convenire ex quotidiano usu. Et id Plinius adhibuit Epistola ad Vespasian. dedicatoria, *cum hanc operam condicerem.* ubi videtur idem esse, ac *susciperem*.

8. *Usus poëtae, ut moris est, licentia.* Si haec sana sunt, *Usus* ponitur pro *usus est*, ut *Seductus* III. 10. 11. & *Vexata* IV. 16. 3. nisi cum Guyeto, versu sequente atque mutes in *apte*, quod parum placet. Heins. vero coniecit legendum, *Usus poëtici est moris licentia*; sed numeri sic erunt inveniisti. melius fuerit, *Poëtici usus moris est licentia.* vel *Moris poëtici usus est licentia.* B. *Usus Poëta moris est licentia*, hoc est, inquit, *licentia more concessa.* utinam exemplo aliquo Vir doctiss. tam mirum loquendi genus comprobasset.

10. *Auctoritatem similis referens gloriae.* id est, similem illorum gloriam in eodem certaminis genere narrans, quorum exemplum dignitatem atque auctoritatem insignem illi conciliabat. Nec ullus, opinor, in Phaedro versus hoc sanior, aut quod pulchrius rei de qua agitur conveniat. B. vero totum convellit. Quocunque te veritas, inquit, nihil extricabis. Repono,

Auctoritatis illa referens gratia. Qua vero hoc auctoritate? Quia alibi Phaedrus dixit,

Æsopi nomen sicubi interposuero,

Auctoritatis esse scito gratia. Gratia & Gloria passim a Librariis confunduntur; & nota illic *interposuero*. Ita venustissimum versum & ad Lyrici carminis dignitatem assurgentem evertit, & omnem illi gratiam ademit.

13. *Illi, inquit, reddent, quorum sunt partes duae.* Haec pro Burmannianis dat Vir doctiss. cum nec ille, nec alius quisquam ita versum hunc ediderit. pro *partes* scribendum erat *laudis*. Mirum profecto est, cum sibi conscius esset, quam festinanter & negligenter se in hoc opusculo dedisset, non potuisse ferre exiguam illam moram, quae relegendo, & erratorum indici contexendo necessaria fuit. Veras tam pudendae festinationis causas nolim altius investigare, cum ipsa festinatione terriores eas esse, & venia magis indignas, nemo sit, qui ignoret. In hoc autem versu pro *reddent*, Vir doctiss. *reddant.* id est *reddant illi, si velint, non ego*; quod tantam impietatis in deos speciem prae se fert, ut mihi quidem vehementer haec emendatio eo nomine displiceat.

[14. *Verum ut ne irate dimissum te sentiam.* Unde sit quod Recentiores dederint *dimissum te*, quod numeros corrumpit, pro *te dimissum*, nescio. sic enim Nevelet. pro *sentiam* vero, legendum forte *sentiant.* scilicet dii, quorum laudes Simonides celebrasset. Scheff. *sentias.* Heins. *Verum ne ingrate te dimissum sentias.* sed MS. pro *ne*, ut *ne*, unde Burm. *Verum ut ne ingrate dimissum te censeas.* B. tanquam de suo, *Verum ut ne irate te dimissum censeas.* Ne putes me iratum te dimittere,
ad

ad coenam te invito. Sed nihil opus est cur *sentias* mutetur in *enseas*, qua postea Lib. I. riori voce Scheffer. priorem explicavit.

Ne male dimissus gratiam corrumpere,

18.

Promisit — Ad haec nihil B. nec alii quicquam, quod satisfaciat. Potes tuam ipsius gratiam corrumpere; hoc intelligo. alterius, priusquam acceperis, quomodo possis corrumpere, nescio. Re diligenter perpensa opinor hic quaedam excidisse, quod saepe alias in Phaedro evenisse manifestum est. fuerint autem ad hunc fere modum, aut saltem in hunc sensum,

Ne male dimissus, se aegre id ferre ostenderet,

Negando & initam gratiam corrumpere.

Primum esse ne tibi videar molestior. Cod. Rem. *Primum esse tibi ne.* Jac. Gro- XXV. nov. ad versum sustentandum, pro *molestior immodestior.* alii voces transponunt. *Primum esse ne tibi.* Ego malim, *Primum tibi esse*, vel, quod magis placet, *Primum ne videar esse tibi molestior.* B. hoc modo, trium verborum ordine inverso; *Primum esse videar ne tibi molestior.* Accentus hic, inquit, dignitatem pronomini addit. Verius fortasse, *videar ego molestior.*

Habere ut possit aliquid operis residui. Malim *residuum*, dixeris enim, *aliquid operis relictum*, non *aliquid operis relictum*. 5.

Brevitati nostrae praemium ut reddas, peto. Cod. *Brevitatis & nimium.* Salm. 8. & Heins. *brevitati.* pro *nimum*, Salm. *nimirum*, Jac. Gronov. *mutuum*. Sed quae sequuntur, *Quod es pollicitus*, suadent ut verius putem *praemium*, cum *prae* forte ideo exciderit, quod praecesserit *trae*. Sed aliud, ni fallor, majoris momenti mendum hic latet, quaedam nempe ante hunc versum deperdita esse, quibus hic versus cum praecedentibus cohaeret, & quae Patroni nomen, quicumque fuerit, ad quem haec scripta sunt, continerent, cum nusquam alias in hac prolixa adlocutione nominetur. forte fuerit huiusmodi versiculus,

At tu, Particulo, si placent quae scripsimus. *Particulonem* enim esse, ad quem haec Phaedrus, sequentis libri Prologus videtur non obscure ostendere. vid. v. 10 — 14.

Et hoc minus perveniet ad me muneris. MSS. *Veniet.* alii aliis modis labanti ver- 11. fui succurrerunt. Faber *minus & minus.* Gud. *minus usu.* Urfin. & Heins. quibus accedit Burm. *perveniet.* mihi quidem magis arridet *deveniet*, quae conjectura est Guyeti.

Et mors vicina flagitabit debitum. B. *flagitarit*, quia praecessit *desierit*, cui ne- 19. quaquam assentior, cum *desierit* si futurum exactum, ut loquuntur Grammatici, verba enim sunt, *Quum jam desierit*; *flagitabit* vero tempus proprie futurum significet, oportet.

Stultum admoveere tibi preces existima. Pro *preces existima* in Rem. codice est PRECESEXES, in Pithoeano, PRECEPSEXIS unde Pithoeus, *preces existi-* 20. *ma.* Ad quae Gudius, Quid ineptius, quid stultius, si ita Phaedrus scripsisset? quin se ipsum stultissimum declarasset, qui plus una vice Eutycho preces jam ad- moverat. Scheff. maluit, *existimo*, ut sit formula confitentis importunitatem tot suarum precum. Gud. legendum putat certissima emendatione *Sexcenties*, quod ait hoc modo compendio saepe scribi. Verum hoc minus placet, quod & Phae- drum

B.IV. drum nimiae importunitatis, & patronum duritiae nimiae argueret, adeoque sup-
plicantem parum deceret. Videamus jam quid hic B. *existima*. inquit, a Pithoeo
est. mallet cum Celeberrimo Burmanno *existimo*. Quam infeliciter vero benevo-
lentiam Celeberr. Burmanni Vir doctiss. hic captat, cum *existimo* non sit Burman-
ni conjectura, sed ut dixi, Schefferi? Burm. quid hic eligat nescit, sed *existima*
corruptum esse censet. dein vero B. memoratis & codicum lectionibus & conjectu-
ra Gudii, sic ipse reponit.

Stultum admoveere tibi preces est Eutyche,

Proclivis ultro cum sis misericordiae. Is Eutyclus est, inquit, cui & tertium li-
brum dedicavit. Sane tot preces hic admoveere, cum neminem nominaverit, stul-
tissimum esset. Excidit vocabulum ex fine versus, ut V. Prol. 3. & 4. Haec
ille. Quis autem non putaret haec omnia de suo eum dedisse? versus tamen secun-
di emendationem in solidum debet celeberrimo Scheffero. Suspicio, inquit Scheff.
scripsisse, *Proclivis (ultro) Quam sis misericordiae*. Silius l. 13. *Sceleri proclivis egestas*.
Quod ipsius Bentleji est, habes in istis verbis, *est Eutyche*, & nemo, opinor, i-
psius esse invidet. Excidit, inquit, ex fine versus vocabulum. Sed unde con-
stat id fuisse *Eutyche*? verum quidem est Gudium putasse, hunc librum Eu-
tycho dedicatum esse, sed Particulonem potius fuisse, longe veri similis tum ex
sequentis libri Prologo, tum ex v. 24. ubi innuere videtur se novum jam
sibi patronum acquisivisse. Sed demus Eutychem fuisse, si hoc igitur vocabu-
lum a fine excidit, tum *exes* vel *exis* nihil aliud est quam corruptio *est*. quod
tamen in MSS. una saepe litera scribi solet. Quod si plene scribatur, nulla
ratione minutum illud monosyllabum in *exes* vel *exis* a librariis dilatari potuit. At
inquit vir doctiss. stultissimum esset non nominari illum, cui tot preces admoventur.
Concedo, sed ut par fuit nominari, ita citius id fieri oportuit, & non ad versum
usque vicesimum deferri; & proinde ipse versu octavo, qui casu quodam excidit,
nominatum fuisse nullus dubito. Sed videamus jam sententiam, quae ex bella hac
emendatione oritur.

Stultum admoveere tibi preces est—— Quem paulo humaniorem non offendat haec
adlocutio, sic simpliciter & absolute posita? Si revera stultum sit, cur ad-
movet? Emolliantur haec oportet, antequam homini cultioris ingenii & politis
moribus placere possint. Quod opinor, fiet, si legamus, *existimes*. pro *admoveere*
vero malim cum Heinio, *admoveri*.

Stultum ADMOVERI tibi preces EXISTIMES;

Proclivis ultro cum sis. id est, Tu fortasse stultum putes, tibi preces tam impor-
tune admoveri, cum in causis, ubi misericordiae locus est, ultro proclivis in eam
sis. Sed ignoscas, oro, homini seni & jam diu malis gravissime oppresso, quam-
vis innocenti. Haec, opinor, Phaedri mens. *exes* vero vel compendio scriptum
est pro *existimes*; vel *exis* solum ex illa voce superfuit, literis ceteris detritis vel de-
perditis. Ex secundo autem versu iisque quae sequuntur, constare mihi liquido
videtur illum ad quem haec scripta sunt, Judicem fuisse; Phaedrum vero ob nescio
quod crimen bonis exutum & in custodiam forte conjectum, ibique ab ipsis Seiani
temporibus detentum; vid. Prol. III. 41. atque hic obnixè petere, ut malis illis,
aut custodia tandem illa liberetur. Hoc aut aliquid hujusmodi filum orationis &

color omnis clare indicant. Quorsum enim alias hic, *miser cordia, reus, innocens?* LIB. IV. prae ceteris vero v. 26. 27.

Decerne, quod religio, quod patitur fides;

Et gratulari me fac iudicio tuo.

Religio & Fides sunt iusjurandum, quo is ad quem scribit, ut Iudex, tenebatur; quo sensu utrumque verbum apud Phaedrum alias occurrit. ut III. 13. 8. *Sed ne religio peccet imprudens mea,* & III. 10. 40.

Ut adjuvaret iurisjurandi fidem,

Tuae prius sunt partes; aliorum dein;

Similique gyro venient aliorum vices. Cod. Pithoci, sic, ut Nevelet. ad marginem adnotavit,

Tuae sunt partes, fuerunt aliorum, dein

Simili gyro venient aliorum prius vices. Unde luce clarius est, quod ipse prius ex conjectura ad marginem adscripseram, legendum esse,

Tuae sunt partes; fuerunt aliorum prius:

Dein simili gyro venient aliorum vices. Heins. in primo versu, pro *sunt sint*. temere. B. *fuerant*, ideo, opinor, ne penultima praeteriti corripereetur; sed cum alias hoc Phaedrus fecerit, cujus duo certissima exempla dedi ad 21. 15. frustra eo nomine hic locus sollicitatur. Quod si constructionem spectes, procul dubio *sunt, FUERUNT, erunt*, (vel *venient*) multo rectius dicitur quam *sunt, FUERANT, erunt*. nec idonea ulla ratio videtur, cur Vir doctiss. *aliorum* mutaret in *illorum*.

Decerne quod religio, quod patitur fides. B. malim, inquit, *poscit*. Quid vero, nonne hoc est patronum injustitiae postulare? Si fides enim *poscit*, cur veniam differt? alterum certe longe modestius, ideoque supplicanti aptius. 26.

Integritatis qui sinceræ conscius. Scheff. *sincere*, Heins. *Integritatis qui sibi verae conscius.* 30.

Qui sint, requires. B. *requiris*. sed citra necessitatem. 32.

Palam mutire plebeio piaculum est. Codd. *periculum*. Sed cum versus sit Ennii a Festo laudatus, ibique sit *piaculum*, hic quoque eam vocem reponendam cruditi censuerunt. 34.

Cum destinaſsem operis habere terminum. Editt. vett. *terminum operis habere*. LIB. V. pro *habere*, Gronov. *statuere*. sic etiam Scheff. & Gudius. Servatis verbis, at in- PROL. I. verso ordine, legi possit,

Operis cum destinaſsem habere terminum. B. reponit tanquam de suo *statuere*. sic enim ille; Codd. *habent* (quod tamen non constat nisi ex eo, quod sic Editt. vett.) *terminum operis habere*. Unde recte, & sententia & metro meliore,

Cum destinaſsem terminum operi statuere. Sic ille; sed excidit fortasse post *recte* Gronovii nomen.

Consilium tacito corde damnavi MEUM. *meum* quod abest a codicibus, Gudius dicit esse a Salmasio; Jac. Gronov. *prius*, B. *statim*; quod posterius ideo duplicet, quod auctorem minus quam par erat sibi constantem repraesentet: in *meum* vero nihil est quod reprehendas. 3.

- LIB. V. *Nam si quis talis etiam est tituli artifex.* Cum ex fine ultima vox in MSS. ex-
 4. ciderit, multis conjecturis locum fecit. *artifex, appetens, avidus, diligens, locus:*
 Gud. pro *tituli, studii diligens*, quod operose tuetur. Jac. Gronov. *aemulus*, ut
 II. Epil. 7. *Nec haec Invidia, verum est AEMULATIO.* In versu praecedente
 dixerat, *Ne solus esset studii.* quod me aliquantum movet, ut cum Gudio pro
tituli malim *studii*. sed aliud, opinor, in hoc loco mendum est, pro *est* sc. legen-
 dum *sit*.
5. *Quod si quis talis etiam sit tituli aemulus.* B. Gronovii conjecturam arripit, &
 pro sua venditat. Credo, inquit, me in rem ipsam incidisse; & ut verum ful-
 ciat, *est* post *tituli* invitis codicibus reponit.
6. *Ut illud ipsum cupiat famae tradere,* Codd. videntur habuisse,
Ut illum ipsum cupiam, quae manifesto corrupta sunt; statim igitur ad marginem
 adscripsi, *Ut ille id ipsum cupiat.* atque id vero propius opinor, quam *illud ipsum*,
 quod a Fabro est.
7. *Sua cuique cum sit animi cogitatio,*
Colorque proprius. Vett. editt. habuere *prior* pro *proprior*, uno sc. *p* omisso, ex
 quo Ritterth. recte *proprius*. Faber *privus*. Bentlejus vero haec pro mendosissimis
 habet. Quid est enim, inquit, *animi cogitatio*? quidve, *Cuique color proprius*? apage
 istas labe ab opere elegantissimo. Repono.
Sua cuique cum sit animi conscientia,
Dolorque proprius. *Animi conscientia*, quod sic & alii, & ipse Phaedrus locu-
 ti sint. III. Prol. 47. *Stulte nudabit animi conscientiam.* & ex eodem prologo
 probat recte hic reponi *dolor*. *Affectus proprios*, — *In calamitatem diligens quae-*
dam meam; Nec his dolorem delenirem. Quae vero ipsi mendosissima visa sunt,
 alii omnes pro integerrimis habuerunt, nec ulla certe immutandi necessitas. prima
 emendatio adeo non necessaria est, ut improbandam potius putem, cum nulla fere parte
 ad scripturam codicum accedat. *Cogitatio* vero huic loco tam apta, ut nihil magis,
 cum ipse III. Prol. 39. de se & AEsopo verba faciens dixerit,
Et cogitavi plura quam reliquerat. Et verbo isto *cogito* alias libenter utitur. prae-
 cipue vero huc faciunt ultima Fab. XIV. L. III.
Sic ludus animo debet aliquando dari,
Ad cogitandum redeat ut melior tibi. Nec quicquam opus est, ut *Color* verta-
 tur in *Dolor*. cum *color*, quod a pictoribus translatus videtur, sit agendi ratio,
 optimis scriptoribus usitatum, Senecae vero frequens. *Color*, inquit eruditiss. Gro-
 nov. est *habitus, genius, indoles*. Quod si *calamitas* & *dolor*, primam fabulis scri-
 bendis occasionem dedere, (quod de Aesopo quidem ejusque fabulis, potius quam
 de hoc scribendi genere in universum voluisse Phaedrum opinor. III. Prol. 33.) a-
 liae certe causae erant, quae ad fabulas fingendas homines allicere potuerint; &
 compertum est *Fabulas* antiquissimum fuisse docendi genus, ut ad primi libri Prol.
 dixi; & amplissima iis materies convenit, cui *dolor* nullus immiscetur. Receptas
 igitur Lectiones locum suum tueri nihil vetat. Heins. vero pro *animi*, *animo*.
12. *Quasi paucas ostenderit, ego plures dissero.* MS. Rem. *Quasi paucas ille ostendit;*
 alterum Pithoei, *Quasi paucas tale ostendit.* Unde statim legendum putavi, si *pau-*
cas sanum sit, *Quia paucas ille ostendit, ego plures fero.* Sed Gudius putat *Quasi*,
 cum

cum versus praecedens a *Quas* incipiat, delendum esse, & legendum, *Paucas* LIB. V
ostendit ille, ego plures differam. quod forte rectius, si pro *differam* retinuiſſet *dis-*
sero, quod cur mutet, nescio. Quod si id verbum retineatur, & initio versus
Quia, necesse est legamus, *Quia pauca ostendit ille, ego plura differo.* ut III. Prol.
 39. *Et cogitavi PLURA, quam reliquerat.* B. eandem in quam ipse incidi conje-
 cturam reponit.

Quartum libellum dum tu varie (Burm. vacive) *perleges,*

Hunc obtreſtare ſi volet malignitas. Pendere orationem nemo non videt. mihi
 quidem perſuaſum eſt excidiſſe verſiculum inter hos duos; quod cum mirarer ne-
 minem advertiſſe, video tandem ex Gudii notis idem quoque ſenſiſſe Meurſium.
 Qui vero exciderit, ad hunc forte ſe modum habuit.

Quintum exarabo, ſtudiis ne deſim tuis. *Quintum exarabo*, ut III. Prol. 29.
Librum exarabo tertium Aefopi ſtylo. *ſtudiis ne deſim tuis*, quia praecceſſit V. 10
 —*quoniam caperis fabulis*, & mox v. 17. --- *quod tu, quod ſimiles tui Veſtras in*
chartas verba tranſfertis mea. Sic autem omnia bene cohaerent. In priorẽ autem
 verſu Codd. *dum varie*, abſque *tu. varie* Pith. mutavit in *vacive*, ut laboranti
 verſui ſuccurreret; quod, cum *vacivus* nuſquam poſt Plauti & Terentii tempora,
 quod ſciam, occurrat, non temere in Phaedro admittendum. nec alii tamen hic
 quicquam melius. Cum autem nec *tu* facile abeſſe poſſit, nec *varie* ſanum ſit, e-
 go quidem legendum arbitror, *dum tu valide*, id eſt, *ſtrenue, diligenter.* magno
 enim ſtudio Particulonem Phaedri fabulas legiſſe oſtendunt verſus v. 17. 18. quos
 modo adduxi. Quod vero vox *Quartum* Gudio moleſtiam creat, id ex eo eſt,
 quod non animadvertiſſet vir eruditiff. veteres libellos ſuos ſeorſum edere ſolere, non
 omnes ſimul in unum conjunctos. Fruſtra igitur mutavit *Quartum* in *Quarum*,
 quod tamen amplexus eſt Hoogſtratanus, & ex illo Burmannus. Videamus jam
 quid ad haec B. *reponere* inquit (pro *Quartum*) *Quintum libellum cum vacarit perle-*
ges. ſine dubio hunc quintum, quem Particuloni nunc mittit. Illud vero *Quin-*
tum ab Urſino eſt, quem nominat. Sed quis ex hac lectione ſenſus? *Quare Par-*
ticulo, quoniam caperis fabulis, Quintum libellum perleges, cum vacarit Hoc-
 cine voluit Phaedrũ? minime. Sed quoniam *caperis fabulis*, ad laborem priſtinum in
 tui gratiam redibo, & dum tu quartum libellum, quem nuper ad te dedi, *attente*
perleges, ad quintum ſcribendum me accingam. *Hunc* enim, quod ſequitur, ma-
 niſeſto oppoſite dicitur ad *quartum* librum. B. vero pro *hunc* in textu poſuit *huic*,
 nescio an dedita opera, an per incuriam. ſed aliud eſt quod pene oblitus ſum dice-
 re, diſtinctionem ſcilicet pleniorẽ ponendam eſſe ad V. 12. ut decimus tertius
 ſequenti annectatur.

Ut quidam artifices noſtro faciunt ſeculo,

Qui pretium operibus majus inveniunt, novo

Si marmori adſcripſerunt Praxitelem ſuo,

Trito Myronem argento. Fabulae exaudiant

Adeo fugatae. Plus vetuſtis nam favet

Invidia mordax, quam bonis praefentibus. Haec omnium conſenſu a *trito* ad fu-
gatae corruptiſſima ſunt. In quarto verſu Codd. *Detrito.* hoc autem vocabulum
 & *Fab. exaud.* ad *fugatae* nonnulli prorsus omittere maluerunt, quam tam deprava-

LIB. V. vata fervare. In corrigendo omnes haecenus frustra se exercuerunt, & piget tot tamque infelices conjecturas referre. Ceteris igitur missis veniamus ad ea quae huic deplorato loco restituendo excogitavit noster, qui primus dedit, quod aliquam veri speciem habeat. Sic igitur Ille.

*Qui pretium operibus majus inveniunt novis,
Si marmori adscribere Praxitelen, Scopan
Aeri, Myronem argento, tabulae Zeuxidem.*

Adeo fucatae plus vetustati favet

Invidia mordax, quam bonis praesentibus. Et de his mirum quantum sibi plaudit Vir doctiss. Dum sententiam, inquit, auctoris, neglectis literarum ductibus, cogitatione verso; in ipsam *veram* casu nescio an sagacitate incidi. ---Et facilis & egregia jam sententia est; cumque emendationes tam longa serie altera succedant alteri, non possunt in lingua emortua *non esse verae*. Egregia sane emendatio, quam tamen *veram* praestare nolim ex ulla parte, ne dum ex omni, si excipias *tabulae*, quam reposuit loco *fabulae*, certissima opinor, correctione, cum & a scriptura minimum recedat, & eo ipsi etiam numeri ducant. Casum an sagacitate in emendationes has inciderit, ego quidem nescio, sed video ab *Hoogstratano*, & a *Junio* ad Myronem, Epigramma ex Martiale IV. 39. adductum, quod ante oculos cum in emendationem inciderit, opinor, habuit,

*Argenti genus omne comparasti,
Et solus veteres MYRONIS artes,*

Solus PRAXITELIS manus SCOPAEQUE. His addas illa Horatii Epist. II. 1. 96.

MARMORIS, aut eboris fabros, aut AERIS amavit:

Suspendit picta vultum mentemque TABELLA.

Cur vero dicat *lingua emortua non posse non esse veras*, non intelligo; vera enim emendatio vera erit in quavis lingua, *emortua* sit necne. Sed ad rem, si cetera hujus correctionis sana sint, at in extrema certe parte peccat, dum justos extra limites licentius evagatur. Fines enim intra quos contineri oportebat, terminantur *τῶν fugatae*. Sequentia enim integerrima esse, adeoque non vexanda quivis viderit. Haec dico, *Plus vetustis nam favet*

Invidia mordax, quam bonis praesentibus. pro quibus Vir doctiss. reponit, *Adeo fucatae plus vetustati favet.* In hoc igitur haec peccat emendatio, quod ad ea, quae sana sunt se extendit, & tentando corrumpit; sed aliis etiam nominibus hac in parte peccat, quod & sententia absurda sit, & pariter locutio. Quid enim? num *Invidia vetustati* favet, sciens vidensque eam *fucata* esse? Is tamen verborum unicus sensus est. Emphasis tota in eo est, quod *Invidia fucatae etiam vetustati* plus favet. Si enim nesciat *fucata* esse, pro non *fucata*, pro vera & sincera habet. Qualis vero haec locutio, *fucata vetustas? fucata est fuco obducta*, ut *mulier* vel *species fucata*. id vero quod fuco obductum est, est id quod est; adeoque *vetustas*, licet fuco obducta, est tamen *vetustas*. *simulata* quidem vel *ficta* vetustas id diceret, quod vult Vir doctiss. *Novitas* sc. speciem *vetustatis* prae se ferens; sed ex *fucata vetustate* sensum istum nunquam exsculpes. Nihil igitur in Viri doctiss. emendatione sani est post *fucatae*. & proinde ipsa illa *adeo fucatae* cum iis, quae praecedunt, stare

stare non possunt. Emendatio igitur, si in altera parte peccat, in altera deficit, LIB. cum adeo fucatae adhuc erunt pro corruptis habenda. Si quidem cetera ad Zeuxidem usque recte restituta sunt, pro adeo fucatae, statim mihi succurrebat legendum Aut Phidiam ebori.

—— Scopan

AEri, Myronem argento, tabulae ZEUXIDEM,

Aut PHIDIAM ebori. quod tamen librarii scribere solebant *Fidiā*. Quam vero ille operibus ex ebore factis nobilis fuerit, vel pueri norunt. Mihi vero & hoc elegantius quam si in *Zeuxidem* desinas, & constructio postulare videtur ut *Aut* ultimo nomini praeponatur. In Epigrammate Martialis modo laudato versibus supra positus proximus est,

Solus Phidiaci toreuma caeli. Sed nec Martialem, nec alium quemvis scriptorem inspexeram, cum in haec incidi. Jam vero ad reliquas emendationis partes accedamus. Prima & ultima sunt a Gronovio, *novis dico, & fucatae*. Sequentia *Scopan AEri, Myronem argento*, hoc incommodo premuntur, quod non in aere sed marmore praestans fuerit Scopas, in aere vero nobilissimus *Myron*, non in argento; unde Heinſio *Myronis nomen merito suspectum* fuit: adde quod *Scopan aeri a suo detricto* nimium recedant, & *detricto* vix videatur esse ab errantibus Librariis. Quod quidem ad *Zeuxidem*, si reliqua vera essent, hoc necessario admittendum, cum nullum praeter hoc Pictoris nomen Dactyli vel Cretici vicem implere possit, licet id quoque ab *exaudiant* pernimum abeat. Jacobus Gronov. eandem, quam noster, emendandi viam, quod ad *suo Detrito*, ingressus est, sed pessimo successu; ille enim reponi velit *luto Boethum*, quasi *Boethus*, quod Graecis Βοηθός, in dissyllabum contrahi potuisset, quod is non Graecus esset, sed Carthaginensis; quod etsi verum sit, a Graecis tamen Romani nomen, opinor, ut aliorum fere artificum, acceperunt. Ne nos ab hoc loco a symboli discedamus, dabo jam quod mihi quoque in mentem venerit. Sic igitur haec refingi forte non incommode possunt.

Qui pretium operibus majus inveniunt, novo

Si marmori adscripserunt Praxitelem, Myos

Nomen detricto argento: tabulaeque hoc juvant

Pacto fucatae. *Antiquis nominibus artificum argentum nobile*, dixit Senec. ad Helviam c. XI. *Mys* vero argenti caelandi laude post *Mentorem* primus fuit. Hinc Martial. VIII. 34. *Archetypum Myos argentum.* & 51.

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?

Mentoris haec manus est, an, Polyclete, tua? & XIV. 55.

Glorior arte magis; nam Myos iste labor. quae loca adduxit Junius de Pictura Veterum, Catalogi p. 130. sic autem servabitur *detricto*, & evitabitur incommodum quod ex altera emendandi ratione oritur, quae artificibus antiquis materias non suas assignat: neque *Myos nomen* a *Myronem* multum abit; idque in memoriam revocandum, Librarios nusquam saepius aut turpius errare, quam in nominibus propriis. Quod ad reliqua nostrae emendationis, eruditorum judicio lubens relinquo, & haec & illa, non ut emendationes, quae non possunt non esse verae, sed ut conjecturas tantum afferens, libere ab aliis expendendas. sed ad alia pergendum.

Athenas occupavit imperio improbo. Haec interpolat Vir doctiss. inferendo cum I. 2.

AB. V. post *Athenas*, eandem ob rationem, propter quam tot loca corrumpit, invitis inferciendo ut, ne hiaret sc. oratio.

3. *Ut mos est vulgi, passim & certatim ruunt, Feliciter subclamant.* Sic VII. 13. *Ut spectatorum mos est.* Repone inquit B. *Ut mos est, vulgus passim & certatim ruit, Feliciter, subclamat.* Codices habent *ruit*. Haecine vero de suo? nihil minus. Sic enim Meursius,

—— *certatim ruit,*

Feliciter, subclamat. B. quidem *vulgi* in *vulgus* mutavit pro suo arbitrio, sed temere. *Vulgus* quidem & *Principes* inquit opponi: quid vero, num minus opponuntur, si legamus *vulgi*?

8. *Ne defuisse noceat, repunt ultimi.* Codd. *repetunt*, pro quo Rittersh. *reptant*, quod post Fabrum reposuit Hoogstrat. & sic B.

15. *Quisnam Cinaedus ille in conspectu meo Audet venire?* Licet probe sciam viros doctissimos hanc lectionem exemplo non uno tueri, cum tamen Phaedrus dixerit VII. 22.

Quidam in conspectum proditurum sine mora.

Suspicio hic legendum in *conspectus meos*, ne dicam merito dubitari posse in plebisque quae offeruntur exemplis, an non *m* finale exciderit. Licet alias fere omiserim notare loca, in quibus textus Bentlejanus a Burmanniano discedit, non admonito lectore, hic tamen non praetereundum, bis id in tribus versiculis factum esse, idque cum secunda mutatio gravior sit. Hoc sc. in versu pro *Quinam*, ille *Quisnam*, quod quidem leve est; in ultimo vero pro *mutatus* lacunae appositis indicibus, vir doctiss. *mutatur* cum plena distinctione, quasi nihil deesset.

- II. 2. *Scio, quod virtuti non sit credendum tuae.* B. accedit Gronovio, qui *Scio quam* reponendum contendit, cum *Scio quod* Latine dici neget. alteram tamen lectionem probant Vossius, Schoppius, Faber, & *Scio quod* recte dici pluribus docet doctiss. Perizon. ad Sanctii Minervam, p. 546. edit. tert.

- I. 7. —— *mecum facile redeo in gratiam,*

Quia non fuisse mentem laedendi scio. Quis non miretur virum doctiss. ne haec quidem intacta praeterire? reponit ille pro *Quia Cui*. Ad libros utique emendandos accedere videtur vir doctiss. animo ab aliis editoribus quantum possit maxime diverso. Illi enim vellent omnia sana esse, ut sit minimus corrigendi locus; & codicum lectiones, si qua possunt, lubentes tuentur: Ille vero ab hoc animo tantum abest, ut levissimas immutandi occasiones avidissime captet, & magnopere vellet ingenii ostentandi gratia, ut in singulis versibus aliquid vel vere vel specie saltem mendosum sit, ut conjecturis locum faciat: & si ne species vel umbra vitii sit, tamen si idem aliter aeque bene, vel, ipso iudice, melius dici potuisset, hinc quoque interpolandi occasionem insane arripit. Si non hoc animo ad Phaedrum emendate edendum accessisset, quot inanibus conjecturis careremus, quibus libellus hic jam obrutus & omnibus paginis deturpatus est, ne parum scilicet Criticus videatur?

- II. *Hoc argumentum veniam mage dari docet,*

Qui casu peccat, quam qui consilio est nocens. Cod. Rem. *Hoc argumento veniam dari docet.* & sic dedit Neveletus, ex cod. opinor, Pithoei. pro *docet* vero Gud. *debet.*

decet. verissime, opinor; & sic edidit Jac. Gronovius, & Hoogstrat. cum vero LIB. versus laboret, inferendum puto ei post *veniam*, quod & sententia flagitat. In versu autem secundo pro *quam*, statim vidi sententiam postulare *nam*, totumque adeo locum sic reponendum.

Hoc argumento veniam ei dari decet,

Qui casu peccat. Nam *qui consilio est nocens*, & secundum versum jam video ita emendasse Rigaltium. cui accedit etiam B. sed ille in primo *dandam illi*, & sic totum versum reponit.

Hoc argumentum veniam dandam illi docet. Et *dandam* quidem *Docet* requirit, sed *Decet*, *dari*, quae codicum lectio est. miror vero cur non potius *docet* in *decet* mutandum putarunt, quam *argumento* in *argumentum*, cum *dari* & *docet* simul consistere non possint: quid quod *argumentum docet*, nusquam alias occurrat. Cum vero *debet dari* Phaedrus dixerit, III. 14. 12. & IV. 25. 23. suspiceris legendum, *Hoc argumento venia debet huic dari*, meliore numero; sed nimium abit a codicibus.

Tuum libenter prorsus adpeterem cibum. MS. *Libenter tuum*. unde B. *Libenter* IV. *istum*. sed, num ita uterque codex, non dicitur; & si ita sit, pro Librarii errore habendum putem, cum & *tuum* multo hic aptius sit, & *prorsus a libenter* non facile divelli queat. certe in membranis frequentes sunt hujusmodi trajectiones.

Periculosum semper vitavi lucrum. *Vitavi*, excerpta Rigaltii; (ex codice Re- 8. mensi, opinor, quo ille usus est) *periculosum* est cum periculo conjunctum. Sic, I. 8. 9. *PERICULOSAM fecit medicinam lupo*. in altero vero Codice videtur fuisse *reputavi*, cum sic Rittersh. & Nevelet. atque id reposuit B. Utraque proba lectio, sed prior fabulae potius convenit, & *reputavi* pro *vitavi* forte positum est errore librarii, cum tres primae ejus litterae sint eadem ac tres ultimae in *semper*, sed ordine inverso. tamen *reputavi* tamen favere videatur, quod dixit, II. 7. 14.

Magnae periculo sunt opes obnoxiae. Utrique lectioni convenit, quod de seipso, III. Prol. 21.

Curamque habendi penitus corde eraserim.

Sed dicis, qui rapuere divitias, habent. Heins. *dices*, quod dat B. tanquam de 9. suo. *rapuere*, id est, quibuscunque poterant modis, sibi divitias *arripuere*; *habent*, possident, divites sunt. quid in his culpes? B. tamen, pro *rapuere*, *latuere*. Quid vero, num omnes qui *latent*, divites sunt? inane acumen hic captat vir doctiss. In versu proximo Heins. pro *qui*, *quot*. sed *qui* valet eos, qui; nihil igitur ista emendatione opus. praeter tamen morem est viri doctiss. quod non arripuerit, cum sit satis speciosa.

Paucis temeritas est bono, multis malo. miror *temeritas* eruditiss non displicuisse, 12. cum argumentum fabulae plane postulet *aviditas*, *cupiditas*, *improbilas*, quorum primum malim, cum ipse dixerit, II. 1. 14. *Verum est aviditas dives*.

Facturus ludos quidam dives nobiles. Sic 7. 16. *Erat facturus ludos quidam no-* V. 4. *biles*.

Verum ut subesse pallio contenderent. Hic & v. 32. pro *verum* & *vero* Heins. vel- 18. *let verrem* & *verri*, cui nemo assensit. B. ne ad hanc fabulam nihil dicat, utroque loco

IB. V. loco dixit se hanc conjecturam improbare. *non placet. non assentior.* sed aliud non minus malum dedit Heins. quod cum nostri palato arrideret, omittere non potuit. ad versum 22.

22. *Hoc vidit fieri Rusticus.* Heins. *Hoc videt ut fieri.* recte, inquit. B.

39. *Quae possim loqui.* B. *Eloqui* reposuit, quae Heinsii conjectura est, non admonito lectore sese a textu Burm. recessisse, vel hoc ab Heinsio mutuassee.

41. *Sed temperatae suaves sunt argutiae.* hic Vir doctiss. reponit *suave*, eodem jure, quo III. 7. 1. pro *dulcis sit libertas*, *dulce*, id est prorsus nullo, cum hoc sit argumentum nimis, & a Phaedri more alienum.

42. *Quare Vir Sanctissime,*

Particulo, chartis nomen victurum meis. Ex hac Particulonis laude conjicio Phaedrum id quod petierat, jam tandem ab eo impetrasse.

I. 2. *Accessit alter aequae defectus pilis.*

Eja, inquit. Cum ut nullis modis ingeri poterat, ut propositum idem alia ratione obtineret, Vir doctiss. *accessit* mutavit in *accedens*.

7. *Quem spes delusit, huic querela convenit.* Hic quoque B. articulum inserit, ut saepe alias solet, & invito Phaedro, reponit *querela haec*.

II. 8. *Nec opinans, & sinistram fregit tibiam.* Cod. *Nec opia sed.* quibus explicandis se frustra torquet Gudius, & ex iis extundit instrumenta quaedam *ὁπεία* dicta. *Opia sed* est *opinans* et compendio scriptum, utroque *n* superne notato, & *s* ad sequentem syllabam adjuncto, quod fecit, ut *t* mutarent in *d*. quod miror Bentlejum saltem non animadvertisse, tam sagacem tantique acuminis virum; qui ad haec, Recte Neveletus *necopinans*: ut supra I. 9. 6. *necopinum rapit*. Codices hic, *Nec opia sed*. Quale vero hoc argumentum? Phaedrus dixit alibi, *necopinum*, quia versus *necopinantem* non ferret, ideo non hic dixit *nec opinans*, quod aequae recte dici poterat. ut Ter. And. I. 2. 9. *necopinantes duci falso gaudio*. vid. etiam Heaut. I. 2. 11. & Hec. III. 3. 2.

9. *Duas cum dextras maluisset perdere.* Ludit hic Phaedrus in voce *tibia* non ineleganter, cum *tibia* ambigua vox sit, qua significatur & pars cruris, & illa, qua canitur. Cum vero viderem virum doctissimum tam bellam occasionem de Tibiis veterum differendi pro infinita sua eruditione non arripuisse, adii ad Terentii Didascalias, nihil dubitans quin ibi vexatissimam illam quaestionem ab eo copiose & dilucide explicatam invenirem: sed nescio quo fato evenit, ut illic quoque tacere mallet, idque cum toties spem fecisset, se hic egregia praestitutum; quod facit ut vehementer suspicer nihil illum hac in causa posse dicere, quod non dictum sit prius.

13. *Ut spectatorum mos est, & lepidum genus.* Gron. legendum putat *ad lepidum genus*. id est, ut spectatores solent esse affecti erga suave illud genus. Heins. pro *lepidum*, *cupidum*. B. ad haec nihil.

17. *Et incipiebat Princeps ingredier. eum.*

Adducit pretio, precibus. Editiones vett. habent,

Et incipiebat Princeps abduci reum, ingredi a se reducit pretio. Ex quo Ursinus

Et incipiebat ingredi Princeps. eum

Reducit pretio. Haec Scheffer. Heins.

Ut incipiebat Princeps ingredier, eum

Inducit pretio. Propius ad codices hoc modo restituas,

Et incipiebat Princeps ingredi. Ad se eum

Adducit. Ad haec Gudius affert locum ex Cic. Epist. Fam. X. 17. *Cum primum posse ingredi coepit.* Hoc arrepto B. tacito Gudii nomine reponit,

Et ut incipiebat POSSE Princeps ingredi,

Inducit. Ut atque *inducit* sunt ab Heinsio, de quo pariter tacet. Sed praeterquam quod haec a codicibus nimium recedant, & *eum* temere omittatur, corrumpit emendationem Heinsii, dum et quoque retineri vult; quae enim haec constructio? erat factururus, & *inducit.*

Chorus reducto tunc, & notum canticum

Imposuit, cujus haec fuit sententia. MS. *Tunc chorus ignotum more ducto canticum Imposuit.* In quibus verbis necesse est ut aliquid immutetur, cum subesse mendum omnes sentiant. Pro *more ducto* Salm. *mox reducto.* quod Freinshemius probavit, & sic locum legendum censuit,

Tunc chorus ignotum mox reducto canticum

Insonuit. Insonuit arripuit B. tacito Freinshemii nomine, & pro *more ducto*, MORE DOCTO. Hoc est, inquit ille, novum de more canticum chorus insonuit. Quis vero *more docto* dixit? quis *ignotum more docto* conjunxit? quis, chorum canticum insonare? quis denique credat Phaedrum hoc versu voluisse *more* ponere, cum in versu praecedente eadem voce usus sit? praeterea *Imposuit* hic eam habet proprietatem, ut abesse nequeat, cum totius fabulae lepos in eo consistat, quod chorus homini vano & inepto, hoc cantico imposuerit. Ego igitur pro *more ducto*, cum Gudio legendum puto, *modo reducto*; *mo* enim pro *modo* compendium solemne est librariorum; & distinctione post *chorus* locum adjuvandum. Praecessit, *Dii sunt locuti more translaticio.*

Tunc chorus; (sc. locutus est, id est, cecinit) *ignotum* (tibicini) *modo reducto canticum Imposuit.*

In plausus consurrectum est. Jactant basia.

Tibicen gratulari fautores putat. Cod. *jactat.* & sic omnes editt. quas vidi praeter Burmann. *jactant* est a Petro Scriverio, quod miror probasse Heinsium. Tibicen enim jactabat basia, quod spectatores sibi gratulari putaret. Hic B. restitue quod Codices exhibent, *Jactat*, quasi ipse primus ita restituisset. In secundo autem versu pro *putat* malle *putans.*

Iteratur illud. Homo meus se in pulpito. Venuste admodum nova sententia incipit ab *Homo meus*; & quod ad versum, distinctio optime fit in caesura. Heins. tamen pro *illud*, *ilico.* quo indicio B. reponit *illic.* Hic & *illic* eleganter, inquit, pro *tunc*; quod nemo, opinor, nescit. sed nullus illi hic locus.

Cursu volucris pendens in novacula. B. *Cursu illa volucris.* hoc opinor illi concinnius visum est, ideoque & *verum.* VIII.

Monstrabat vitulus, quo se pacto plecteret. Eruditi jam diu monuerunt reponendum *flecteret.* & sic B. IX. 3.

Adversus omnes fortis veloces feras. MS. *Fortes & veloces.* unde Heins. *Fortis* X. 1.

LIB. V. *Et velox.* quod in textu posuit Hoogst. & sic B. *fortis*, inquit, adversus apros, leones; *velox* contra lepores & cervos.

3. *Languere coepit annis ingravantibus.* B. *Languere ut coepit*, pro more.

5. *Adripuit aurem.* Heins. *aure.* quod reponit B. temere prorsus, cum, ut observat Burmannus, utrumque aeque Latine dici possit; & *aurem* numeros hic meliores efficit.

7. *Canem objurgabat; cui latrans contra senex.* Cod. *Cui senex contra latrans.* & sic olim dedit Burmannus, sed in secunda editione verborum ordinem immutavit obsecutus Hoogstratano, qui pluribus contendit primam in *latrans* corripì non posse; quod si verum sit, ordinem verborum invertisse parum juvat, cum vix ferendum sit, ut ultima in *latrans* acuatur, cum syllaba praecedens longa sit. Ego vero nequaquam certum puto, priorem in *latrans* non posse corripì. Vossii verba haec sunt de Arte Gram. p. 210. „Nec dubium, quin Classici „potius sequendi sint, si consentiunt. Ut in *migro*, ubi nemo priorem, quod „sciam, corripit praeter Manilium Theodosiani aevi poetam. Ac fortasse par ratio in *Latrare*. Quanquam priorem non Guntherus modo corripiat, sed etiam „Sidonius, cum ait,

— *circum latrat ingens*

„*Turba canum*: Item Claudius Mamertus Victor commentario in Genesim. „Vides hic Vossium putasse certius esse priorem in *migro* produci, quam in *latro*. & tamen certis exemplis Plauti & Terentii constat plerumque corripì. Sed, cum non observassent exempla istiusmodi in Heroicis & Elegiacis Poetis, inde propere nimis sententiam cruditi in alteram partem pronuntiarunt. Illos utique fugerat Lucretianum illud, II. 965.

Inque locum quando REMIGRANT, fit blanda voluptas.

De *latro* quidem nihil affirmare auserim; apud Plautum quidem occurrunt *latrant* & *latranti*, & primam in utroque loco per versum brevem esse licet; apud Terentium vero nusquam. Sed fieri potest ut quantitatis notitia ab unico interdum exemplo pendeat; ejus exemplum est verbum FLAGRO, quod licet optimis Scriptoribus frequentissimo in usu sit, cum *latro* contra raro occurrat, nemo tamen quod sciam, priorem corripuit praeter Virgilium, Aeneid. II. 685.

Nos pavidi trepidare metu, crinemque FLAGRANTEM

Excutere, Et sanctos restringere fontibus ignes. Sed ut dicam quod sentio, ipsa vox *latrans* mihi minus loco videtur convenire; cum non hic pro *canis* simpliciter poni videatur, quod nec exemplis defendi potest, nec res ipsa patitur. Ut enim de domino dicitur, *Hic tum venator dolens Canem objurgabat*; sic videtur desiderari *ingemens*, aut aliquid ejusmodi, quod canem indignantem & aegre ferentem tam iniquam objurgationem exhiberet. *Ingemens* vero ideo minus placet, quod nulla sit ratio, quae induceret librarios *latrans* ejus loco ponere. Quaerenda igitur vox quaedam rarior & obscurior, cujus *latrans* glossa esset. ea vero fortasse fuit *hirsrens*, quod proprium canum est, indigne aliquid ferentium. *Hirrire*, ut dicit Scaliger ad Festum, est vox ad imitationem efficta ob literam R. quam canes irritatae

tatae sonant; quae & ideo *canina* dicitur. Sidon. *Prodat* hirritu *rabie* *canino*. B. LIB. ut versui consulat, alio confugit, & ad notum exitum se recipit. Illi certum est primum in *latrans* corripere non posse, cum a gravi vastoque sono verbum ipsum primo factum sit (quasi nullus latratus sit acutus) neque tamen hilo melior erit versus, si *latrans* a pede sexto ad quartum reduxeris. Dedit auctor,

Cui senem contra Lacon. Horat. Epod. VI.

Nam qualis aut Molossus, aut fulvus Lacon.

Eleganter autem, cum prius dixisset *canis*, postea intulit *Lacon*. ut Virg. *Aeneid.* XII. 750.

Venator cursu canis, & latratibus instat.

Ille (cervus) autem insidiis, ac ripa territus alta,

Mille fugit refugitque vias: at vividus UMBER

Haeret bians. His exemplis Vir doctiss. putat se rem confecisse, & egregie locum emendasse. Mihi contra nihil certius videtur, quam hanc emendationem ineptam esse & absurdam. primo enim *Lacon* hic est plane otiosum, cum locus, ut dixi, postulet epithetum proprium, & rei de qua agitur accommodatum, quodque canem ad domini objurgationem indignantem exprimat. dein tantum abest ut *Lacon* sit hic elegans, ut hoc humile dicendi genus, tales elegantias in universum respuat; quod enim in Tragico, Epico aut Lyrico carmine cum laude dicitur, in Fabulis poni tenuitas argumenti nequaquam patitur. Nec quid magis contra decorum, magisque vitiosum in uno dicendi genere, quam quod in altero esset insigniter eximium. Hoc verum esse & ipsa dicendi ratio, & natura docent, & Phaetri ipsius consuetudo. Cur enim, si hoc sit re vera elegans, nusquam in tot aliis Fabulis idem fecerit? Hoc autem non tantum elegantia omni carere, sed & absurdissimum esse quivis facile alio ab exemplo sentiet. Pone enim in fabula quadam de *equo* desiderari vocem quae spondei vicem suppleat, cum *equus* sit prima brevi; num elegans putabitur si pro *equo* inseratur *Rhoebus* aut *Aethon*? quia Virgilius dixit, *Aeneid.* X. 861. *RHOEBE diu, res si qua diu mortalibus ulla est, Viximus.* & XI. 89.

Post bellator equus positus insignibus Aethon.

It lacrimans.

Operam, opinor, luderet, qui hoc ridiculum fore operose probaret, cum primo statim conspectu ineptiam suam ultro omnibus prodat. Quod vero Vir doctiss. dicit, *eleganter, cum prius Canis dixisset, intulit Lacon*, idque Virgilii exemplo firmet, hic quoque fallitur, & elegantiam ibi captat, ubi plane nulla est: UMBER enim in Virgilio non minus elegans foret, etsi *Canis* non praecessisset, ut liquet ex his Senecae, *Thy.* v. 497.

Sic cum feras vestigat, & longo sagax

Loro tenetur UMBER, ac presso vias

Scrutatur ore; dum procul lento suem

Odore sentit, paret, & tacito locum

Rostro pererrat: praeda cum propior fuit,

LIB. V.

*Cervice tota pugnat, & gemitu vocat**Dominum morantem, seque retinenti eripit.*

Abeant igitur Viri doctissimi LACON, unde pedem huc malum intulit.

8. *Non te destituit animus, sed vires meae.* Ad haec Hoogstrat. Vir celeberrimus, mihiq; amicissimus, Petrus Francius reponebat *non me destituit*: quod non displicet.—codemque modo reddidit Interpres Gallicus. Atque hoc tanquam de suo reponit B. *primus ad extremum similis sibi*, nisi quod una adhuc, emendatio superfit, quem Gudii esse non diffitetur.

9. *Quod fuimus laudas, jam damnas quod non sumus.* Codd.

Quod fuimus laudas, jam damnas quod sumus. Scribe, inquit Gudius, meo periculo,

Quod fuimus lauda, si jam damnas quod sumus. Sic non tantum versui numerus, sed verbis fides, & veritati ratio constabit. cui calculum apponit B. *Recte* Gudius. Est sane non recta modo emendatio, sed & admodum ingeniosa. Olim Phaedri codices videntur habuisse pro *lauda, si, laudasti.* sic enim Anonym. *Laudasti, quod fui, mihi jam damnas quod sum.* Remicius, *laudasti quod fuimus, jam damnas quod sumus.*

Atque haec dicta sint ad hanc Phaedri editionem, de qua tantam spem conceperam; quibus me fidem liberaffe, & quod receperam, abunde praestitisse confido, ut non verear pronuntiare, omnium, quotquot viderim, nullam esse, quae veram auctoris manum minus referat. Num in Terentio, opere per triginta fere annos promisso, sed jam tandem *festinantius, ut evenit, deproperato*, melius viro doctissimo successerit, viderint quibus plus otii atque ingenii est; ego quidem pauca tantum & leviter inspexi, in iis vero paucis ubique video hominem supra modum gloriae appetentem, & alieni laboris malignum obtrectatorem; ubique festinationis temerariae magis nescio an superbae indicia, & in optimi auctoris textu interpolando licentiam non ferendam. In his vero quae ad Phaedrum dedit, quot ineptiae? quot hallucinationes? quot *operae nimium celeris, curaue carentis* argumenta? quot *φιλαυτίας & αὐθαδείας*, quot plagii, quamque aperta exempla? quam multa denique mali commatis, cum quae bona & sua, sint perquam pauca? Haec sane cogunt invitum tandem discedere ab existimatione illa, quam hactenus habueram de summa viri doctissimi in his literis praestantia. In aliis quidem eruditionis partibus dudum liquet nihil illum egregie praeter ceteros posse, immo in nonnullis vix etiam mediocriter. In re ANTIQUARIA hospitem esse luculenter probavit Doctiss. CHISHULUS, praecclara sua Defensione Commentarii ad INSCRIPTIONEM SIGEAM; quo nihil in illo genere lectu jucundius, nihil utilius, aut reconditae eruditionis plenius. Idem in PATRUM scriptis evidentissime ostendit ingeniosissimus MIDDLETONUS, in Animadversionibus in NOVI TESTAMENTI specimen prius memoratis. In studiis vero THEOLOGICIS, SACRISQUE Literis, ut alia mittam quae plura habeo, quam parum sit exercitatus, aperte nimis indicant & PRAELECTIONES perpetuo, proh pudor! intermissae per omne illud tempus, ex quo ad primariam Theologiae Cathedram evectus est, & DISPUTATIONUM vix melior conditio; in quibus Regius Professor partes suas quam strenue sustineat, quam raro quamque invitus deferat,

ferat, dicant Academici. Hic certe in URBE commoratur Vir doctiss. tum maxi-
 me, cum pro muneris ratione id minime faciendum erat. Sed in humanioribus stu-
 diis, in Poetarum scriptis, in Veteribus Comicis, in re metrica, in his cum facile
 Principem credidi. Et est profecto, sed non eo quo haecenus putaram sensu; non-
 dum enim summum in hisce studiis fastigium assecutus est, ut non etiamnum quo
 crescat habeat; nec ideo in re metrica principatum obtinet, quod in eodem stadio
 certatim magnoque numero currentes longe post se reliquerit; hic enim solus secum
 certavit, cum alii fere hanc eruditionis partem vel prorsus neglexerint, vel leviter
 attigerint. Neglexerunt autem quam adolescentes non didicerant, quia illa se fa-
 cillime carere posse jam viri facti probe scirent. In dimetiendis enim pedibus, ac
 perpendendis syllabis consenescere, id, inquit Quintilianus, tum miseri, tum in
 minimis occupati est. Neque enim, qui se totum in hac cura consumpserit, po-
 tioribus vacabit. Quanto autem cum fructu, quantoque rei literariae commodo,
 aliis studiis tempus suum impenderint, qui levioribus hisce nullum dari voluerunt,
 testantur praeclara in omni literarum & scientiarum genere monumenta, quae Exi-
 mii illi Viri elaborarunt, quos Vir doctiss. tanta solet cum contemptione spernere,
 quod in verborum syllabis, versuumque Comicorum pedibus & numeris perscru-
 tandis & ad digitos exigendis noluerint adultioris jam aetatis tempus sibi misere pe-
 rire. Quasi Fortunae Graeciae in eo verterentur, aut haec eruditionis pars, in qua
 ipse primas tenet, unica esset, cui verae doctrinae laus & nomen merito compete-
 rent; aliae vero omnes prae ea plane sorderent, earumque pretium aestimandum
 esset ex incuria illa, qua ipse eas tractavit; cum re vera sit omnium minime utilis,
 nedum necessaria; utpote quae nec bonum civem nec prudentem virum faciat, nec ad
 rerum vel divinarum vel humanarum cognitionem quicquam conferat. Ex eo enim
 tantum, quod a plerisque vix inspecta sit, reconditum quid & *μυσνηρώδες* esse exi-
 stimatur, cum in se tamen nihil illa sit facilius, si suo tempore, primisque in annis ad-
 discatur. Unus certe *Theologiae* locus, unum *sacrae scripturae* caput, una in *Histo-*
ricis aut *Chronologicis* quaestio, ut de Scientiis vel de Juris prudentia nihil dicam,
 plus sibi temporis & studii saepe postulat, quam tota de Trimetris & Tetrametris
 Doctrina, ut a primis usque elementis in abditissima ejus mysteria penetres. Quod
 in eorum gratiam dicendum putavi, quos ob rei metricae ignorantiam, etsi alio fe-
 re omni doctrinae genere praestantes, vir doctissimus tam inhumaniter tamque in-
 dignis modis laceravit. In hoc igitur uno genere, in quo alii operam suam ponere
 detrectarunt, Ipse primas habeat, & Principatus nomen non tam amet habere,
 quam mereri, bonas literas quantum possit, potest autem egregie, promovendo,
 & hanc Spartam, quam sibi sine rivali nactus est, non jactando, sed ornando;
 sententiae illius memor *vero Jove* dignae, quam Phaedrus suo tribuit, III. 12.
 18.

Nisi UTILE est quod facimus, stulta est gloria. Et quod idem dixit, I. 12. 1.
Laudatis UTILIORA, quae contempseris,
Saepe esse.—Vale Vir eruditissime, & me ex animo tuum vicissim ama.

Dabam Londini III. Kal. Febr. c1010ccxxvi.

Hare, Francis,

Epistola critica ad H. B. S. E. J. in qua omnes Bentleii in Phaedrum notae
... expendentur

Leiden 1727

4 A.lat.a. 490

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10217349-8